

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.

HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.,
ZAGREB

**Godišnje izvješće
na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. godine**

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Izvješće poslovodstva Društva	1-35
Izjava o odgovornosti Uprave	36
Izvješće neovisnog revizora	37-38
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	39
Izvještaj o finansijskom položaju	40
Izvještaj o promjenama u glavnici	41
Izvještaj o novčanim tokovima	42
Bilješke uz finansijske izvještaje	43-101

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI**

OSNOVNA OBILJEŽJA POSLOVNE GODINE

U skladu s aktualnim zakonodavno-regulatornim okvirom Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo ili HOPS), uredno je izvršavao svoje temeljne zadatke: vođenje elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske (dalje u tekstu: RH), prijenos električne energije, održavanje, razvoj i izgradnja prijenosne mreže, pružanje potpore razvoju i funkcioniranju hrvatskog tržišta električne energije, kao i njegovoj povezanosti sa susjednim tržištima električne energije iz Europske unije (dalje u tekstu: EU) i Energetske zajednice.

Postavljeni poslovni ciljevi u 2016. godini, u skladu s Planom rada Uprave Društva za razdoblje od 2013. do 2017. godine, u potpunosti su ostvareni.

• **Elektroenergetski pokazatelji**

Poslovnu 2016. godinu obilježio je siguran i pouzdan pogon prijenosne mreže i cijelog elektroenergetskog sustava (dalje u tekstu: EES), bez većih poremećaja i prekida u opskrbi električnom energijom te je Društvo u tom pogledu ispunilo svoje zakonom propisane obveze i zadaće. Tome je uz primjereno angažiranje svih resursa u Društvu znatno doprinijela i realizacija planova održavanja i plana investicija u visokom postotku.

U 2016. godini ostvarena je ukupna potrošnja električne energije na prijenosnoj mreži u RH u iznosu od 16,77 TWh, što je 0,34 % manje od ukupne potrošnje u 2015. godini.

Vršno opterećenje EES-a od 2869 MW zabilježeno je 12. srpnja 2016. godine u 14 sati.

U 2016. godini preneseno je ukupno 22,83 TWh električne energije što predstavlja povećanje za 2,04 % u odnosu na 2015. godinu.

Gubici u prijenosnoj mreži iznosili su 509,8 GWh, odnosno 2,23 % ukupno prenesene električne energije što je 0,04 % manje u odnosu na 2015. godinu. Gubici u prijenosnoj mreži u 2016. godini su na razini gubitaka ostalih operatora prijenosnih sustava u EU.

• **Rezultat poslovanja**

Ukupni prihodi u 2016. godini iznosili su 1.675,0 mil. kuna, a rashodi 1.400,1 mil. kuna. Dobit prije poreza u iznosu 274,9 mil. kuna umanjena je za 3,2 mil. kuna radi utjecaja ukidanja porezno nepriznatih troškova prethodnih razdoblja te ostvarena dobit za 2016. godinu iznosi 271,7 mil. kuna. Ukupno ostvarena dobiti sastoji se od prihoda od imovine stavljene u upotrebu sukladno odredbama IFRIC-a 18 odnosno naknade za priključenje u iznosu od 95,9 mil. kuna, razlike prihoda i troškova od dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta u iznosu od 34,9 mil. kuna i razlike ostalih prihoda i rashoda u iznosu od 140,9 mil. kuna. Dobit 2016. godine je za 82,0 mil. kuna ili 43,2 % veća od dobiti u 2015. godini. Najveći udjel u poslovnim prihodima odnosi se na prihod od pružanja javne usluge prijenosa električne energije koji je u 2016. godini iznosio 1.339,5 mil. kuna, odnosno 79,97 % ukupnog prihoda.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

• **Postupak certificiranja neovisnog operatora prijenosa**

Jedan od najvažnijih događaja za Društvo u protekloj godini, bio je uspješan završetak postupka certifikacije za neovisnog operatora prijenosa, koji je okončan izdavanjem certifikata od strane Hrvatske energetske regulatorne agencije (dalje u tekstu: Agencija) 22. veljače 2016. godine. Tim činom završen je zahtjevan i složen proces provedbe certifikacije započet prije tri godine, u kojem je najaktivnije sudjelovao poseban Tim za certifikaciju s brojnim podtimovima, radnim grupama i ekspertima iz svih organizacijskih jedinica Društva.

Certifikacija operatora prijenosnog sustava je postupak kojim se utvrđuje usklađenost operatora prijenosnog sustava s odredbama Zakona o tržištu električne energije (dalje u tekstu: ZoTEE). Certifikatom se smatra potvrda koja se izdaje u postupku certifikacije i kojom se potvrđuje da operator prijenosnog sustava ispunjava uvjete glede njegova razdvajanja i neovisnosti, uvjete finansijske, materijalne, tehničke i kadrovske opremljenosti te druge uvjete propisane ZoTEE-om.

Budući su u certifikatu postavljeni uvjeti i rokovi od kojih je većina bila u 2016. godini (ugovori o korištenju mreže, pomoćne usluge, razdvajanje telekomunikacija, poslovni prostori), njihovo ispunjavanje bila je prioritetna zadaća u Društvu, koja je tijekom godine pomno organizirana i nadzirana te na kraju uspješno provedena.

Društvo je u 2016. godini sklopilo sve predviđene ugovore o korištenju mreže sa elektranama u vlasništvu vertikalno integriranog subjekta (HEP d.d./HEP-Proizvodnja d.o.o.). Društvo je također donijelo Metodologiju za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga i sklopilo Ugovor o pomoćnim uslugama sustava s HEP-Proizvodnjom d.o.o. koji se primjenjuje od 1. siječnja 2017. godine.

Krajem 2016. godine Društvo je sa HEP-Telekomunikacije d.o.o. sklopilo ugovore o primanju, odnosno davanju telekomunikacijskih usluga za 2017. godinu.

U veljači 2016. godine Društvo je sa Hrvatskom elektroprivredom d.d. (dalje u tekstu: HEP) sklopilo Sporazum o načinu uređenja vlasničkih odnosa na lokaciji Kupska ulica i Ulica grada Vukovara. Navedenim Sporazumom stranke su suglasno utvrdile da će po donošenju odluke Skupštine HOPS-a o povećanju temeljnog kapitala unosom stvari, sklopiti Ugovor o unosu stvari kojim će HEP prenijeti pravo vlasništva nad nekretninama HOPS-u:

- k.č.br. 698/2 Kuća i dvorište u Ul. prolet. brigada br. 37, 537 m², upisane u zk.ul.br. 8475 u naravi poslovna zgrada tzv. "Prijenos" i

- k.č.br.701 Dispečerski centar sa 2 skloništa (150 i 50 osoba), 1 osobne zaštite i spec. namjene te agr. stanice, u Zgb, Pop. br. 10, 1197 m², upisane u zk.ul.br. 3107 u naravi poslovna zgrada tzv „NDC“) sve k.o. Trnje.

Ugovor o unosu stvari u temeljni kapital Društva sklopljen je u ožujku 2016. godine čime je HEP prenio HOPS-u pravo vlasništva nad nekretninama. U istom je mjesecu rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu izvršeno povećanje temeljnog kapitala Društva u iznosu od 35,7 mil. kuna te je raskinut Ugovor o zakupu predmetnih nekretnina u kojem je HOPS bio zakupoprimec.

U skladu s nalozima iz Rješenja o izdavanju certifikata tijekom 2016. godine, započelo je rješavanje pitanja vlasničkog razdvajanja poslovnih zgrada koje koristi Prijenosno područje Osijek, odnosno Prijenosno područje Rijeka.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

Poslovna zgrada u Osijeku koja je kupljena 2015. godine zahtjevala je temeljitu rekonstrukciju. Na temelju idejnog, glavnog i izvedbenog projekta pristupilo se uređenju poslovne zgrade. Početkom 2016. godine obavljeni su radovi rušenja i pripremni radovi za temeljitu rekonstrukciju zgrade. Nakon javnog natječaja potpisani je ugovor s najpovoljnijim ponuđačem za rekonstrukciju zgrade. Radovi su započeti u lipnju, a dovršeni su u ugovorenom roku u prosincu. Paralelno s navedenim radovima raspisan je natječaj i potpisana ugovor za izgradnju trafostanice TS 10(20)/0,4 kV za napajanje cijele lokacije električnom energijom s transformatorima snage 2x630 kVA. Izgradnja trafostanice je trajala od rujna do studenog 2016. godine. Preseljenje radnika, opreme i vozila u kompletno obnovljenu zgradu planira se obaviti u travnju 2017. godine.

Postojeću poslovnu zgradu Prijenosnog područja Rijeka u Opatiji temeljem provedenog razgraničenja, uvjetovano zahtjevima iz postupka certificiranja neovisnog operatora prijenosa, potrebno je iseliti iz razloga što je ista ostala u vlasništvu HEP d.d. U cilju jednostavnijeg i učinkovitijeg poslovanja prihvaćeno je rješenje izgradnje novog poslovnog kompleksa u Matuljima čime se omogućava djelovanje najvećeg dijela Prijenosnog područja Rijeka na jednoj lokaciji i poslovanje primjereno današnjim uvjetima i standardima. Tijekom 2016. godine nastavljene su aktivnosti pripreme izgradnje, izrađen je glavni i izvedbeni projekt, ishođena je građevinska dozvola te je temeljem postupka javne nabave odabran izvoditelj za radove na izgradnji objekta. U prosincu 2016. godine sklopljen je ugovor o gradnji te je izvoditelj uveden u posao. Završetak izgradnje i preseljenje Prijenosnog područja Rijeka na novu lokaciju očekuje se u II. kvartalu 2018. godine. Ukupna vrijednost investicijskog projekta procjenjuje se na 45 mil. kuna.

U razdoblju do 2018. godine nastavit će se aktivnosti vezane uz ispunjenje uvjeta za zadržavanje certifikata.

- Integracija obnovljivih izvora energije**

Tijekom 2016. godine nastavljene su aktivnosti na stvaranju preduvjeta za daljnju integraciju obnovljivih izvora energije (dalje u tekstu: OIE) u hrvatski EES temeljem obveza iz ZOTEE-a i Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji. U lipnju 2016. godine Društvo je donijelo Pravila o uravnoteženju EES-a prema kojima se od rujna primjenjuje nova bilančna shema kao nužni preduvjet za priključenje zakonom zadane razine od 744 MW ukupne najveće priključne snage vjetroelektrana na hrvatski EES. Paralelno s time započete su aktivnosti na pripremi ugovora o priključku na mrežu za dodatnih 6 projekata vjetroelektrana, s investitorima koji su iskazali interes za sklapanje ugovora.

- Investicije**

U 2016. godini Društvo je ostvarilo Plan investicija u iznosu 453,18 mil. kuna, čime je ostvareno gotovo 90% planirane realizacije u 2016. godini. Visoka realizacija Plana investicija posljedica je podizanja kvalitete planiranja i periodičkog praćenja realizacije plana, uključivo i donošenje korektivnih mjera. Najvećim dijelom u Planu investicija zastupljene su zamjene i rekonstrukcije postojećih objekata, elektroenergetski uvjeti priključenja, kapitalne investicije te revitalizacije objekata i postrojenja prijenosne mreže.

U 2016. godini završena je rekonstrukcija TS 110/35 kV Slavonski Brod 1, dok su u visokom stupnju gotovosti rekonstrukcija TS Dugi Rat, opremanje 110 kV i 220 kV transformatorskog polja za 3. transformator u TS Konjsko, te revitalizacija TS 110/35 kV Osijek 1. U upotrebu su stavljene TS Srđ i TS Turnić.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

Ugrađeni su novi transformatori u TS Osijek 1, TS Donji Miholjac, TS Našice, TS Opuzen i TS Zadar. Završena je izgradnja DV 110 kV Delnice - Moravice, DV 2x110 kV Đakovo-Andrijevci, revitalizacija dalekovoda DV 110 kV Sinj-Meterize, DV 110 kV Ernestinovo - Osijek 1/2, kabelska 2x110 kV dionica Pehlin-Turnić i ugradnja štapnih silikonskih izolatora na DV 110 kV Vinkovci - Županja.

Završena je izgradnja TS 110/20 kV Sesvete, dok je izgradnja priključka u tijeku. Završetak svih radova na TS i priključku očekuje se krajem 2017. godine.

Tijekom godine intenzivirane su aktivnosti slovenskih (ELES i SODO) i hrvatskih (HOPS, HEP Operator distribucijskog sustava) operatora mreže na realizaciji PCI projekta (engl. Project of Common Interest) SINCRO.GRID. U listopadu 2016. godine u Kidričevu (Slovenija) je potpisana Sporazum o suradnji, a krajem studenog uspješno je podnesena zajednička prijava za financiranje polovine projekta iz fondova EU za razdoblje od 2014. – 2020. godine namijenjenog ulaganju u infrastrukturne prioritete EU na području prometa, energetike i digitalne tehnologije sa ciljem povezivanja Europe (engl. Connecting Europe Facility, dalje u tekstu: CEF). Projektom će se korištenjem novih tehnologija, informatičkih alata i algoritama te sinergijskih učinaka omogućiti efikasnije vođenje povezanih prijenosnih sustava, sniženje povišenih napona u prijenosnoj mreži, otklanjanje zagušenja u prijenosnoj mreži i učinkovitija integracija obnovljivih izvora energije u EES. Realizacija projekta predviđa se za 4 godine, a ukupna vrijednost investicija iznosi 81 milijun eura. Krajem veljače 2017. godine¹ projekt SINCRO.GRID odobren je od strane CEF-a te proglašen najinovativnijim u svojem razredu. Odobrena nepovratna sredstva za hrvatski dio projekta u iznosu od približno 100 milijuna kuna pokrit će dio troškova ugradnje kompenzacijskih postrojenja u TS Konjsko (SVC 250 MVAr), TS Melina (VSR 200 MVAr) i TS Mraclin (VSR 100 MVAr) s priključkom na 220 kV prijenosnu mrežu radi manjih očekivanih gubitaka i investicija u odnosu na priključak na 400 kV razinu. Time će se riješiti upravljanje i održavanje dozvoljenog naponskog profila u prijenosnoj mreži, posebice u 400 i 220 kV mreži, za duže razdoblje. Slijedom navedenog u 2016. godini započeta je izrada glavnih projekata za ugradnju kompenzacijskih postrojenja u TS 400/220/110 kV Melina (VSR 200 MVAr) i TS 220/110 kV Mraclin (VSR 100 MVAr) te su predani zahtjevi javnopravnim tijelima za ishođenje posebnih uvjeta građenja.

Tijekom 2016. godine HOPS je izdao tri prethodne elektroenergetske suglasnosti (postrojenje kupca INA RNR Rijeka, postrojenje kupca Kronospan Bjelovar i povećanje snage HE Varaždin), te tri suglasnosti na prethodnu elektroenergetsku suglasnost HEP-Operatora distribucijskog sustava (SE Koljane, SE Gradić i AAT Geotherme). Izdane su između ostalog dvije elektroenergetske suglasnosti (VE Glunča 22 MW i VE Katuni 39 MW) za objekte koji su 2016. godine ušli u pogon. VE Katuni i VE Glunča trebaju ishoditi uporabnu dozvolu u 2017. godini i obaviti primopredaju priključka HOPS-u.

U 2016. godini obavljena je primopredaja priključka VE Rudine (35 MW), VE je uporabnu dozvolu ishodila 30. prosinca 2015. godine dok je rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača ishodila početkom 2016. godine. Također, u 2016. godini blok C TE Sisak je završio s pokušnim radom i u ožujku 2016. godine obavljen je Tehnički pregled rasklopнog postrojenja 220 kV i blok transformatora bloka C TE Sisak. Temeljem ugovora o priključenju izvođenje kompletnih radova bilo je u nadležnosti HEP Proizvodnje d.o.o. Nakon što je ishođena uporabna dozvola RP 220 kV je stavljeno u pogon 30. prosinca 2016. godine.

¹ Poznati podaci u trenutku pripreme ovog Izvješća (aktivnosti su provedene tijekom 2016. godine).

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

Nakon provedenog usklađivanja između Društva i HEP-Operatora distribucijskog sustava, provedene javne rasprave sa zainteresiranom stručnom javnosti i uz suglasnost Agencije, u svibnju 2016. godine objavljen je Desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže 2016.-2025. godine s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje. Navedeni plan razvoja usklađen je s aktualnim desetogodišnjim planom razvoja europske prijenosne mreže (engl. ENTSO-E TYNDP) i okruženjem u pogledu priključka na prijenosnu mrežu, te predstavlja temeljni razvojni dokument Društva.

• **Aktivnosti Hrvatske burze električne energije**

U organizaciji Hrvatske burze električne energije d.o.o. (dalje u tekstu: CROPEX), u suvlasništvu Društva i Hrvatskog operatora tržišta energije (dalje u tekstu: HROTE), dana 10. veljače 2016. godine uspješno je po prvi put u RH pokrenuto organizirano dan unaprijed tržište električne energije, s prvih osam članova burze koji su prethodno uspješno završili postupak registracije članstva.

Dan unaprijed tržište električne energije uspješno je radilo tijekom cijele 2016. godine, s nešto manjim volumenom trgovanja od očekivanog, prvenstveno zbog izostanka značajnijeg angažmana domicilnih tvrtki za proizvodnju električne energije, te zbog izostanka očekivanog povezivanja hrvatskog dan unaprijed tržišta električne energije na EU povezano MRC (engl. Multi Regional Coupling, dalje u tekstu MRC) tržište električne energije preko hrvatsko-slovenske granice.

Društvo je dana 8. veljače 2016. godine potpisalo s CROPEX-om Ugovor o članstvu, te je tijekom 2016. godine nabavilo 65.748,4 MWh i prodalo 8.268 MWh energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnoj mreži. Tijekom 2016. godine Društvo je nabavilo 133.277,1 MWh i prodalo 89.787,3 MWh energije za uravnoteženje EES.

Tijekom 2016. godine CROPEX je promijenio status pri MRC-u iz statusa promatrača, u status punopravnog člana bez kapaciteta (engl. Full Member with No Capacity, FMNC), čime su s aspekta MRC-a učinjeni formalni koraci za povezivanje hrvatskog dan unaprijed tržišta električne energije na jedinstveno EU povezano MRC tržište električne energije.

CROPEX je u suradnji s HOPS-om tijekom 2016. godine pokrenuo postupke i procedure za povezivanje hrvatskog dan unaprijed tržišta električne energije na EU povezano MRC tržište električne energije preko hrvatsko-slovenske granice, što uključuje formalno pristupanje regionalnom IBWT projektu (engl. Italian Borders Working Table). Formalnim ulaskom u projekt definirati će se i vremenski okvir kojim će biti utvrđen, između ostalog i datum povezivanja hrvatskog tržišta električne energije na MRC tržište, što se temeljem trenutno dostupnih informacija očekuje u prvom kvartalu 2018. godine.

Po dobivenoj suglasnosti Nadzornog odbora, CROPEX je 28. studenoga 2016. godine sklopio s poduzećem Nord Pool Ugovor o izradi namjenskog IT rješenja, te potpisao Ugovor o vođenju unutardnevnnog tržišta električnom energijom. Sukladno definiranom vremenskom planu koji uključuje proces razvoja, prilagodbe, implementacije i testiranja trgovačke platforme, planirani početak operativnog rada unutar dnevnog tržišta predviđen je tijekom prvog kvartala 2017. godine.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

• **Međunarodne aktivnosti Društva**

U sklopu brojnih i opsežnih međunarodnih aktivnosti i obveza Društvo je nastavilo sudjelovati u aktivnostima Europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (eng. European Network of Transmission System Operators, dalje u tekstu: ENTSO-E), njegovih radnih tijela (odbora i grupa) i Skupštine, čime je uključeno u aktualne procese na pan-europskoj razini. Posebice su važne aktivnosti u okviru opsežne inicijative Europske komisije (dalje u tekstu: EK) za utemeljenje Energetske unije, a koja je kulminirala krajem 2016. godine kad je EK objavila niz prijedloga za nove i izmjene postojećih energetskih propisa EU u paketu pod nazivom „Čista energija za sve Europljane“ (eng. „Clean Energy for All Europeans“), odnosno tzv. „Zimski paket“ vezanih, između ostalog, i za novi dizajn tržišta električne energije, intenzivniju (regionalnu) suradnju u pogledu sigurnosti opskrbe itd. ENTSO-E, zajedno sa svojim članovima, intenzivirao je aktivnosti i na regionalnim razinama te u radu s EK, Europskim parlamentom, Europskim Vijećem, ACER-om te ostalim zainteresiranim subjektima kako bi se kroz opsežne rasprave i usklađivanje došlo do najboljeg mogućeg zakonodavnog okvira za elektroenergetiku u EU.

HOPS je jedan od 20 suvlasnika Zajedničkog ureda za dodjele (engl. Joint Allocation Office, dalje u tekstu: JAO) sa sjedištem u Luxembourgu koji ima za cilj postati jedinstvena platforma za provođenje koordiniranih dražbi dugoročnih prekograničnih prijenosnih kapaciteta na razini EU u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2016/1719 od 26. rujna 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta. JAO se tijekom 2016. godine, koja je bila prva cijela kalendarska godina u njegovom radu, suočio s nizom izazova, posebice glede dnevnih dražbi na granicama gdje još nisu u primjeni implicitne dražbe (uglavnom „market coupling“). Posljedično su pokrenute dodatne aktivnosti na povećanju pouzdanosti IT platforme i poslovнog procesa u cjelini, te unapređenju razvidnosti odnosa i komunikacije s tržišnim sudionicima, ali i svojim suvlasnicima i korisnicima usluga, operatorima prijenosnih sustava, pa je stanje postupno stabilizirano uklanjanjem najvećih nedostataka te pokretanjem aktivnosti za ostvarivanje cilja osnivanja JAO.

Ured za koordinirane zajedničke dražbe jugoistočne Europe d.o.o. (dalje u tekstu: SEE CAO) sa sjedištem u Podgorici je nakon uspješnog rada na godišnjim, mjesечnim i dnevnim dražbama prekograničnih prijenosnih kapaciteta za 2016. godinu nastavio djelovati u većem dijelu regije jugoistočne Europe, odnosno na svim granicama između svojih 7 od 8 suvlasnika pa tako i na granici Hrvatske s Bosnom i Hercegovinom. Tijekom 2016. godine promjenama Statuta SEE CAO dodatno je omogućeno obavljanje usluga SEE CAO ne samo na granicama između suvlasnika nego i između suvlasnika i korisnika usluga, odnosno između korisnika usluga. Time je postignuto usklađivanje s praksom JAO te za ubuduće omogućeno uključivanje dodatnih granica u dražbe SEE CAO. Mogućnost se prvenstveno odnosi na srpskog operatora prijenosnog sustava (EMS) čiji je proces ulaska u suvlasničku strukturu SEE CAO i/ili početak korištenja usluga SEE CAO opterećen nerazriješenim sporom s jedinim suvlasnikom SEE CAO koji još nije korisnik usluga SEE CAO, kosovskim KOSTT-om, posredno blokiran od strane EMS-a, zbog neriješenih političkih pitanja između Kosova i Srbije. HOPS, koji je uz grčkog operatora prijenosnog sustava (IPTO / ADMIE) jedini operator prijenosnog sustava koji je suvlasnik i korisnik usluga dva multilateralna dražbena ureda (JAO i SEE CAO), svojim angažmanom u SEE CAO posebice omogućava prijenos iskustava za SEE CAO te ostale operatore prijenosnih sustava jugoistočne Europe koji su suvlasnici i korisnici usluga SEE CAO.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

U skladu s EU preporukama i odredbama iz Uredbe 714/2009, te posebice Pravilima za mreže za operativnu sigurnost Društvo i dalje sudjeluje u suradnji operatora prijenosnih sustava sjeverne i srednje Europe (eng. Transmission System Operator Security Cooperation, dalje u tekstu: TSC). Društvo je kroz 2016. godinu nastavilo koristiti usluge TSC-a i nakon osnivanja zajedničkog ureda u Munchenu (Njemačka) i njegovog preoblikovanja iz inicijative u zajedničko društvo s ograničenom odgovornošću za pružanje usluga, regulirano prema njemačkom zakonodavstvu (TSCNET Services GmbH). Društvo u 2016. godini nije sudjelovalo u troškovima MRA projekta/inicijative (eng. Multilateral Remedial Action, dalje u tekstu: MRA) - zajedničkom otklanjanju zagušenja u mreži operatora iz TSC-a, ali je sudjelovalo u pripremi dodataka MRA Ugovora radi boljeg definiranja troškova s obzirom na potencijalno pristupanje inicijativi tijekom 2017. ili 2018. godine.

HOPS je također u 2016. godini podnio prijavu za članstvo u europskoj inicijativi Renewables Grid Initiative (dalje u tekstu: RGI) koja okuplja niz europskih nevladinih organizacija, pretežito s područja zaštite okoliša i desetak vodećih europskih operatora prijenosnog sustava kako bi kroz suradnju poticali pozitivan stav prema prijenosnoj infrastrukturi, razvidan i održiv razvoj prijenosne mreže radi omogućavanja daljnje integracije obnovljivih izvora energije u EES kao jedne od glavnih odrednica energetske politike EU.

Nakon provedenog postupka ocjene i rangiranja devet iskaza interesa za Studiju izvodljivosti (sa ocjenom utjecaja na okoliš i društvo) za projekt „Jačanje glavne hrvatske prijenosne osi sjever-jug uz omogućavanje razvoja novih interkonekcija“ (koji uz interne vodove uključuje i novi DV 400 kV Banja Luka – Lika) 6 je potencijalnih ponuditelja pozvano na dostavu obvezujućih ponuda u skladu s procedurama EBRD-a koji će svojom darovnicom financirati studiju opravdanosti ulaganja, proračunske vrijednosti 1,2-1,5 milijuna Eura. Nakon ocjene pristiglih ponuda u proljeće 2017. godine očekuje se ugovaranje i početak izrade predmetne studije. Kao važan korak u primjeni Uredbe Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. godine o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (CACM) uspostavljena je središnja regija za izračun kapaciteta (eng. Core CCR) koja se prostire od Jadrana do Baltika i od sjevernog do Crnog mora. Core regija obuhvaća dosadašnje regije Srednjozapadne (eng. CWE) i Srednjoistočne (eng. CEE) Europe, pa tako i hrvatske granice sa Slovenijom i Mađarskom. Time je nakon desetogodišnjih aktivnosti na uključivanju te dvije predmetne hrvatske granice u srednju Europu taj cilj i ostvaren formalnopravnim priznanjem te činjenice kroz odgovarajuću odluku ACER-a iz jeseni 2016. godine donesenu na prijedlog svih uključenih operatora prijenosnih sustava (eng. „all TSOs“) iz 2015. godine. U međuvremenu se tijekom 2016. godine HOPS uključio kao stalni gost u svim aktivnostima operatora prijenosnih sustava CEE regije unutar strukture CEE TSOs HLM (eng. High Level Meeting). Nastavno u sklopu implementacije navedene Uredbe 2015/1222, HOPS je sa 15 ostalih operatora prijenosnih sustava potpisao Memorandum o razumijevanju za razvoj zajedničke metodologije za proračun prekograničnih prijenosnih kapaciteta za dan unaprijed zasnovanom na tokovima i spajanju regija za proračun kapaciteta Srednjozapadne i Srednjoistočne Europe (eng. Memorandum of understanding on the development of a common CWE and CEE CCR's day-ahead flow-based capacity calculation methodology and the merger of the CEE and CWE CCR). Navedenim Memorandumom je pokrenut CWE-CEE projekt formaliziran Sporazumom o suradnji kojim su definirane aktivnosti i vremenski plan aktivnosti do 2019. godine. Glavnina aktivnosti unutar Core regije se nastavlja na aktivnosti započete u CWE-CEE projektu, a odnosi unutar Core regije također trebaju biti uređeni u skladu s navedenom Uredbom 2015/1222.

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA

HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.

U 2016. GODINI (*nastavak*)

Nadalje, nakon niza obavljenih pripremnih aktivnosti na bilateralnoj (sa Slovenijom), regionalnoj i EU razini tijekom 2016. godine stvoreni su preduvjeti da početkom 2017. godine započne realizacija projekta povezivanja tržišta Hrvatske i Slovenije za dan unaprijed, u okviru projekta IBWT regije u kojem su uz HOPS glavni partneri slovenski operator prijenosnog sustava ELES, te hrvatska (CROPEX) i slovenska (BSP) burza električne energije.

Regionalna suradnja HOPS-a nastavljena je i u upravljačko-regulacijskom bloku Slovenija-Hrvatska-BiH koja osim ispunjavanja obveza u pogledu vođenja sustava daje i pozitivne učinke za sva tri operatora prijenosnih sustava u pogledu nabave pomoćnih usluga i sl.

Dodatne pozitivne učinke (tehnički u pogledu optimizacije korištenja sekundarne regulacije te ekonomski s obzirom na smanjenje troškova angažiranja sekundarne regulacije) HOPS je počeo ostvarivati od travnja 2016. godine priključenjem projektu povezivanja sekundarnih regulatora (engl. „Imbalance netting“ - INC) s austrijskim (APG) i slovenskim (ELES).

- **Kadrovi**

U Društvu je tijekom 2016. godine zaposleno novih 47 radnika, dok je u istom razdoblju iz Društva otišlo njih 19. Na dan 31. prosinca 2016. godine broj radnika Društva iznosi 1.095, odnosno 28 više u odnosu na 31. prosinac 2015. godine. Povećanje broja radnika sukladno je Programu rada Uprave i osiguravanju nužno potrebnog broja izvršitelja za ispunjavanje svojih zakonskih obveza.

- **Naplata potraživanja**

Na prijenosnu mrežu Društva izravno je priključeno 46 korisnika mreže s 82 obračunska mjerna mjesta. Kupci priključeni na visokonaponsku mrežu (110 kV) su veliki industrijski kupci (građevinska djelatnost, željezare, Petrokemija, željeznički promet, proizvođači električne energije i sl.) od kojih je naplata, uzimajući u obzir ekonomsku situaciju u posljednjih nekoliko godina u RH, otežana. Ukupna potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2016. godine iznose 24,7 mil. kuna, dok ispravljena potraživanja (sumnjiva i sporna) iznose 9,3 mil. kuna. Ukupna potraživanja od kupaca odnose se na potraživanja za naknadu za prijenosnu mrežu od kupaca priključenih na prijenosnu mrežu u ukupnom iznosu 12,9 mil.kn od čega su sumnjiva i sporna 7,8 mil.kn (Adria Čelik d.o.o. 4,1 mil. kuna i Adrial Plus d.o.o. 3,7 mil. kuna), potraživanja od voditelja bilančnih grupa za energiju uravnoteženja 4,8 mil.kn od čega su sumnjiva i sporna 0,9 mil.kn (Korlea d.o.o.), potraživanja od kupaca u inozemstvu za prekogranični prijenosni kapacitet u iznosu 3,2 mil.kn, potraživanja od kupaca u inozemstvu za ostale usluge u iznosu 2,5 mil.kn i ostala potraživanja u ukupnom iznosu od 0,7 mil.kn. Sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na potraživanja od poduzeća u stečaju i postupku predstečajne nagodbe, odnosno utužena potraživanja koja se u cijelosti ispravljaju na teret troškova razdoblja kada je pokrenut stečajni postupak ili je potraživanje utuženo, odnosno po prijavi neutuženih potraživanja u postupku predstečajne nagodbe. Na području naplate potraživanja poduzimane su sljedeće aktivnosti: kontinuirano praćenje naplate, izdavanje opomena, aktiviranje instrumenata osiguranja plaćanja, pokretanje ovršnih postupaka, kontinuirano kontaktiranje kupaca telefonskim i elektroničkim putem, iskapčanje korisnika prijenosne mreže.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

• **Zakonodavni okvir**

Tijekom 2016. godine Društvo je intenzivno surađivalo na izradi nacrtta za Društvo ključnih podzakonskih akata: Mrežna pravila prijenosnog sustava, Pravila organiziranja tržišta električne energije, Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, Uredba o priključenjima na mrežu, metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetska mreža i za povećanje priključne snage, Metodologije za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja.

Krajem 2016. godine donesena je Uredba o izmjenama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („NN“ 123/16) koja je na snazi danom objave 30. prosinca 2016. godine te ima značajan utjecaj na poslovanje Društva u tehničkom i finansijskom dijelu.

• **Istraživanje i razvoj**

U 2016. godini Društvo je aktivno djelovalo na području istraživanja i razvoja. Dovršene su studije iz područja prijenosa električne energije ugovorene u prethodnoj godini i ugovorene su nove studije bitne za unapređenje poslovanja Društva na domaćem i međunarodnom planu.

Društvo je tijekom 2016. godine nastavilo s aktivnim sudjelovanjem u znanstvenim projektima zajedno s Fakultetom elektrotehnike i računarstva, Sveučilišta u Zagrebu, u skladu s potpisanim ugovorom o dodjeli sredstva zaklade s Hrvatskom zakladom za znanost (HRZZ) po natječaju „partnerstvo u istraživanjima“ za projekt Napredna integracija obnovljivih izvora ili SIREN. Izvršene su aktivnosti u skladu s vremenskim planom koji je odobren od strane HRZZ-a. U skladu s zaključcima dosad provedenih aktivnosti na projektu napisani i su radovi koji su prezentirani na konferenciji IEEE EEEIC 2016. i 12. Simpoziju o vođenju sustava (CIGRE), te međunarodno priznatim časopisima.

• **Obnova vozog parka**

Društvo je krajem 2016. godine, sa ciljem povećanja sigurnosti svojih radnika i drugih sudionika u prometu, obnove postojećeg zastarjelog vozog parka te stvaranja uvjeta za normalno obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije i funkciranje EES-a, pokrenulo postupak javne nabave 80 novih vozila za potrebe svih organizacijskih jedinica Društva. Završetak postupka kao i ugovaranje i nabava novih vozila predviđeni su u 2017. godini.

Nabava novih vozila će značajno povećati sigurnost radnika u prometu, izravno utjecati i na učinkovitije odvijanje radnog procesa, smanjenje troškova za održavanje vozog parka, smanjenje troškova goriva te na smanjenje negativnih učinaka na okoliš.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

1. RAZVOJ I ORGANIZACIJSKI USTROJ DRUŠTVA

• **Povijesni razvoj društva**

Neovisan operator prijenosnog sustava u Republici Hrvatskoj organiziran je kao društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Zagrebu, Kupska 4, upisano u sudskom registru Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 080517105, OIB 13148821633, i temeljnim kapitalom u vrijednosti od 4.364.392.200,00 kuna.

Društvo obavlja reguliranu djelatnost prijenosa električne energije. Djelatnost obuhvaća kao temeljne poslove: vođenje elektroenergetskog sustava RH, prijenos električne energije, održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne mreže radi pouzdane opskrbe korisnika uz minimalne troškove i brige za očuvanje okoliša te pružanje potpore razvoju i funkcioniranju hrvatskog tržišta električne energije, vodeći računa o njegovoj međupovezanosti sa susjednim tržištima električne energije EU i Energetske zajednice. Prethodno navedena djelatnost Društva uspješno je organizirana i obavljana na teritoriju RH u razdoblju duljem od 60 godina kroz više organizacijskih oblika.

• **Organizacija Društva**

Organi Društva su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva.

Skupština:

1. Perica Jukić - predsjednik od 12. rujna 2014. godine

Nadzorni odbor:

1. Kažimir Vrankić – član od 1. listopada 2014. godine, predsjednik od 6. listopada 2014. godine
2. Alina Kosek - član od 1. listopada 2014. godine, zamjenica predsjednika od 6. listopada 2014. godine
3. Ante Pavić - član od 1. listopada 2014. godine
4. Denis Geto - član - predstavnik radnika od 21. svibnja 2014. godine
5. Marijan Kalea - neovisni član od 26. kolovoza 2013. godine

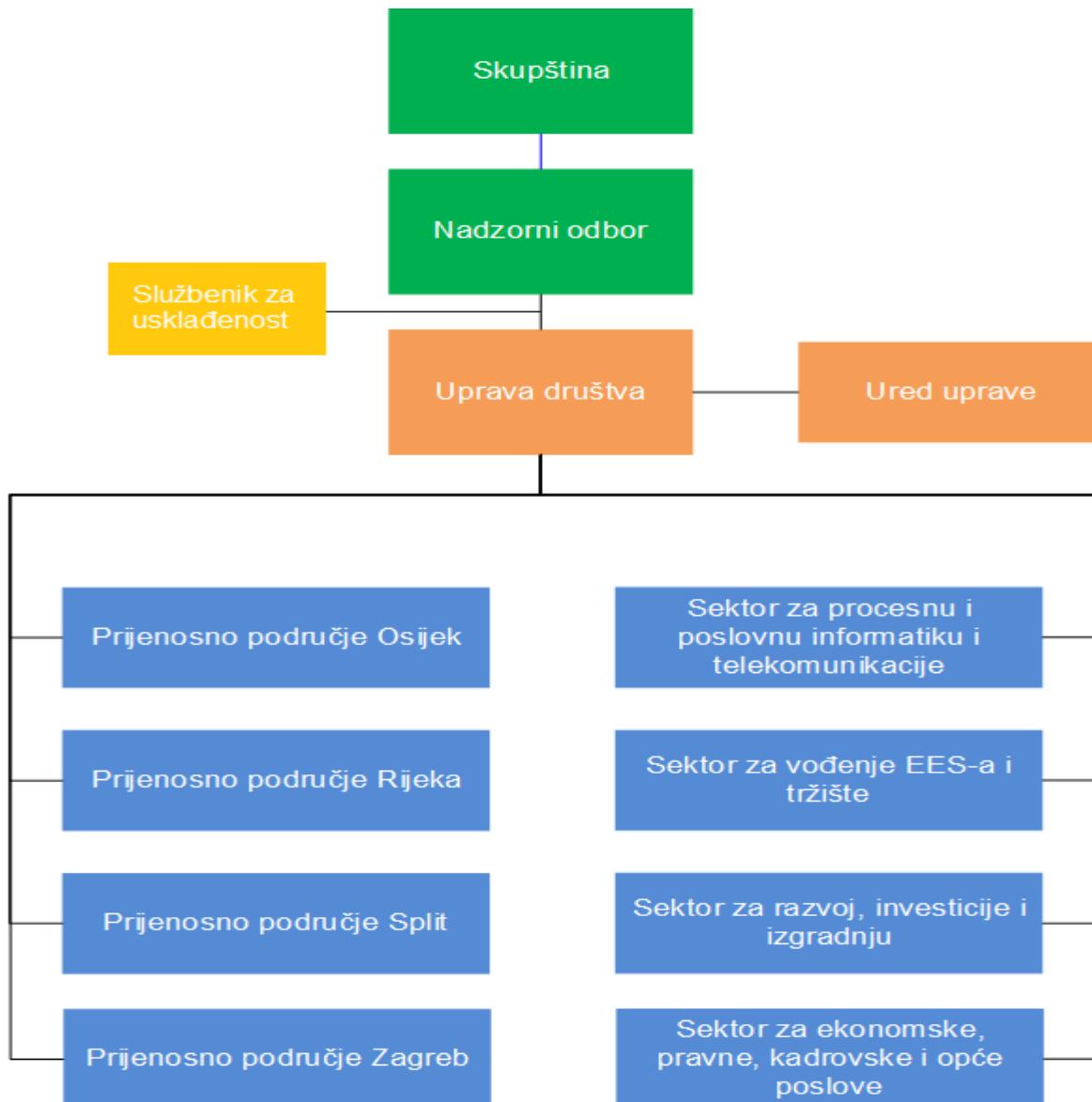
Uprava:

1. Miroslav Mesić - predsjednik Uprave od 2. rujna 2013. godine
2. Zdeslav Čerina - član Uprave od 2. rujna 2013. godine
3. Darko Belić - član Uprave od 2. rujna 2013. godine

Društvo je organizirano funkcionalno po sektorima u sjedištu i područno po prijenosnim područjima kako bi učinkovito obavljalo svoju djelatnost na području cijele RH.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

Slika 1. Organizacijska shema Društva

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (nastavak)**

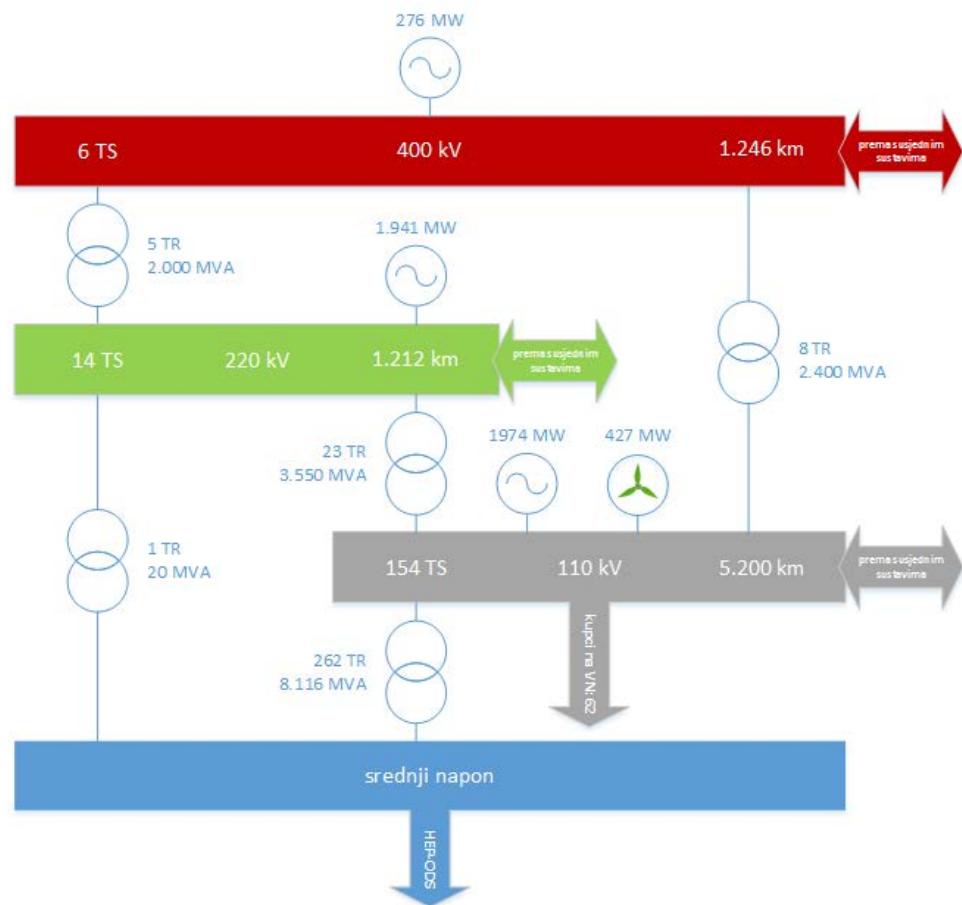
2. IZVJEŠĆE O SIGURNOSTI OPSKRBE HRVATSKOG ELEKTROENERGETSKOG SUSTAVA U 2016. GODINI

2.1 HRVATSKI ELEKTROENERGETSKI SUSTAV

Hrvatski EES čine proizvodni objekti i postrojenja, prijenosna i distribucijska mreža i postrojenja kupaca električne energije na području RH. Radi sigurne i kvalitetne opskrbe električnom energijom i razmjene električne energije, hrvatski EES povezan je s EES-ima susjednih država i sustavima ostalih članica ENTSO-E koji zajedno tvore sinkronu mrežu kontinentalne Europe. Kupci u Hrvatskoj opskrbliju se električnom energijom iz elektrana na području Hrvatske te nabavom električne energije iz inozemstva. Svojom veličinom hrvatski EES spada u manje sustave u Europi.

Hrvatski prijenosni sustav na teritoriju RH danas je (stanje krajem 2016. godine) umrežen u ukupno 6 trafostanica 400 kV razine, 14 trafostanica 220 kV razine te 154 RP 110 kV i TS 110/x kV naponske razine 110 kV.

Slika 2. Tehnički pokazatelji hrvatskog EES-a po naponskim razinama – stanje krajem 2016. godine

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

Hrvatski EES povezan je naponskim razinama 400 kV, 220 kV i 110 kV sa sustavima susjednih zemalja. Nadzemnim vodovima 400 kV (ukupno sedam DV od čega su tri dvosustavna, a četiri jednosustavna) povezan je elektroenergetski sustav RH sa sustavima:

- Bosne i Hercegovine (DV 400 kV Ernestinovo - Ugljevik i DV 400 kV Konjsko - Mostar),
- Srbije (DV 400 kV Ernestinovo – Sremska Mitrovica 2),
- Mađarske (DV 2x400 kV Žerjavinec – Hévíz, DV 2x400 kV Ernestinovo – Pécs),
- Slovenije (DV 2x400 kV Tumbri – Krško, DV 400 kV Melina – Divača).

Prijenosna mreža 400 kV nije umrežena na teritoriju države, već se prostire od njenog istočnog dijela (Ernestinovo), preko sjeverozapadnog (Zagreb) do zapadnog (Rijeka) i južnog (Split) dijela.

Od proizvodnih postrojenja na 400 kV mrežu priključena je jedino RHE Velebit.

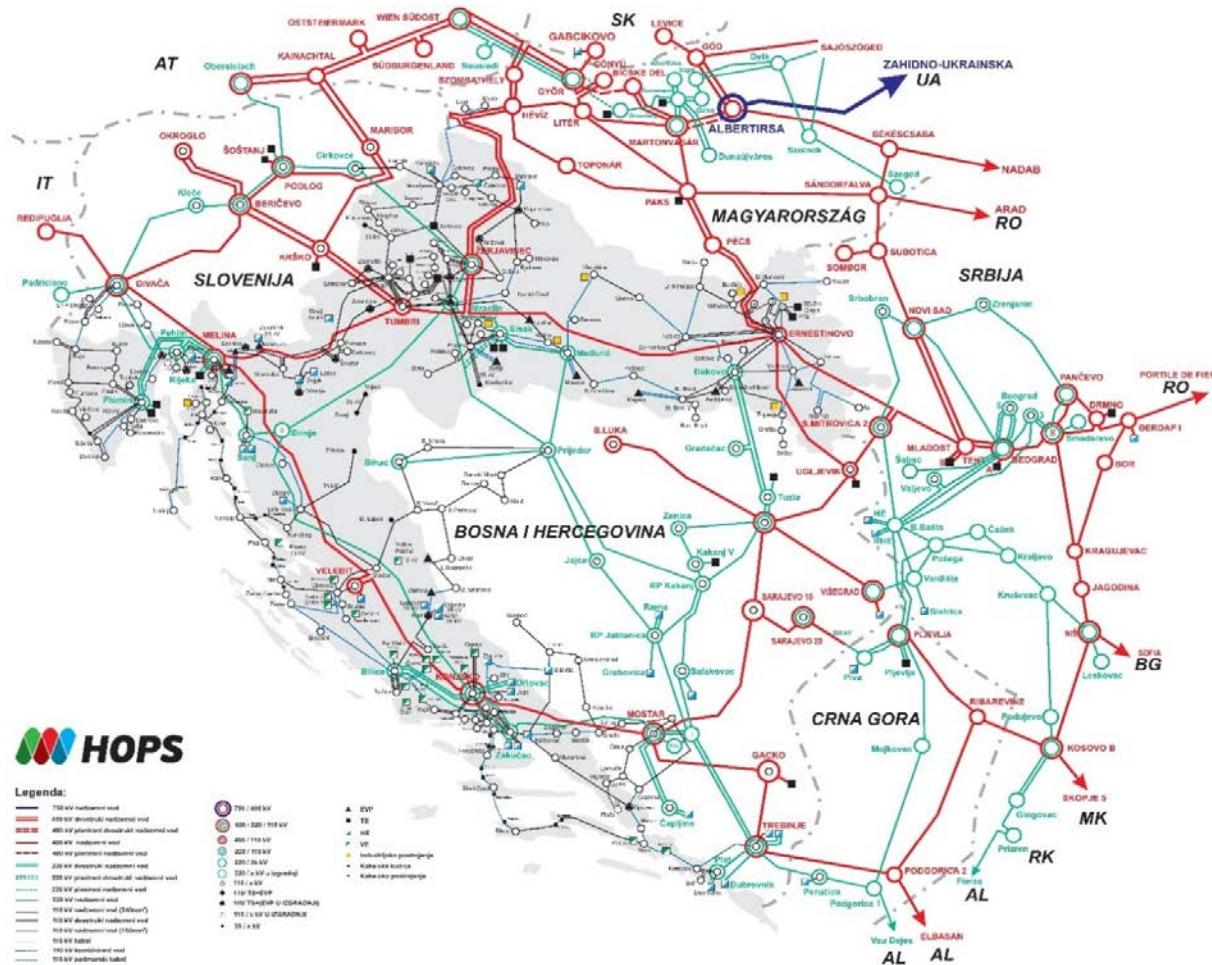
Interkonekcija hrvatskog sustava sa susjednim članicama ENTSO-E ostvarena je i s 8 nadzemnih vodova 220 kV. Također, hrvatski sustav umrežen je s okruženjem i na 110 kV razini (ukupno 18 nadzemnih vodova u trajnom ili povremenom pogonu). Dobra povezanost sa susjednim sustavima omogućuje značajnije izvoze, uvoze i tranzite električne energije preko prijenosne mreže te svrstava RH u važnu poveznicu elektroenergetskih sustava srednje i jugoistočne Europe.

U hrvatskom prijenosnom sustavu (stanje krajem 2016. godine) u vlasništvu HOPS-a je ukupno 7669 km visokonaponske mreže 400 kV, 220 kV i 110 kV (Slika 3). U ukupnu duljinu prijenosne mreže ubrojeni su i nadzemni vodovi koji su izgrađeni kao 110 kV vodovi, ali su trenutno u pogonu na srednjem naponu.

Prijenosna mreža je dostatna da omogući značajne razmjene (prvenstveno uvoz) sa susjednim EES-ovima. Značajne količine električne energije, sa zadovoljavajućom sigurnošću, uvoze se iz smjera Slovenije (NE Krško), Bosne i Hercegovine te iz smjera Mađarske.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (nastavak)**

Slika 3. Prijenosna mreža 400-220-110 kV Hrvatske, stanje krajem 2016. godine

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA

HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.

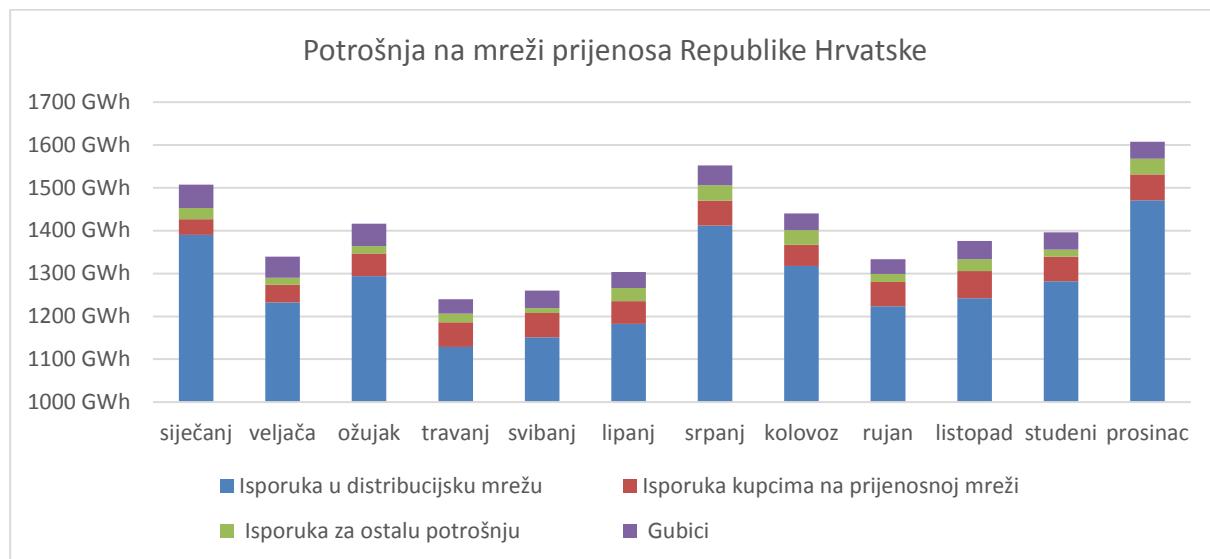
U 2016. GODINI (*nastavak*)

2.2 SIGURNOST OPSKRBE U 2016. GODINI

Potrebne količine električne energije za krajnje kupce u hrvatskom EES-u osigurane su, putem opskrbljivača i operatora prijenosnog sustava, kroz proizvodne jedinice u hrvatskom EES-u te kroz osigurane prekogranične prijenosne kapacitete na sučelju HOPS-a s ostalim operatorima prijenosnog sustava. Na slici 4. prikazana je potrošnja električne energije na mreži prijenosa Republike Hrvatske.

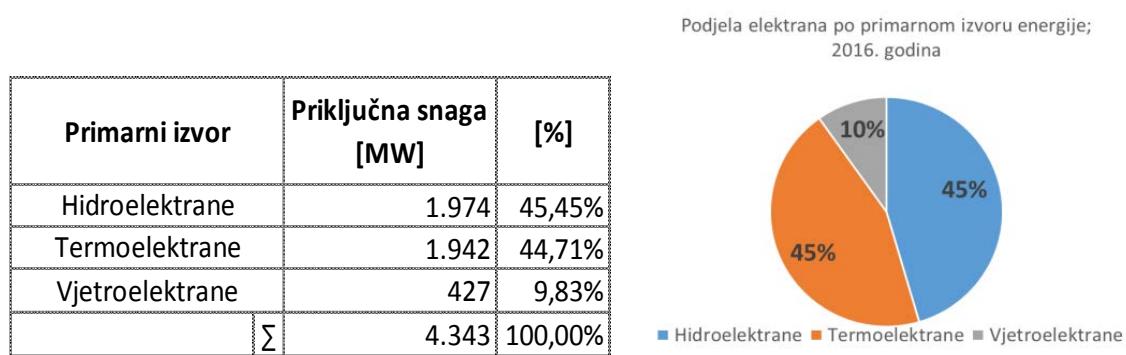
Vršno satno opterećenje hrvatskog EES-a zabilježeno je u srpnju i iznosi 2869 MWh, a maksimalna ukupna mjeseca potrošnja električne energije na razini prijenosne mreže zabilježena je u prosincu i iznosi 1607 GWh.

Slika 4. Potrošnja na mreži prijenosa Republike Hrvatske u 2016. godini

Raspoložive proizvodne jedinice iskazane prema odobrenoj priključnoj snazi podijeljeno po primarnom izvoru energije, samo za jedinice priključene na prijenosnu mrežu, prikazane su na slici 5.

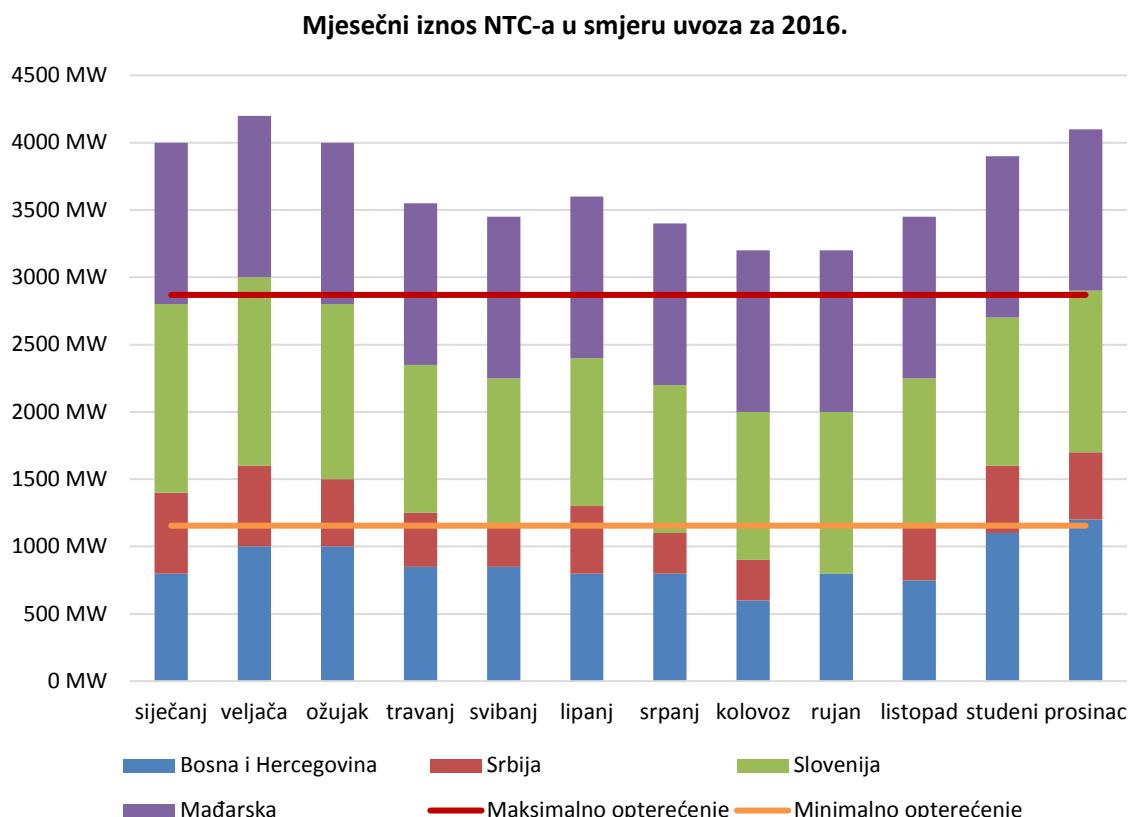
Slika 5. Priključna snaga elektrana na prijenosnoj mreži u RH u 2016. godini

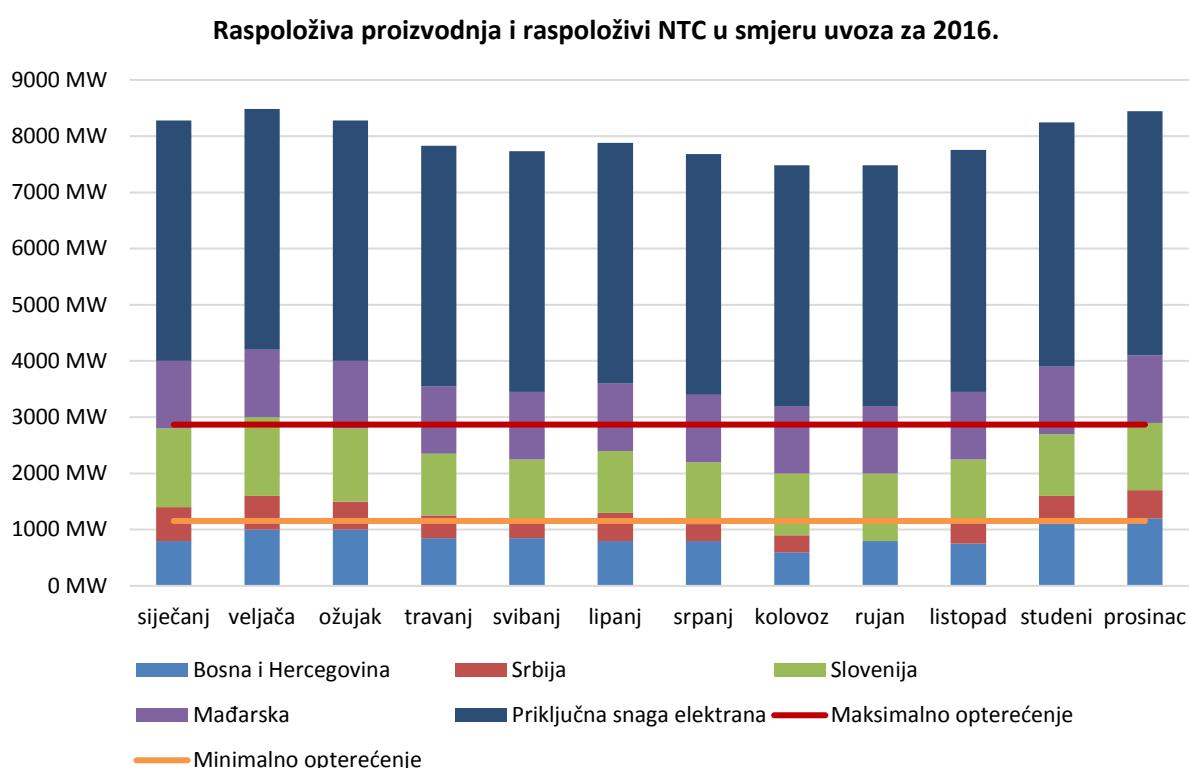
Mogućnost uvoza električne energije u hrvatski EES određena je prekograničnim prijenosnim kapacitetima. Na slici 6. i slici 7. prikazani su prekogranični prijenosni kapaciteti po kojima hrvatski EES spada u najbolje povezane sustave u Europi.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

Slika 6. Prekogranični prijenosni kapaciteti – uvozni NTC kapaciteti (usporedna tablica)

Slika 7. Raspoloživa proizvodnja i raspoloživi prekogranični kapaciteti u odnosu na minimalno i maksimalno opterećenje prijenosne mreže

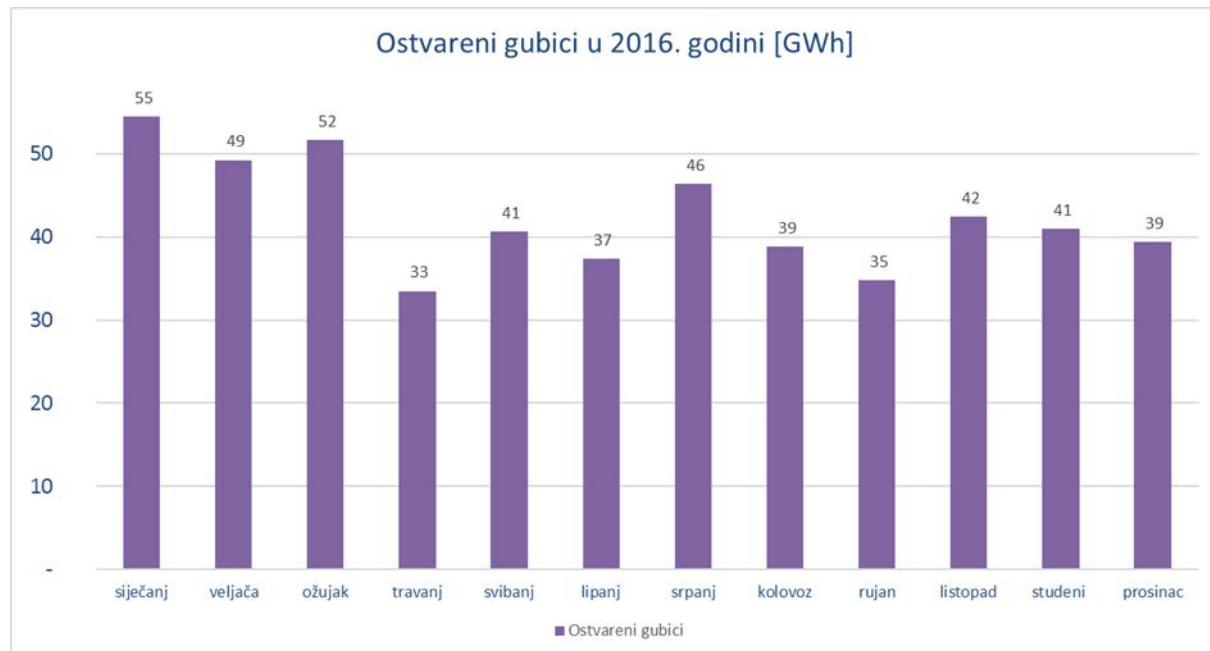

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

2.3 GUBICI U PRIJENOSNOJ MREŽI U 2016. GODINI

Ostvareni ukupni gubici u prijenosnoj mreži računaju se kao razlika predane i isporučene električne energije u prijenosnu mrežu temeljem prikupljenih i verificiranih podataka s obračunskih mjernih mjesta. Ukupni gubici obuhvaćaju gubitke u prijenosnoj mreži i na spojnim prekograničnim vodovima. Ostvareni ukupni gubici po mjesecima u ukupnom iznosu od 509,8 GWh prikazani su na slici 8.

Slika 8. Ostvareni ukupni gubici u 2016. godini

Gubici u prijenosnoj mreži u 2016. godini iznose 2,23 % ukupno prenesene energije te su manji u odnosu na prethodnu godinu.

HOPS nabavlja energiju za pokriće gubitaka javnim nadmetanjem sa ciljem minimiziranja ukupnog troška, na transparentnim, nepristranim i tržišnim načelima. Posljedično, nabava energije za pokriće gubitaka tijekom 2016.godine provodila se dugoročno (dugoročnim produkтом) i kratkoročno za dan unaprijed.

Dugoročni produkt nabavlja se putem javnog nadmetanja s unaprijed poznatim količinama energije pri čemu je kriterij odabira najniža cijena ponude koja zadovoljava sve uvjete nadmetanja.

Kratkoročna nabava podrazumijeva nabavku električne energije za pokriće gubitaka na Hrvatskoj burzi električne energije (CROPEX) i kratkoročni okvirni produkt koji je nabavljen putem javnog nadmetanja s unaprijed poznatim okvirom za kupnju i prodaju energije pri čemu je kriterij odabira najniži iznos marže u odnosu na referentnu cijenu ponude koja zadovoljava sve uvjete nadmetanja. Dnevno potrebne količine gubitaka nabavljale su se kratkoročno putem okvirnog produkta do početka rada Hrvatske burze električne energije.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

3. REZULTAT POSLOVANJA I FINANSIJSKI POLOŽAJ DRUŠTVA u 2016. GODINI

Rezultat poslovanja Društva u 2016. godini prikazan je Izvještajem o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje od 1. siječnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine, a finansijski položaj Izvještajem o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2016. godine. U nastavku su prikazani navedeni izvještaji s iskazanim najvažnijim statkama.

3.1 REZULTAT POSLOVANJA

Društvo je poslovnu 2016. godinu završilo s dobiti tekuće godine nakon oporezivanja u iznosu 271,67 mil. kuna. Ukupno ostvarena dobiti sastoji se od prihoda od imovine stavljene u upotrebu sukladno odredbama IFRIC-a 18 odnosno naknade za priključenje u iznosu od 95,9 mil. kuna, razlike prihoda i troškova od dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta u iznosu od 34,9 mil. kuna i razlike ostalih prihoda i rashoda u iznosu od 140,9 mil. kuna. Ostvarena dobit u odnosu na prethodnu godinu veća je za 43,2 %. Na povećanje dobiti najviše je utjecalo povećanje prihoda od naknade za priključenje koji je za 100 % veći nego prethodne godine kao i niži troškovi gubitaka koji su za 17 % manji te niži finansijski rashodi koji su za 56 % manji od prethodne godine.

Ukupne prihode najvećim dijelom čine pružene usluge prijenosa električne energije (79,97 %), prihodi od tržišnih funkcija (10,56 %) i prihodi od priključaka (5,72 %). Prihodi od tržišnih funkcija odnose se na prihode od prodaje električne energije uravnoteženja, prihode od prodaje prekograničnih prijenosnih kapaciteta, prihoda od međukompenzaciskog mehanizma operatora prijenosnih sustava (ITC), prihoda od prodaje električne energije za gubitke i dijela ostalih prihoda od prodaje. Ostali poslovni prihodi odnose se na prihode nastale temeljem upotrebe vlastitih proizvoda i usluga, naplaćena otpisana potraživanja, prihode od imovine primljene bez naknade, prihode od nestandardnih usluga, ukidanje rezerviranja i druge poslovne i finansijske prihode.

Glavne stavke ukupnih rashoda čine trošak amortizacije (21,29 %), troškovi osoblja (12,65 %), te iz grupe ostalih poslovnih rashoda troškovi pomoćnih usluga zajedno s troškovima nabave električne energije uravnoteženja (33,68 %) i troškovi gubitaka na mreži prijenosa zajedno s troškovima kompenzaciskog mehanizma EES-a (10,30 %).

Finansijski rashodi najvećim se dijelom odnose na troškove kamata i tečajnih razlika.

Društvo u skladu s odredbama Zakona o porezu na dobit koristi poreznu olakšicu za reinvestiranje dobiti u svrhu kapitalnih ulaganja u iznosu od 271,7 mil. kuna, što je rezultiralo umanjenjem tekućeg poreza na dobit u iznosu od 54,3 mil. kuna. Sukladno važećoj poreznoj regulativi za iznos porezne olakšice za reinvestiranu dobit će tijekom 2017. godine biti registrirano povećanje temeljnog kapitala Društva.

U tablici 1. prikazan je Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Račun dobiti i gubitka) s najvažnijim statkama te usporedba s ostvarenjem u prethodnoj godini.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (nastavak)**

Tablica 1. Izvadak iz Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti (u mil. kuna)

Opis	2016	2015	Razlika	16/15
1	2	3	4 (2-3)	5 (2/3)
Prihodi od prodaje i ostali poslovni prihodi	1.662,9	1.630,6	32,3	2,0%
Poslovni rashodi	(1.366,0)	(1.371,6)	5,6	-0,4%
DOBIT IZ POSLOVANJA	296,9	259,0	37,9	14,6%
Financijski prihod	12,1	8,7	3,4	39,1%
Financijski rashod	(34,1)	(76,9)	42,8	-55,7%
Neto financijski rashodi	(22,0)	(68,2)	46,2	-67,7%
UKUPNI PRIHODI	1.675,0	1.639,3	35,7	2,2%
UKUPNI RASHODI	(1.400,1)	(1.448,5)	48,4	-3,3%
Dobit prije poreza	274,9	190,8	84,1	44,1%
Porez na dobit	(3,2)	(1,1)	(2,1)	190,9%
DOBIT RAZDOBLJA	271,7	189,7	82,0	43,2%

Na temelju navedenih stavki, kao što je prikazano u tablici 2, ostvarena je dobit prije neto financijskih rashoda i tekućeg poreza (EBIT) u iznosu 296,89 mil. kuna, što je u odnosu na 2015. godinu više za 14,6 %. EBITDA (EBIT bez utjecaja amortizacije), ostvarena je u visini 594,97 mil. kuna, što je u odnosu na 2015. godinu više za 10,3 %.

Tablica 2. Financijski pokazatelji (u mil. kuna)

Opis	2016	2015
EBIT (dubit prije poreza i neto financijskih rashoda)	296,89	258,96
EBITDA (EBIT bez utjecaja amortizacije)	594,97	539,31
EBIT marža	18%	16%
EBITDA marža	36%	33%
Neto profitna marža	16%	12%

FINANCIJSKI POLOŽAJ

Financijski položaj Društva prikazan je Izvještajem o financijskom položaju na dan 31. prosinac 2016. godine. U tablici 3. prikaz je Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca) s najvažnijim stavkama te usporedba s ostvarenjem u prethodnoj godini.

Tablica 3. Izvadak iz Izvještaja o financijskom položaju Društva na dan (u mil. kuna)

Opis	31. prosinca 2016.	% udjel	31. prosinca 2015.	% udjel	16/15
1	2	3	4	5	6 (2/4)
Dugotrajna imovina	5.625,2	90,5%	5.282,4	91,3%	6,5%
Kratkotrajna imovina	588,4	9,5%	502,9	8,7%	17,0%
Ukupna imovina	6.213,6	100,0%	5.785,3	100,0%	7,4%
Kapital i rezerve	4.641,6	74,7%	4.176,0	72,2%	11,1%
Dugoročne obveze	755,8	12,2%	977,4	16,9%	-22,7%
Kratkoročne obveze	816,2	13,1%	631,9	10,9%	29,2%
Ukupno obveze i kapital	6.213,6	100,0%	5.785,3	100,0%	7,4%

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

Vrijednost ukupne imovine na dan 31. prosinca 2016. godine iznosila je 6.213,6 mil. kuna i odnosu na dan 31. prosinca 2015. godine veća je za 428,3 mil. kuna ili 7,4 %.

Dugotrajna imovina se, kao posljedica investicijskih ulaganja u 2016. godini, povećala za 342,8 mil. kuna i sada iznosi 5.625,2 mil. kuna. Udjel dugotrajne imovine u ukupnoj imovini u odnosu na 2015. godinu smanjio se za 0,8 %.

Kratkotrajna imovina iznosi 588,4 mil. kuna i povećala se u odnosu na prethodnu godinu za 85,5 mil. kuna, najvećim dijelom zbog povećanja potraživanja od povezanih društava koja su veća za 121,9 mil. kuna. Udjel kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini povećao se za 0,8 %. Najveći udjel u kratkotrajnoj imovini na dan 31. prosinca 2016. godine imaju nedospjela potraživanja od HEP-ODS-a d.o.o. i HEP Proizvodnje d.o.o. za naknadu za prijenos električne energije u iznosu od 282,2 mil. kuna.

Kapital i rezerve, koji pokrivaju 74,7 % ukupne imovine Društva, povećani su za 465,6 mil. kuna, zbog ostvarene dobiti u 2016. godini i povećanja temeljnog kapitala unosom stvari u iznosu od 193,9 mil. kuna, pa je udjel neznatno viši nego u 2015. godini kada je bio 72,2 %.

Temeljni kapital Društva na dan 31. prosinca 2016. godine iznosio je 4.364,4 mil. kuna. Tijekom 2016. godine Društvo je izvršilo upis povećanja temeljnog kapitala u iznosu od 189,7 mil. kuna iz ostvarene i reinvestirane dobiti prethodne godine, dok je u 2016. godini do danas Društvo izvršilo povećanje temeljnog kapitala s osnove unosa stvari HEP-a d.d. u iznosu od 193,9 mil. kuna (imovina uz autoceste 158,2 mil. kuna i poslovne zgrade 35,7 mil. kuna).

Ukupne obveze iznose 1.572,0 mil. kuna i smanjene su za 37,3 mil. kuna u odnosu na 2015. godinu, pri čemu se njihov udjel u pasivi smanjio s 27,8 na 25,3 %. Dugoročne obveze čine 48,1 %, a kratkoročne 51,9 % ukupnih obveza na dan 31. prosinca 2016. godine.

Na temelju pokazatelja izvedenih iz bilančnih podataka može se konstatirati da Društvo ima pokazatelje zaduženosti u skladu s djelatnosti koju obavlja te da veći dio poslovanja financira vlastitim sredstvima.

Faktor zaduženosti (ukupne obveze / neto dobit i amortizacija) Društva za 2016. godinu iznosi 2,76 godine i niži je nego prethodne godine za 0,66 godine.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

4. INVESTICIJE

U 2016. godini investicijska ulaganja su iznosila ukupno 453,18 mil. kuna. Najveći udio predstavljaju investicijska ulaganja u zamjene i rekonstrukcije postojeće prijenosne infrastrukture, elektroenergetski uvjeti priključenja, te ulaganja u nove kapitalne objekte, odnosno investicijske projekte. Razina ostvarenih ulaganja u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu veća je za 0,4 %.

Tablica 4. Investicijska ulaganja u 2016. godini u kn

Vrsta investicije	31. prosinca 2016.	% udjel	31. prosinca 2015.	% udjel	2016./2015.
1	2	3	4	5	6 (2/4)
Priprema investicija	12.638.231	2,8%	8.398.967	1,9%	50,5%
Zamjene i rekonstrukcije	166.181.113	36,7%	189.245.741	41,9%	-12,2%
Revitalizacije	59.059.313	13,0%	61.524.982	13,6%	-4,0%
Sanacije i obnove					
Novi objekti	71.120.211	15,7%	90.300.780	20,0%	-21,2%
Ostale investicije	34.867.542	7,7%	37.881.460	8,4%	-8,0%
Elektroenergetski uvjeti priključenja	109.312.752	24,1%	64.242.659	14,2%	70,2%
Ukupno	453.179.163	100,0%	451.594.588	100,0%	0,4%

4.1 NAJZNAČAJNIJE INVESTICIJE

U nastavku su navedene najznačajnije investicije koje su djelomično ili u cijelosti realizirane u 2016. godini.

(1) Priključak TS Sesvete na mrežu 110 kV (obračunato u 2016.: 4.683.717 kn)

U ožujku 2016. godine HOPS i Dalekovod d.d., sklopili su Ugovor za izgradnju priključka TS Sesvete na 110 kV mrežu. U tijeku je nabava opreme. Uvođenje Izvoditelja u posao i radovi na lokaciji priključka TS Sesvete će započeti po ishođenju građevinske dozvole.

U svrhu priključenja transformatorske stanice 110/10(20) kV Sesvete na elektroenergetsku mrežu 110 kV potrebno je izvesti priključak putem spoja kabela 110 kV na postojeći nadzemni vod 110 kV Žerjavinec-Resnik.

(2) KB 2x110 kV Pehlin – Turnić (obračunato u 2016.: 4.090.969 kn)

Izgradnjom 110 kV kabelske veze TS Pehlin – TS Turnić energetski i informacijski su povezana ova dva objekta, te je ostvarena mogućnost povezivanja u jedinstvenu 110 kV mrežu i postojeće TS 110/10 kV Sušak i buduće TS 110/10 kV Zamet. Kabelska veza ostvarena je na način, da se najkraćim putem, koristeći maksimalno izvedene prometnice i regulirane prohodne putove, povežu TS 220/110/35 kV Pehlin, kao središnja spojna točka šireg konzumnog područja Rijeke i TS Turnić. U kabelskom rovu smješteni su kabeli 110 kV (3xKB 110 kV Pehlin – Riječka obilaznica i 4xKB 110 kV Riječka obilaznica – TS Turnić), cijevi za provod optičkih komunikacijskih kabela, te uzemljivači. Stavljeni u upotrebu u 2016. godini.

(3) TS OSIJEK 1, revitalizacija (obračunato u 2016.: 5.232.849 kn)

TS 110/35 kV Osijek 1 je trafostanica puštena u pogon 1956. godine, te je primarna i sekundarna oprema zastarjela. Tijekom 2013. i 2014. godine rekonstruirane su sabirnice 110 kV i spojno polje 110 kV. U 2015. i 2016. godini zamijenjena su oba energetska transformatora 110/35 kV. Također u 2015. i 2016. godini obavljena je zamjena VN opreme u vodnim poljima VP 110 kV Ernestinovo/2, VP 110 kV Ernestinovo/1 i VP 110 kV Osijek 3, te trafo poljima TP 110 kV br. 1. i br. 2. U 2016. godini započela je zamjena sekundarne opreme i ugradnja SCADA sustava u kompletnoj trafostanici što će biti završeno u 2017. godini.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

(4) Poslovna zgrada Prijenosnog područja Osijek (obračunato u 2016.: 19.527.361 kn)

U 2016. godini izvršene su sve planirane aktivnosti na kupljenoj poslovnoj zgradi u Vukovarskoj cesti 217 u Osijeku u dijelu adaptacije i potpune rekonstrukcije.

Početkom godine izvršeni su radovi rušenja i pripremni radova za temeljitu rekonstrukciju zgrade. Nakon javnog natječaja, potписан je ugovor s najpovoljnijim ponuđačem za rekonstrukciju zgrade i ugradnju dizala. Radovi su započeti u lipnju, a dovršeni su u ugovorenom roku u prosincu 2016. godine. Za stručni nadzor nad radovima angažirana je vanjska tvrtka.

Paralelno s tim radovima, raspisani su natječaj i potpisani ugovor za izgradnju trafostanice TS 10(20)/0,4 kV za napajanje cijele lokacije električnom energijom, s instaliranim transformatorima 2x630 kVA. Izgradnja trafostanice realizirana je u razdoblju od rujna do studenog 2016. godine. U siječnju 2017. godine izvršen je tehnički pregled trafostanice, zgrade i dizala, nakon čega su dobivene pravomoćne uporabne dozvole². Stavljeni u upotrebu u 2016. godini.

Tijekom 2016. godine provedeni su i odvojeni javni natječaji za opremanje zgrade (namještaj, police, zastori i dr.), te za tehničku zaštitu objekta (video nadzor, kontrola pristupa, LPR pristup vozila, interfona), a isti će se izvesti početkom 2017. godine, prije planiranog useljenja u travnju/svibnju.

(5) DV 110kV Delnice - Moravice (obračunato u 2016.: 12.287.238 kn)

Nadzemni vod 110 kV Delnice-Moravice dio je bivšeg voda 110 kV Vinodol-Rakitje, koji je izgrađen prije 47 godina. U lošem stanju je dionica gdje su ugrađeni betonski stupovi (oštećeni), a vodiči su od Cu 150mm² te je bila potrebna revitalizacija ovog dijela objekta.

Rekonstrukcija je započela u 2014. godini izradom projektno-tehničke dokumentacije potrebne za dobivanje lokacijske i građevinske dozvole za rekonstrukciju voda, dok su radovi ugovoreni i započeti u 2015. godini. Tijekom 2016. godine je dovršena rekonstrukcija kompletног voda, a u 2017. godini je predviđena montaža sustava za sigurno penjanje na stupove, kao i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na ishođenju prava služnosti za zemljишne čestice u koridoru predmetnog dalekovoda. Stavljeni u upotrebu u 2016. godini.

(6) Zamjena 110 kV kabela Dugi Rat-Postira (obračunato u 2016.: 4.728.573 kn)

Zamjena 110 kV kabela Dugi Rat – Postira provodi se u nekoliko faza. U prvoj fazi, tijekom 2015. godine izvađen je stari uljni kabel. U 2016. godini ugovorena je izrada priobalne zaštite u Dugome Ratu i u Postirama, te polaganje podzemne dionice kabela od ZKS Postira do KS Postira u duljini od oko 500 metara. Glavnina ugovorenih radova je izvršena u 2016. godini, dok će se manji dio obaviti u 2017. godini.

U predstojećem razdoblju očekuje se završna faza, nabava i polaganje podmorske dionice kabela.

(7) TS 110/35 kV DUGI RAT - rekonstrukcija i uvođenje u SDV (obračunato u 2016.: 5.106.592 kn)

Radovi na rekonstrukciji TS 110/35 kV Dugi Rat ugovoreni su krajem 2015. godine, a započeli su početkom 2016. godine. Rekonstrukcija se provodi u ukupno 4. faze, od kojih su tri faze završene u 2016. godini. Sukladno navedenom završene cjeline stavljeni su u uporabu u 2016. godini. Završna, 4. faza rekonstrukcije, biti će realizirana u prvom polugodištu 2017. godine.

² Poznati podaci u trenutku pripreme ovog Izvješća (aktivnosti su provedene tijekom 2016. godine).

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

(8) DV 110 kV Sinj- Meterize - revitalizacija (obračunato u 2016.: 12.400.000 kn)

Na dionici DV 110 kV Sinj – Dugopolje i DV 110 kV Dugopolje – Meterize, zbog povećanja prijenosne moći dalekovoda, po prvi puta u hrvatskoj prijenosnoj mreži ugrađen je visokotemperaturni vodič niskog provjesa (HTLS), tipa ACCC Rovinj 195 mm². U sklopu revitalizacije, zamijenjena je spojno ovjesna oprema, izvršena antikorozivna zaštita stupova te sanirano uzemljenje stupova. Stavljen u upotrebu u 2016. godini.

(9) TS Kraljevac – revitalizacija (obračunato u 2016.: 7.606.895 kn)

Radovi na rekonstrukciji TS 110/35 kV Kraljevac ugovoreni su krajem 2015. godine, a započeli su početkom 2016. godine. Rekonstrukcija se provodi u ukupno 5. faza, od kojih su tri faze završene u 2016. godini. Sukladno navedenom završene cjeline stavljene su u uporabu u 2016. godini. Četvrta i peta faza rekonstrukcije bit će realizirana kroz 2017. godinu.

(10) TS Međurić - rekonstrukcija postrojenja 110 kV (obračunato u 2016.: 5.873.407 kn)

U TS 220/110/35 kV Međurić je izvedena II etapa rekonstrukcije postrojenja 110 kV, pri čemu je izvršeno sljedeće: zamjena primarne i sekundarne opreme 110 kV, uređenje platoa postrojenja, izgradnja internih prometnica u postrojenju, izgradnja i uređenje kabelskih kanala i izgradnja cijevne kabelske kanalizacije po poljima postrojenja 110 kV, polaganje svih signalno-upravljačkih kabela u postrojenju, konfiguriranje i parametriranje sekundarnih sustava, ispitivanja opreme na lokaciji prije puštanja u rad te funkcionalna ispitivanja.

(11) TS Kutina 110 kV postrojenje (obračunato u 2016.: 39.436.039 kn)

U TS 110/10(20) kV Kutina u tijeku je rekonstrukcija postrojenja 110 kV pri čemu se izvodi zamjena postojećeg vanjskog zrakom izoliranog postrojenja 110 kV (AIS) u metalom oklopljeno i plinom SF6 izolirano postrojenje 110 kV (GIS). Radovi rekonstrukcije su započeli u 2016. godini, a izvode se dijelom neposredno uz postojeće postrojenje 110 kV (unutar ograde), a dijelom u samom postrojenju 110 kV, koje za vrijeme izvođenja radova mora ostati u pogonu zbog nužnosti napajanja pogona Petrokemije d.d. i konzuma Elektre Križ, Pogon Kutina. U 2016. godini su izvedeni sljedeći radovi: izgradnja zgrade GIS-a, nabava, transport i ugradnja SF6 postrojenja 110 kV s dva sustava sabirnica i jedanaest polja (tri vodna polja, pet transformatorskih polja, kabelsko transformatorsko polje, spojno polje te mjerno polje i polje uzemljenja sabirnica), doprema i ugradnja ormara upravljanja, zaštite, mjerjenja i telekomunikacija te nabava, transport i ugradnja sustava pomoćnih napajanja 0,4 kV 50 Hz, 220 V DC i 230 V 50 Hz besprekidno. U vanjskom dijelu su izgrađeni kabelski kanali za kabele 110 kV i ugrađene kabelske police te su izvedene instalacije vodovoda i odvodnje s priključcima. Radovima izgradnje zgrade GIS-a je prethodilo izmiještanje postojećih kabela 10 kV s lokacije buduće gradnje zgrade, uklanjanje užadi, spojno ovjesne opreme i sabirničkih rastavljača jednog sustava sabirnica u postrojenju 110 kV te prespajanje DV 110 kV Kutina - Ludina na portal vodnog polja DV 110 kV TE Sisak.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

(12) Nabava i ugradnja mrežne i sigurnosne opreme i pripadajuće programske podrške (obračunato u 2016.: 11.635.806 kn)

Tijekom 2016. godine HOPS je u potpunosti izvršio razdvajanje telekomunikacijskog sustava i poslovne LAN/WAN mreže sukladno Modelu telekomunikacijskog sustava unutar HEP grupe. Time je HOPS ispunio sve uvjete Agencije za potrebe certificiranja prema modelu neovisnog operatora sustava u dijelu telekomunikacija. Tijekom 2016. godine nabavljena je oprema i usluge izgradnje poslovne mreže HOPS-a na 14 lokacija. Sukladno navedenom završene cjeline stavljene su u uporabu u 2016. godini. Ranije započetim aktivnostima HOPS je uspostavio vlastitu procesnu i poslovnu mrežu, kao i vlastiti izlaz na Internet. U sklopu svih navedenih aktivnosti HOPS danas posjeduje više od 500 uređaja i nadzornih alata raznih vrsta mrežne opreme, te će i dalje nastaviti izgrađivati i unaprjeđivati svoju procesnu i poslovnu LAN/WAN mrežu.

(13) Nadogradnja sustava vođenja (obračunato u 2016.: 5.330.265 kn)

Zbog uvođenja novih i rekonstrukcije postojećih elektroenergetskih objekata, te zbog unaprjeđenja kvalitete razmjene informacija u skladu s ENTSO-E standardima koja rezultira promjenama u poslovnim procesima, nužne su kontinuirane nadogradnje postojećeg sustava vođenja kako bi se zadržala funkcionalnost istog. U NDC-u i 4 MC-a koristi se SCADA/AGC/EMS/OTS sustav Network Manager i slijedeći sustavi u stvarnom vremenu: inteligentna obrada alarma, sustav za planiranje radova i obradu ispada, sustav za lociranje atmosferskih pražnjenja, sustav za planiranje rada vjetroelektrana. Tijekom 2016. godine izvršene su slijedeće nadogradnje: prilagodbe podataka koji se isporučuju iz navedenih sustava u skladu s ENTSO-E propisima i ostalom zakonskom regulativom, uvođenje u sustav daljinskog vođenja novih objekata HOPS-a i objekata vanjske mreže, prilagodba postojećih objekata radi rekonstrukcija u postrojenjima, prilagodba navedenih sustava u centrima upravljanja radi modernizacije povezanih sustava ili uvođenja novih sustava, promjene u konfiguracijama sustava radi izmjena u razgraničenjima i preuzetim postrojenjima od HEP Proizvodnje i HEP ODS-a, proširenje sustava dodatnim licencama postojeće programske podrške, uključenje sustava besprekidnog napajanja u NDC-u u SCADA sustav nadzora. Sukladno navedenom završene cjeline stavljene su u uporabu u 2016. godini. Tijekom narednih godina vršit će se kontinuirana nadogradnja sustava daljinskog vođenja HOPS-a.

(14) TS 400/220/110 kV Melina - nabava i ugradnja prekidača 220 kV i ostale opreme (obračunato u 2016.: 11.506.105 kn)

S nabavom i ugradnjom prekidača i ostale rasklopne VN opreme započela je rekonstrukcija 220 kV postrojenja u TS Melina, koje zbog dotrajalosti više nije bila sigurna i pouzdana. Obnova je započela u 2011. godini nabavom odvodnika prenapona i dijela prekidača, nastavljena u 2012. i 2013. godini s nabavom ostatka potrebnih prekidača, te ugovaranjem nabave kompleta ormara sekundarne opreme. Tijekom 2014. godine realizirala se ugradnja prekidača u transformatorska polja i spojno polje, kao i ugradnja novih strujnih transformatora, te nabava kompleta ormara sekundarne opreme NUZM i dijela VN opreme potrebne za rekonstrukciju 220 kV i 110 kV rasklopнog postrojenja. U 2015. godini ugovorili su se i započeli radovi ugradnje kompleta ormara sekundarne opreme za 220 kV i 110 kV postrojenje, dok su u 2016. godini kompletirani radovi u 110 kV postrojenju i u velikom opsegu realizirani radovi u 220kV postrojenju. Također, ugovorena je i djelomično realizirana zamjena rastavljača, prekidača i mjernih transformatora u 110 kV postrojenju, kao i zamjena elektroagregatnog postrojenja.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

(15) Nabava sekundarne opreme za upravljanje, zaštitu i komunikacije (obračunato u 2016.: 8.447.460 kn)

Nabavljena je sekundarna oprema za ugradnju u TS Kaštela u sklopu projekta ugradnje TR3 110/35 kV, u TS Konjsko u sklopu projekta ugradnje AT3 220/110 kV i projekta zamjene sekundarne opreme kompletнog 220 kV postrojenja. Realizacija svih navedenih projekata biti će kroz 2017. godinu.

(16) Nabava mjernih transformatora (obračunato u 2016.: 4.704.000 kn)

Nabavljeni su mjerni transformatori za predstojeću rekonstrukciju TS Zadar, ugradnju u polje TR3 u TS Kaštela, ugradnju u polja AT3 u TS Konjsko, rekonstrukciju polja TR2 u TS Bilice, te zamjenu svih mjernih transformatora u 220 kV postrojenju u TS Konjsko proizvedenih 1979. godine, ili je zbog nezadovoljavajućih rezultata ispitivanja nužna njihova zamjena.

(17) TS MELINA - dogradnja drugog sabirničkog sustava, zamjena VN i sekundarne opreme 400 kV postrojenja (obračunato u 2016.: 16.541.958 kn)

Zbog važnosti rasklopnog postrojenja 400 kV Melina za EES Hrvatske, pa i šire (Slovenije i Italije) te s obzirom na loše stanje i dotrajalost primarne i sekundarne opreme u istom, a što je posljedica teških mikroklimatskih uvjeta i aerozagađenja uzrokovanih blizinom rafinerijskih postrojenja INA RNR, TE Rijeka i dugogodišnjih zagađenja iz bivše koksare u Bakru, nakon zamjene prekidača 400 kV (2009. - 2010. godina), strujnih i naponskih transformatora, nastavilo se s revitalizacijom istog.

U 2016. godini je ugovoren i započet složen i opsežan projekt dogradnje drugog sabirničkog sustava te zamjena ostatka VN i sekundarne opreme 400 kV postrojenja, a njegov završetak se predviđa krajem 2018. godine.

(18) TS 220/110kV PLOMIN - energetski transformator s regulacijom napona 220/110 kV 150 MVA - nabava i ugradnja (obračunato u 2016.: 9.637.962 kn)

Zamjena transformatora 150 MVA u TS 220/110 kV Plomin nužna je zbog starosti (1969. godina), kraja životne dobi, loše izolacije i kemijske degradacije ulja. Zajedničkom nabavom krajem 2015. godine sklopljen je okvirni sporazum za nabavu energetskih transformatora za dvogodišnje potrebe HOPS-a temeljem kojeg je ugovorena i proizvodnja predmetnog transformatora za TS Plomin. U 2016. godini je transformator proizведен i spremjan za transport i montažu koja se planira početkom 2017. godine.

4.2 ELEKTROENERGETSKI UVJETI PRIKLJUČENJA

1 PRIKLJUČAK VE Rudine (obračunato u 2016.: 12.040.002 kn)

Za priključak VE Rudine u prosincu 2015. godine ishođena je uporabna dozvola. Temeljem Ugovora o priključenju obveza, HOPS je obavljao nadzor nad izgradnjom priključnog dalekovoda od TS Rudine do postojećeg dalekovoda 110 kV Ston - Komolac i 110 kV postrojenja i pripadajuće sekundarne opreme TS Rudine. Primopredaja objekta je obavljena tijekom 2016. godine. Stavljen u upotrebu u 2016. godini.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

2 PRIKLJUČAK BLOKA C TE SISAK (obračunato u 2016.: 16.646.570 kn)

U 2016. nastavljeni su radovi na izgradnji priključnog DV 2x220 kV od TE Sisak do postojećeg DV 220 kV Mraclin – Prijedor. Financiranje priključka osigurano je temeljem Ugovora o priključenju kombi kogeneracijskog Bloka C u TE Sisak između HOPS-a i HEP-a (HEP-Proizvodnje). Tijekom godine izgrađen je 41 stup (od ukupno 52 stupa) te izvedeni elektromontažni radovi na cca 25% ukupne duljine voda od 17 km. Istodobno na dijelu trase izvršena je sječa šume i rješavali su se i preostali imovinskopravni odnosi. Ugovorni rok završetka radova je u 10. mjesecu 2017. godine.

3 PRIKLJUČAK BLOKA C TE SISAK – RASKLOPIŠTE (obračunato u 2016.: 75.646.751 kn)

Ugovorom o priključenju broj 10/10 ugovorne strane (HOPS d.o.o. i HEP-Proizvodnja d.o.o.) uredile su uvjete priključenja kombi kogeneracijskog bloka C na prijenosnu mrežu nazivnog napona 220 kV. Priključak bloka C je definiran rekonstrukcijom RP 220 kV na lokaciji TE Sisak, te je radi zadovoljenja kriterija n-1 RP 220 kV potrebno spojiti na DV 220 kV Mraclin – Prijedor.

U 2016. godini blok C je završio s pokušnim radom i u ožujku 2016. godine obavljen je tehnički pregled RP 220 kV i blok transformatora bloka C TE Sisak. Temeljem ugovora o priključenju izvođenje kompletnih radova bilo je u nadležnosti HEP-Proizvodnje d.o.o. Nakon ishođenja uporabne dozvole RP 220 kV stavljeno je u pogon 30.12.2016. godine. Primopredaja RP-a 220 kV od strane HEP-Proizvodnje d.o.o. izvršena je početkom 2017. godine. Stavljeno u upotrebu u 2016. godini.

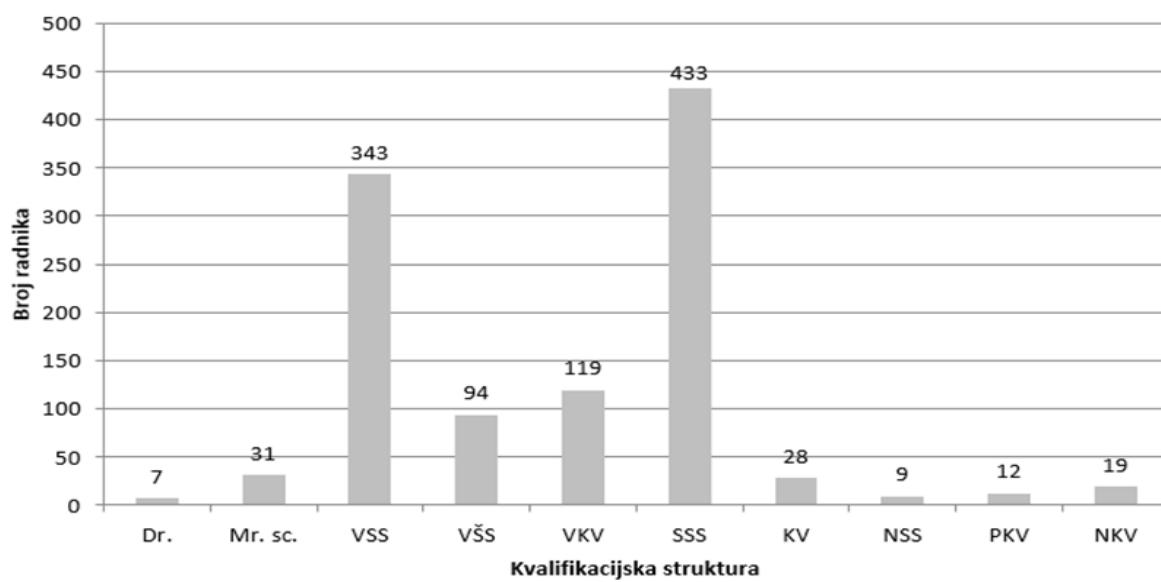
**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

5. KADROVI

Društvo je na dan 31. prosinca 2016. godine imalo 1.095 radnika, što je 28 radnika više nego na dan 31. prosinca 2015. godine.

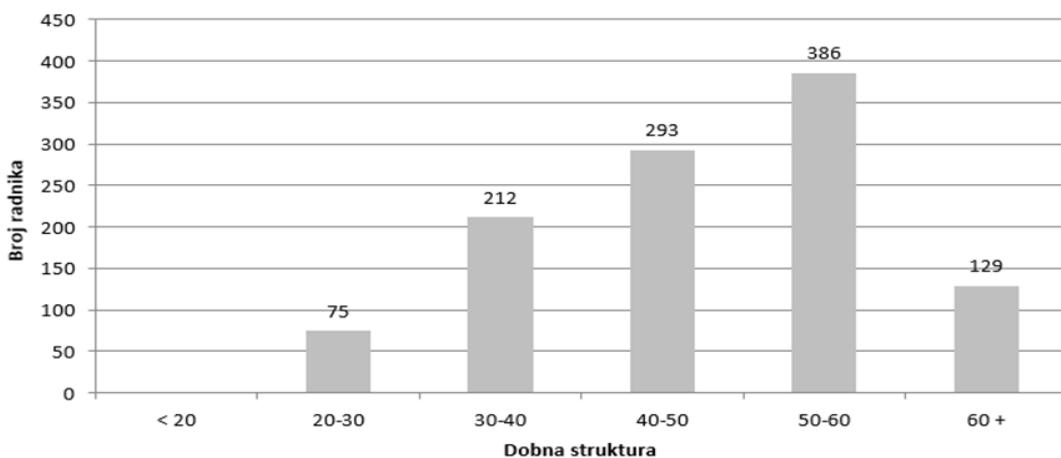
Uprava Društva donijela je Plan zapošljavanja za 2016. godinu kojim je odobreno zapošljavanje 26 novih radnika. Tijekom 2016. godine izvršena su sva zapošljavanja odobrena Planom zapošljavanja za 2015. godinu, te polovica zapošljavanja odobrena Planom zapošljavanja za 2016. godinu. U okviru navedenih planova zaposlena su 42 radnika, a izvan plana je, u skladu s Uputom o postupku zapošljavanja i postupku premještaja radnika zbog neplaniranih situacija i neposredne ugroze funkciranja EES-a zaposleno 5 novih radnika. Društvo je tijekom 2016. godine napustilo 19 radnika.

Slika 9. Kvalifikacijska struktura (na dan 31. prosinca 2016. godine)

Prosječna dob radnika Društva na dan 31. prosinca 2016. godine kao što je prikazano na slici 10, iznosila je 47,9 godina, što predstavlja neznatnu razliku u odnosu na 31. prosinca 2015. godine (47,5 godina). Tijekom 2016. godine u najvećem dijelu zapošljavani su radnici u dobnoj skupini od 20 do 30 godina.

Slika 10. Dobna struktura radnika (na dan 31. prosinca 2016. godine)

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

6. ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU

Tijekom 2016. godine, iz područja zaštite na radu, obavljeno je sljedeće:

- osposobljavanje radnika za rad na siguran način,
- sudjelovanje kod inspekcijskih nadzora iz područja zaštite na radu,
- uvođenje u posao vanjskih izvođača radova,
- sudjelovanje na tehničkim pregledima novih i rekonstruiranih objekata,
- preventivni nadzorni obilasci objekata i mjesta rada,
- redovni pregledi i ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima,
- zdravstveni pregledi radnika na poslovima s posebnim uvjetima i pri radu s računalom,
- izrada Procjene rizika za cijelo Društvo,
- ostali poslovi u cilju povećanja sigurnosti radnika i postrojenja.

U 2016. godini dogodilo se 11 ozljeda na radu (8 na mjestu rada, 1 na putu do mesta rada i obrnuto i 2 na službenom putu) što je za 2 ozljede manje nego u 2015. godini. Zbog navedenih ozljeda u 2016. godini izgubljeno je 5952 sata, tj. 744 dana što je za 512 sati ili 64 dana manje nego u 2015. godini.

Tijekom 2016. godine, iz područja zaštite od požara, obavljeno je sljedeće:

- pregledi i funkcionalna ispitivanja stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara,
- periodični pregledi te kontrolna ispitivanja vatrogasnih aparata u svim objektima Društva,
- veći broj osposobljavanja radnika za početno gašenje požara,
- izrađeni su Planovi alarmiranja i gašenja u slučaju požara za određeni broj objekata,
- sudjelovanje kod inspekcijskih nadzora iz područja zaštite od požara,
- niz ostalih poslova vezanih uz zaštitu od požara.

Na temelju Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2016. godini, u vremenskom razdoblju od ožujka do srpnja 2016. godine provedene su dodatne mjere zaštite od požara u svim prijenosnim područjima te su izvršeni inspekcijski nadzori od strane elektroenergetskih inspektora i inspektora MUP-a RH.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

7. ZAŠTITA OKOLIŠA

U studenom 2016. godine sustav upravljanja zaštitom okoliša uspješno je certificiran u HOPS-u prema normi ISO14001:2015. Prethodno su provedene edukacijske aktivnosti vezano za zahtjeve norme ISO 14001:2015 za razinu poslovodstva, razinu radnih timova i internih auditora.

Zaštita okoliša i prirode predstavlja sve zahtjevnije područje za HOPS uslijed kontinuiranog razvoja i učestalih promjena zakonodavnog okvira, posebice slijedom procesa usklađivanja sa zakonodavstvom EU, koje rezultiraju novim obvezama i troškovima. HOPS je osigurao kontinuirano praćenje i izvještavanje o novo donesenim propisima iz područja zaštite okoliša i prirode na mjesecnoj bazi s posebnim osvrtom na zakonske propise i obveze kojima treba udovoljiti HOPS.

Prisutna je sve opsežnija komunikacija s nadležnim tijelima državne uprave i lokalne samouprave, posebice izvješćivanje o provedenim aktivnostima i investicijama u zaštiti okoliša i prirode.

Intenzivirane su aktivnosti lokalne samouprave i državne uprave na donošenju prostornih planova, izmjena i dopuna prostornih planova, razvojnih strategija i programa. S obzirom na navedeno od HOPS-a se kontinuirano traži davanje mišljenja vezano za postupke:

- Ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš prostornih planova, planova razvoja i programa,
- Davanja mišljenja o sadržaju strateških studija procjena utjecaja na okoliš prostornih planova, planova razvoja i programa.

Budući je HOPS upisan u „Registar pravnih i fizičkih osoba-obrtnika koji se bave djelatnošću uvoza/izvoza i stavljanja na tržište kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova, servisiranja, obnavljanja i uporabe tih tvari“ nastavljeno je uspješno servisiranje i održavanje opreme koja sadrži staklenički plin sumporov heksafluorid SF6. Nastavljeno je s provedbom odgovarajuće edukacije radnika HOPS-a za poslove servisiranja opreme koja sadrži SF6. Slijedom Uredbe o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima HOPS je izradio Očevidnik o uporabljenim količinama kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova i dostavio ga Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu.

Zahvaljujući aktivnom sudjelovanju svih organizacijskih jedinica HOPS-a u potpunosti su realizirane obveze vezane za Registar onečišćavanja okoliša koji se vodi pri Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu. Registar onečišćavanja okoliša je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš te je od iznimne važnosti da svaka tvrtka koja se odgovorno odnosi prema zaštiti okoliša i prirode ispuni sve obveze.

U studenom 2016. godine Uprava HOPS-a donijela je odluku o pokretanju procesa certifikacije HOPS-a prema normi ISO 50001:2011 Upravljanje energijom. Na taj način namjeravaju se implementirati mjere i ciljevi energetske učinkovitosti u HOPS-u koje će doprinijeti smanjenoj potrošnji energije i energenata, te će posljedično povoljno utjecati na smanjenje ugljičnog otiska tvrtke.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

8. RIZICI U POSLOVANJU

• Obveze na temelju Rješenja o izdavanju certifikata

Jedan od glavnih rizika poslovanja s kojim je suočeno Društvo je zadržavanje certifikata kojeg je Hrvatska energetska regulatorna agencija 22. veljače 2016. godine donijela rješenjem prema kojem Društvo posluje po modelu neovisnog operatora prijenosnog sustava. S obzirom na činjenicu da su u rješenju izrijekom postavljeni uvjeti zadržavanja istog, ako Društvo ne ispuni bilo koju od naloženih radnji iz predmetnog rješenja u krajnjim rokovima kako je utvrđeno, Agencija će donijeti rješenje kojim se oduzima certifikat. Stoga je ispunjavanje navedenih uvjeta zadržavanja certifikata prioritetna zadaća zaduženih organizacijskih jedinica Društva.

• Rizici primjene i provedbe zakonskih i podzakonskih akata

Poseban utjecaj na poslovanje Društva imaju:

- Izmjene i dopune Zakona o tržištu električne energije kojima je zakonodavac naložio sklapanje ugovora o priključenju s nositeljima projekata izgradnje vjetroelektrana koji su prethodno zaključili ugovor o otkupu proizvedene električne energije s HROTE,
- Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovite kogeneracije kojim se uvodi obveza obnovljivih izvora energije za sudjelovanje u EKO bilančnoj grupi (dalje u tekstu: EKO BG) koju vodi HROTE (u primjeni od 2016. godine),
- Uredba o izmjenama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (donesena 30. prosinca 2016. godine) kojom je na godinu dana odgođen početak rada EKO BG,
- Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, te
- donošenje ostalih podzakonskih akata kojima je ovo područje regulirano: Mrežna pravila hrvatskog elektroenergetskog sustava, Uredba o priključenju na elektroenergetsku mrežu i Pravila o priključenju, Pravilnik o naknadi za priključenje na elektroenergetsku mrežu i povećanje priključne snage.

Najznačajniji rizici koje Društvu donosi povećanje integracije vjetroelektrana u EES su:

- značajno povećanje troškova poslovanja,
- velika ovisnost troškova poslovanja o kvaliteti predviđanja proizvodnje obnovljivih izvora energije koje će provoditi HROTE,
- neizvjestan trošak (jedinična cijena) tercijarne rezerve za uravnoteženje,
- ograničenost mogućnosti za osiguranje dosta sekundarne i tercijarne rezerve za uravnoteženje unutar EES RH i
- investicije u potrebna pojačanja prijenosne mreže.

Nužan uvjet za realizaciju plana poslovanja za buduće godinu je primjena Metodologije za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja te provođenje Pravila o uravnoteženju EES-a u dijelu funkcioniranja EKO BG.

Stupanjem na snagu Uredbe o izmjenama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji objavom u NN 123/16 od 30. prosinca 2016. godine, odgođen je na godinu dana početak rada EKO BG. Posljedica toga je, da troškove uravnoteženja sustava koje uzrokuju članovi EKO BG i dalje pokriva HOPS čime se povećavaju troškovi HOPS-a, te smanjuje dobit i investicijski potencijal Društva što je dugoročno neodrživo.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

U budućem razdoblju izuzetno je značajna uloga Agencije s pravom poduzimanja mjera u slučaju neadekvatnog ponašanja energetskih subjekata kao i davanju odobrenja za promjenu tarifnih stavki.

Bitne poslovne odluke i aktivnosti Društva temeljem zakonskih ovlaštenja ovisiti će u znatnom dijelu o suglasnosti Agencije.

• **Vanjski utjecaji na pogon elektroenergetskog sustava**

Na pogon EES-a u smislu izravnog utjecaja na povećanje troškova poslovanja ima tranzit kroz hrvatsku prijenosnu mrežu koji može uzrokovati povećane gubitke u prijenosnoj mreži. Isto tako i pomoćne usluge i energija uravnoteženja, posebno imajući u vidu probleme vezane uz obračun i naplatu odstupanja te nedovoljno razvijeno tržište električne energije za uravnoteženje sustava. Sukladno Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, HOPS i HEP ODS dostavljaju ostvarenja članova bilančnih grupa Hrvatskom operatoru tržišta energije (dalje u tekstu: HROTE). Prema dostavljenim ostvarenjima HROTE izrađuje obračun odstupanja voditelja bilančnih grupa (dalje u tekstu: VBG). Sukladno dostavljenim obračunima odstupanja od HROTE-a, HOPS izrađuje i dostavlja račune VGB-ima. Integracija dodatnih obnovljivih izvora energije u hrvatski EES može također značajno utjecati na povećanje troškova pomoćnih usluga i uravnoteženja sustava.

• **Raspoloživost i cijene električne energije na europskom tržištu i hidrološke okolnosti (dotoci vode)**

Cijene električne energije izložene su velikom utjecaju ponude i potražnje i raspoloživih proizvodnih kapaciteta u odnosu na rast potrošnje električne energije. Raspoloživost proizvodnih kapaciteta ima značajan utjecaj, kako na prihode od tržišnih funkcija jer utječe na tokove električne energije i tranzit kroz prijenosnu mrežu, tako i izravno na troškove nabave električne energije za potrebe Društva.

Hidrološke okolnosti također značajno utječu na tokove, uvoz-izvoz električne energije, ekstremne klimatološke okolnosti utječu na porast potražnje i raspoloživost elektroenergetskog sustava, a sve zajedno ima utjecaj na povezane troškove pogona sustava tijekom godine.

• **Planiranje i nabava**

Pravodobno donošenje i financiranje planova investicija, te trajno praćenje i usklađivanje njihove realizacije predstavljaju temelj učinkovitog razvoja prijenosnog sustava.

Za učinkovito ostvarenje svih planova poslovanja i razvoja, ključnu ulogu ima pravodobna organizacija i provedba postupka javne nabave kojima stoga treba posvetiti posebnu pozornost. Značajni rizik pritom predstavljaju žalbeni postupci koje nije moguće predvidjeti, a koji onemogućavaju planiranu dinamiku realizacije.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

• **Rizik neraspoloživosti IT sustava i ugroze sigurnosti podataka**

Značajan rizik u tehnološkom i poslovnom funkcioniranju Društva predstavlja obrana sistemske sigurnosti odnosno zaštita od kibernetičkih napada od treće strane koji bi za posljedicu mogli imati onemogućavanje raspoloživosti i ugrozu integriteta IT sustava Društva.

• **Rizik poslovnog okruženja i regulacije**

Rizik poslovnog okruženja određen je političkim, gospodarskim i socijalnim uvjetima u državi i regiji, koji imaju utjecaja na poslovanje i uspješnost poslovanja domaćih poslovnih subjekata. Energetski je sektor, a posebno regulirane djelatnosti među kojima je i prijenos električne energije, podložan posebnoj regulaciji kojom se uređuju način i uvjeti obavljanja djelatnosti te koja u tom pogledu predstavlja regulatorni rizik.

• **Finansijski rizici**

Uprava Društva prati i upravlja finansijskim rizicima (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamata) koji se odnose na poslovanje Društva.

Stagniranje gospodarskog rasta s povećanjem nezaposlenosti na državnoj razini može negativno utjecati na likvidnost putem usporavanja naplate potraživanja od kupaca.

Stanje na finansijskim tržištima globalno i u Hrvatskoj može biti ograničavajući čimbenik za refinanciranje postojećih i osiguranje novih kreditnih aranžmana za financiranje planiranih investicijskih projekata.

Eventualni porast stopa EURIBOR može utjecati na povećanje troškova kamata kod kredita koji nemaju ugovorenu fiksnu kamatnu stopu. Za novo zaduživanje bitna je i premija rizika države kao i kreditni rejting HEP-a, kao mogućeg osiguravatelja sredstava za investicije Društva, jer utječe na maržu koju finansijske institucije traže iznad visine referentnih kamatnih stopa.

Dugoročni i kratkoročni krediti u najvećem dijelu vezani su za tečaj EUR i USD. U slučaju pada vrijednosti kune očekuju se značajne negativne tečajne razlike koje povećavaju rashode, a pri otplati kredita povećava se odljev novčanih sredstava.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (*nastavak*)**

9. CILJEVI DRUŠTVA U BUDUĆEM RAZDOBLJU

Temeljni cilj Društva je osigurati stabilan i siguran pogon hrvatskog EES-a te sigurnu i pouzdanu opskrbu kupaca električnom energijom.

S obzirom na ekonomске i tehničke značajke optimalno korištenje pomoćnih usluga, intenzivni razvoj tržišta, sve veći broj sudionika i transakcija na tržištu, sudjelovanje na burzi s predvidivim povezivanjem tržišta, te predstojeće uvođenje tržišta energije uravnoteženja predstavljaju sve veće izazove i rizike u poslovanju Društva. U tom smislu potrebno je sagledati potrebe i pravodobno povećati resurse (kadrovi, informatička potpora) koji mogu uspješno odgovorili novim izazovima i rizicima.

U tom smislu Društvo tijekom 2017. godine planira aktivnosti vezano na otvaranje tržišta energije uravnoteženja i pomoćnih usluga kroz osiguravanje novih mehanizama nabave. Također, Društvo će u cilju postizanja što povoljnijih uvjeta i cijena, koristiti poziv ponuditeljima za pružanje usluga uravnoteženja te proizvode na unutarnjievnom tržištu električne energije na CROPEX-u.

Također, značajna unaprjeđenja u srednjoročnom razdoblju, u smislu unifikacije i optimizacije procesa vezanih uz rad operatora prijenosnih sustava, očekuju se usvajanjem i primjenom odredbi pravila za mreže EU koje su direktno primjenjive u svim državama članicama. Njihova primjena će u konačnici rezultirati povećanjem sigurnosti opskrbe i integracije OIE te daljnjim razvojem tržišta električne energije u EU.

U tijeku je proces donošenja energetskih propisa Europske unije u okviru paketa "Čiste energije za sve Euroljane" u kojem je nužno, uz ostale subjekte u RH, i sudjelovanje Društva.

Dugoročna razina sigurnosti opskrbe povezana je uz adekvatnost EES-a u tipičnom investicijskom ciklusu od tri do pet godina te jedan od osnovnih ciljeva Društva i u budućem razdoblju zadržati tu adekvatnost pri čemu se promatraju tržišni i investicijski rizici nastali zbog regulatornog okvira i modela tržišta uz razmatranje raznolikosti proizvodnje električne energije.

Osiguravanje energije za pokriće gubitaka, sukladno transparentnim, nepristranim i tržišnim načelima, jedna je od dužnosti HOPS u skladu sa člankom 28. ZoTEE-u te će HOPS nastaviti sustavno pratiti, analizirati i osiguravati energiju za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži.

U svrhu učinkovitog rješavanja pitanja imovinsko-pravnih odnosa, temeljnih preduvjeta za korištenje postojećih te izgradnju novih objekata prijenosne mreže, imenovan je poseban tim na razini Društva koji će sustavno rješavati otvorena pitanja na tom području i o tome redovno izvještavati Upravu Društva. Društvo će, također, Ministarstvu zaštite okoliša i energetike predložiti nužne izmjene i dopune zakonske regulative iz tog područja, koje imaju za cilj sustavno rješavanje ovog problema za svu linijsku infrastrukturu na državnoj razini.

U sklopu dugoročne obnove prijenosne mreže Društvo će tijekom 2017. godine provesti prvu fazu antikorozivne zaštite nadzemnih vodova te nastaviti projekte zamjene klasičnih vodiča s vodičima veće prijenosne moći.

U svrhu učinkovite provedbe novog Zakona o javnoj nabavi, koja je također bitna za realizaciju planova poslovanja i investicija, organizirat će se prikladne edukacije i radionice za pojedine organizacijske jedinice Društva.

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA

HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.

U 2016. GODINI (*nastavak*)

Budući su vozila preduvjet za uspješno obavljanje djelatnosti, Društvo će i u 2017. godini, nastaviti obnovu voznog parka nabavom 80 novih osobnih i radnih vozila. Obnovom voznog parka smanjiti će se ukupni troškovi održavanja vozila te povećati sigurnost radnika Društva u prometu.

Zbog ograničenog prostora u sjedištu Društva adekvatnog smještaja postojećih radnika te potrebe za novim radnicima uzrokovane povećanjem opsega poslova, razmatra se mogućnost preseljenja Sektora za razvoj, investicije i izgradnju na drugu lokaciju u neposrednoj blizini sjedišta.

Tijekom 2017. godine Društvo i CROPEX s hrvatske te ELES i BSP sa slovenske strane, započet će realizaciju projekta povezivanja hrvatskog i zapadnoeuropskog tržišta električne energije pod nazivom „IBWT“. Završetak projekta predviđen je u prvom kvartalu 2018. godine nakon čega se očekuju i prvi pozitivni učinci povezivanja tržišta (engl. market coupling) u Hrvatskoj kroz veću ponudu proizvoda, više sudionika i veću likvidnost burze.

U 2017. godini, također se očekuje ugovaranje studije izvodljivosti za projekt nove 400 kV interkonekcije s BiH i potrebnih zahvata u prijenosnoj mreži na potezu Konjsko-Lika, koju će financirati EBRD bespovratnim sredstvima.

10. ZAKLJUČAK

Temeljem navedenog vidljivo je da je Društvo u 2016. godini uspješno ispunilo svoje zakonom propisane zadaće i obveze, međunarodne obveze te ciljeve i zadatke postavljene Programom rada Uprave Društva za razdoblje 2013. - 2017. godine.

Električna energija u hrvatskom EES-u osigurava se proizvodnim kapacitetima u hrvatskom EES-u, kao i uvozom električne energije iz susjednih zemalja.

Za 2016. godinu, uspoređujući raspoložive prijenosne kapacitete i raspoložive proizvodne kapacitete sa srednjim satnim opterećenjima prijenosnog sustava vidljiva je dostatnost proizvodnih i uvoznih kapaciteta za osiguravanje potrebnih količina električne energije krajnjim kupcima. Tijekom godine nisu zabilježeni značajniji pogonski događaji s većom neisporukom električne energije.

Društvo, kroz mehanizme ENTSO/E-a, sudjeluje u analizama vezanima uz dostatnost kako na kratkoročnom tako i na srednjoročnom te dugoročnom planu. Planovi razvoja kontinuirano se prilagođavaju s ciljem osiguravanja sigurnosti opskrbe.

Za ocjenu poslovanja, odnosno za provođenje mjera i aktivnosti, na temelju utvrđenih poslovnih ciljeva u 2016. godini te daljnji razvoj Društva u budućnosti, ključne su bile sljedeće bitne aktivnosti tijekom godine i događaji nakon isteka poslovne 2016. godine:

- dobivanje Rješenja o izdavanju certifikata kao neovisnom operatoru prijenosnog sustava uz obvezujuće uvjete u krajnjim rokovima kako je utvrđeno istim,
- stupanjem na snagu podzakonskih akata Pravila o uravnoveženju elektroenergetskog sustava, svibanj 2016. godine, Metodologije za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga, srpanj 2016. godine, Metodologije za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoveženja (NN 71/16) i Izmjene i dopune Pravila organiziranja tržišta električne energije (NN 48/16), došlo je do značajnih promjena u odnosu na prethodno važeće akte koji su regulirali uravnoveženje elektroenergetskog sustava i nabavu pomoćnih usluga sustava,

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA DRUŠTVA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
U 2016. GODINI (nastavak)**

pomoćnih usluga sustava,

- u studenom 2016. godine sustav upravljanja zaštitom okoliša uspješno je certificiran u HOPS-u prema normi ISO14001:2015 i
- izrada i donošenje Desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže 2017. - 2026. godine s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje (odobreno od strane Agencije 30. prosinca 2016. godine).

Poslovanje i razvoj Društva kontinuirano se prilagođava postavljenim ciljevima i zadaćama uvjetovanim zahtjevima korisnika mreže, zakonodavnim i regulatornim okvirima te regionalnom i europskom okruženju.

Prilikom određivanja optimalnog razvoja prijenosne infrastrukture u budućem razdoblju posebnu pažnju kao i do sada Društvo će usmjeriti prema:

- postizanju zadovoljavajuće sigurnosti opskrbe kupaca na teritoriju RH,
- postizanju zadovoljavajuće pouzdanosti, raspoloživosti i dostatnosti hrvatske prijenosne mreže za nesmetano odvijanje aktivnosti svih sudionika na tržištu električne energije (proizvođača, trgovaca i opskrbljivača, te drugih subjekata),
- omogućavanju priključka novih korisnika na prijenosnu mrežu pod jednakim, razvidnim i ne diskriminirajućim uvjetima,
- kontroliranoj integraciji obnovljivih izvora energije u prijenosni sustav i
- definiranju konfiguracije prijenosne mreže u budućim vremenskim presjecima koja će biti dostatna i elastična da omogući ispunjenje prethodno navedenih zahtjeva u što većem rasponu djelovanja nesigurnih utjecajnih faktora.

U cilju nastavka poslovne uspješnosti u kontinuitetu, Uprava Društva nastaviti će s odgovornim i sustavnim upravljanjem poslovanjem i rizicima. Posebna pažnja usmjerava se na: održavanje visokog stupanja pouzdanosti prijenosne mreže kao nacionalne infrastrukture od najvećeg značaja za RH i visoke razine sigurnosti opskrbe električnom energijom na razini hrvatskog prijenosnog sustava, zadržavanje troškova poslovanja na opravданoj razini i osiguranje pravodobnog razvoja prijenosne mreže kontinuiranim investicijskim ulaganjima.

mr.sc. Darko Belić
Član Uprave

Zdeslav Čerina, dipl.ing.
Član Uprave

dr.sc. Miroslav Mesić, dipl.ing.
Predsjednik Uprave

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Izjava o odgovornosti Uprave

Izjava o odgovornosti Uprave

Uprava društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb, Kupska 4, (dalje u tekstu Društvo) je dužna osigurati da su finansijski izvještaji za svaku finansijsku godinu pripremljeni u skladu s važećim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije, tako da daju istinitu i objektivnu sliku finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva i Grupe za to razdoblje.

Društvo zasebno priprema i izdaje godišnje izvješće u skladu sa zakonskim i regulatornim odredbama.

Uprava opravdano očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava je izradila finansijske izvještaje pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja Društva.

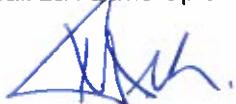
Pri izradi finansijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- za odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- za davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- za primjenu važećih standarda finansijskog izvještavanja i za objavu i objašnjenje u finansijskim izvještajima svakog odstupanja koje je od materijalnog značaja; te
- izradu finansijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati finansijski položaj i rezultate poslovanja Društva, kao i njihovu usklađenost sa hrvatskim Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva pa stoga i za poduzimanje opravdanih mjera da bi se sprječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

Uprava je također odgovorna i za pripremu i sadržaj izvješća poslovodstva u skladu s člankom 21. hrvatskog Zakona o računovodstvu. Izvješće poslovodstva prikazano na stranicama 1 do 35 i finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave 21. travnja 2017. godine za podnošenje Nadzornom odboru.

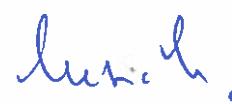
Potpisali za i u ime Uprave:

Darko Belić
Član Uprave

Zdeslav Čerina
Član Uprave

Miroslav Mesić
Predsjednik Uprave

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.
Kupska 4
10 000 Zagreb
Republika Hrvatska
21. travnja 2017.

Izvješće neovisnog revizora vlasniku društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih finansijskih izvještaja Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. („Društvo“) koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2016. te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanom toku i izvještaj o promjenama u glavnici za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Prema našem mišljenju, priloženi odvojeni finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, finansijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2016., njegovu finansijsku uspješnost i njegove novčane tokove za tada završenu godinu, u skladu s Medunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („MSFI-jevi usvojeni od EU“).

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Medunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, podrobnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih finansijskih izvještaja*.

Neovisni smo od Društva u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju odvojenih finansijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i prikladni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva, koje je sastavni dio Godišnjeg izvješća, ali ne uključuju odvojene finansijske izvještaje niti naše izvješće neovisnog revizora o reviziji odvojenih finansijskih izvještaja.

Naše mišljenje na odvojene finansijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije.

U vezi s našom revizijom odvojenih finansijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonistentne s odvojenim finansijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno krivo iskazane. Ukoliko, na osnovi posla koji smo obavili, zaključimo da postoji značajno krivi iskaz ostalih informacija, dužnost nam je izvestiti o tome. U vezi s tim, nemamo ništa za izvestiti.

Vezano za Izvješće poslovodstva, također smo proveli procedure koje su zahtijevane člankom 20. hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ove procedure uključuju razmatranje uključuje li Izvješće poslovodstva objave u skladu s člankom 21. hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Na osnovi procedura, čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije finansijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva za finansijsku godinu za koji su pripremljeni finansijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima.
- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva pripremljene su, u svim značajnim odrednicama, u skladu s primjenjivim zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za odvojene finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje odvojenih finansijskih izvještaja, koji daju istinit i fer prikaz odvojenih finansijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima usvojenim od EU te za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje odvojenih finansijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju odvojenih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava namjerava likvidirati Društvo, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Društva.

Izvješće neovisnog revizora vlasniku društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li odvojeni finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Medunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika odvojenih finansijskih izvještaja, donesene na osnovi tih odvojenih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Medunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza odvojenih finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave.
- donosimo zaključak o primjerenošći korištenja pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s dogadajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnu u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u odvojenim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući dogadaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj odvojenih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i razmatramo odražavaju li odvojeni finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kako bi se postigla fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

KPMG Croatia d.o.o.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju

Hrvatski ovlašteni revizori

Eurotower, 17. kat

Ivana Lučića 2a

10000 Zagreb

Hrvatska

21. travnja 2017.

U ime i za KPMG Croatia d.o.o. za reviziju:

KPMG Croatia

d.o.o. za reviziju

Eurotower, 17. kat

Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb, Hrvatska

Član uprave, Hrvatski ovlašteni revizor

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu završenu 31. prosinca

(u tisućama kuna)	Bilješke	2016.	2015.
Prihodi od prodaje - povezana društva	7,34	1.461.502	1.416.401
Prihodi od prodaje - izvan Grupe	7	170.576	185.657
Ostali poslovni prihodi - povezana društva	34	4.112	4.768
Ostali poslovni prihodi - izvan Grupe	8	26.699	23.796
		1.662.889	1.630.622
Utrošeni materijal i rezervni dijelovi	9	(20.067)	(21.507)
Troškovi usluga	10	(143.614)	(142.296)
Troškovi osoblja	11	(177.060)	(172.935)
Trošak amortizacije	17,18	(298.087)	(280.349)
Troškovi pomoćnih usluga sustava	34	(341.512)	(326.121)
Troškovi gubitaka na mreži prijenosa	12,34	(144.267)	(174.438)
Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja	12,34	(124.862)	(129.312)
Ostali troškovi - povezana društva	34	(49.686)	(52.500)
Ostali rashodi poslovanja	13	(66.848)	(72.207)
		(1.366.003)	(1.371.665)
Dobit iz poslovanja		296.886	258.957
Financijski prihodi	14	12.075	8.693
Financijski rashodi	15	(34.054)	(76.898)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(21.979)	(68.205)
Dobit prije oporezivanja		274.907	190.752
Tekući porez	16	(3.234)	(1.062)
Dobit tekuće godine		271.673	189.690
Ostala sveobuhvatna dobit		-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit		271.673	189.690

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Izvještaj o finansijskom položaju

Na dan

(u tisućama kuna)	Bilješka	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
IMOVINA			
Nematerijalna imovina	17	22.759	22.485
Nekretnine, postrojenja i oprema	18	5.521.626	5.177.910
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	19	3.692	5.371
Ulaganje u nekretnine	20	10.724	10.747
Ulaganje u povezana društva	21	46.039	41.753
Potraživanja od prodaje stanova	22	2.323	2.804
Odgođena porezna imovina	16	18.083	21.315
Ukupna dugotrajna imovina		5.625.246	5.282.385
Zalihe	23	13.319	15.990
Potraživanja od kupaca	24	15.329	45.608
Potraživanja od povezanih društava	34	398.321	276.403
Potraživanje za porez na dobit		40.481	77.519
Ostala kratkotrajna imovina	25	10.670	4.054
Dani depoziti	26	7.863	31.034
Novac i novčani ekvivalenti	27	102.403	52.368
Ukupna kratkotrajna imovina		588.386	502.976
UKUPNA AKTIVA		6.213.632	5.785.361
KAPITAL I OBVEZE			
Osnivački kapital	28	4.364.392	3.980.801
Rezerve	28	5.523	5.523
Zadržana dobit		271.673	189.690
Ukupna glavnica		4.641.588	4.176.014
Podzajam i obveze prema povezanim društvima	29	618.612	843.131
Rezerviranja	30	64.957	58.722
Ostale dugoročne obveze	31	72.288	75.550
Ukupne dugoročne obveze		755.857	977.403
Podzajam i obveze prema povezanim društvima	29	216.681	132.093
Rezerviranja	30	1.991	2.749
Obveze prema dobavljačima	32	215.650	191.276
Obveze prema povezanim društvima	34	333.019	260.727
Ostale kratkoročne obveze	33	48.846	45.099
Ukupne kratkoročne obveze		816.187	631.944
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		6.213.632	5.785.361

Priložene bilješke sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Izvještaj o promjenama u glavnici

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

(u tisućama kuna)	Osnivački kapital	Rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2015.	3.715.801	5.523	265.205	3.986.529
Isplata dobiti HEP d.d.	-	-	(205)	(205)
Prijenos reinvestirane dobiti u kapital	265.000	-	(265.000)	-
Dobit tekuće godine	-	-	189.690	189.690
Stanje 31. prosinca 2015.	3.980.801	5.523	189.690	4.176.014
Isplata dobiti HEP d.d.	-	-	(10)	(10)
Povećanje temeljnog kapitala unosom stvari	193.911	-	-	193.911
Prijenos reinvestirane dobiti u kapital	189.680	-	(189.680)	-
Dobit tekuće godine	-	-	271.673	271.673
Stanje 31. prosinca 2016.	4.364.392	5.523	271.673	4.641.588

Uprava Društva je odlučila reinvestirati dobit 2016.godine u svrhu kapitalnih ulaganja. Sukladno važećoj poreznoj regulativi, Društvo je priznalo iznos reinvestirane dobiti kao poreznu olakšicu poreza na dobit što je rezultiralo umanjenjem tekućeg poreza na dobit. Tijekom 2017. godine će biti registrirano povećanje temeljnog kapitala Društva u iznosu reinvestirane dobiti umanjene za poreznu obvezu. Sukladno gore navedenom neto dobit 2016. godine u iznosu od 271.672 tisuća kuna, nije raspoloživa za isplatu vlasniku.

Priložene bilješke sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Izvještaj o novčanom toku

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Neto dobit poslovne godine	271.673	189.690
<i>Usklađenja:</i>		
Tekući porez	3.234	1.062
Amortizacija	298.087	280.349
Povećanje rezerviranja	3.486	2.045
Neto gubitak iz finansijskih aktivnosti	21.979	68.205
Knjigovodstvena vrijednost rashodovane imovine	3.425	3.503
Povećanje ispravka vrijednosti zaliha	1.036	10
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca, neto	(7.148)	11.108
Promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	23	-
Novčani tijek ostvaren u poslovnim aktivnostima prije promjena u obrtnom kapitalu	595.795	555.972
(Povećanje) / smanjenje potraživanja od kupaca	28.511	(28.840)
Smanjenje / (povećanje) potraživanja od povezanih društava	(121.918)	24.023
Smanjenje / (povećanje) ostalih potraživanja	16.555	34.919
Smanjenje potraživanja za prodane stanove	481	814
Smanjenje / (povećanje) zaliha	1.635	1.808
(Smanjenje) / povećanje obveza prema dobavljačima	24.374	497
(Smanjenje) / povećanje obveza prema povezanim društvima	72.292	(43.969)
(Smanjenje) / povećanje ostalih obveza	14.516	(52.182)
Novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti	632.241	493.042
Primljene kamate	1.668	2.546
Povrat/(Plaćeni) porez(a) na dobit	37.038	(18.403)
Primljene dividende	-	636
Smanjenje / (povećanje) predujmova za materijalnu imovinu	1.679	(718)
Udjel u povezanim društvima	(4.286)	(271)
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	(453.179)	(451.596)
Novčani tijekovi korišteni u aktivnostima ulaganja	(417.080)	(467.806)
Smanjenje obveza po podzajmu od povezanog društva	(131.074)	(148.849)
Smanjenje ostalih finansijskih obveza	(1.271)	-
Ispłata dividende vlasniku	(9)	(205)
Plaćene kamate	(32.772)	(43.266)
Novčani tijekovi iz finansijskih aktivnosti	(165.126)	(192.320)
Neto(smanjenje)/ povećanje novčanih sredstava	50.035	(167.084)
Novac i novčani ekvivalenti, početak godine	52.368	219.452
Novac i novčani ekvivalenti, kraj godine	102.403	52.368

Priložene bilješke sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

1. OPĆENITO

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb ("Društvo") je društvo s ograničenom odgovornošću osnovano u Republici Hrvatskoj u 2005. godini. Osnivač Društva i jedini vlasnik je Hrvatska elektroprivreda d.d. ("Matica" ili "HEP d.d."), u vlasništvu Republike Hrvatske. Društvo je registrirano kod Trgovačkog suda u Zagrebu, Republika Hrvatska (matični broj 01924427). Na dan 31. prosinca 2016. godine Društvo je prosječno imalo 1.081 zaposlenih (2015:1.061 zaposlenih).

Društvo je registrirano za prijenos električne energije, a usluge prijenosa je do 30. lipnja 2013. godine obavljalo isključivo za Maticu HEP d.d. Društvo je započelo s poslovanjem 4. travnja 2005. godine kao pravni slijednik HEP Prijenos d.o.o. i HNOSIT-a d.o.o.

Društvo je osnovano u skladu s odredbama energetskih propisa. Prema zakonskim odredbama Hrvatska elektroprivreda d.d. restrukturirala je svoje djelatnosti na način da su organizirana zasebna trgovačka društva za proizvodnju električne energije, prijenos električne energije, distribuciju električne energije, vođenje energetskog sektora, upravljanje tržistem električne energije te za distribuciju plina i toplinske energije, koja su započela s poslovanjem 1. srpnja 2002. godine.

Društvo ima određene poslovne odnose sa ostalim društvima unutar HEP Grupe. Odnosi s povezanim stranama navedeni su u bilješci 34.

Na dan 31. prosinca 2016. godine članice HEP Grupe su sljedeća ovisna društva:

Članice Grupe	Zemlja	Osnovna djelatnost
HEP - Proizvodnja d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja električne energije i topline
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	Hrvatska	Prijenos električne energije
HEP- Operator distribucijskog sustava d.o.o. (HEP-ODS)	Hrvatska	Distribucija električne energije
HEP Opskrba d.o.o.	Hrvatska	Opskrba električnom energijom
HEP – Toplinarstvo d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja i distribucija toplinske energije
HEP – Plin d.o.o.	Hrvatska	Distribucija plina
TE Plomin d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja električne energije
APO d.o.o., usluge zaštite okoliša	Hrvatska	Usluge zaštite okoliša i poslovi s radioaktivnim otpadom
HEP ESCO d.o.o.	Hrvatska	Financiranje projekata energetske učinkovitosti
Plomin Holding d.o.o.	Hrvatska	Razvoj infrastrukture okolnog područja Plomina
CS Buško Blato d.o.o.	BiH	Održavanje opreme hidroelektrana
HEP – Upravljanje imovinom d.o.o.	Hrvatska	Usluge odmora i rekreativne
HEP NOC Velika	Hrvatska	Usluge smještaja i školovanja
HEP – Obnovljivi izvori energije d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja električne energije
HEP –Trgovina d.o.o.	Hrvatska	Trgovina električnom energijom i optimiranje rada elektrana
HEP – Trgovina d.o.o. Brežice	Slovenija	Trgovanje električnom energijom
HEP – Magyarorszag Energia KFT	Mađarska	Trgovanje električnom energijom
HEP– Trade d.o.o. Mostar	BIH	Trgovanje električnom energijom
HEP– Trade d.o.o. Beograd	Srbija	Trgovanje električnom energijom
Program Sava d.o.o.	Hrvatska	Prostorno uređenje, projektiranje, građenje i nadzor

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

1. OPĆENITO (*nastavak*)

Zakoni o reguliranju energetskih djelatnosti

Hrvatski sabor je 3. prosinca 2004. godine donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energiji, Zakon o tržištu električne energije i Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti.

30. travnja 2012. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za prijenos električne energije bez visine tarifnih stavki te se iste primjenjuju od 1. svibnja 2012. godine.

Prema novim zakonskim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama zakona o tržištu električne energije, HEP d.d. je restrukturirao svoje poslovanje osnivanjem zasebnih trgovачkih društava, poslovnih subjekata za proizvodnju električne energije, prijenos električne energije, distribuciju električne energije, trgovanje električnom energijom. HEP d.d. je uskladio organizaciju Grupe sukladno izmijenjenim zakonima.

U ožujku 2013. godine donesen je novi Zakon o tržištu električne energije kojim je određeno daljnje restrukturiranje HEP Grupe i usklađivanje poslovanja sa smjernicama i direktivama Europske unije.

U skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije („Zakon“), Hrvatska elektroprivreda d.d., kao vladajuće društvo unutar vertikalno integriranog subjekta i vlasnik prijenosnog sustava, obvezna je provesti razdvajanje operatora prijenosnog sustava te poduzeti sve aktivnosti za ispunjenje zahtjeva za razdvajanjem operatora prijenosnog sustava u cilju certificiranja operatora prijenosnog sustava.

Skupština Hrvatske elektroprivrede d.d. je 9. travnja 2013. godine donijela odluku o razdvajanju operatora prijenosnog sustava po modelu „neovisnog operatora prijenosa“, temeljem članka 18., stavka 1., Zakona.

Društvo je u 2015. godini podnijelo zahtjev za certificiranjem koje, u skladu sa Zakonom, provodi Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje u tekstu HERA). Uz zahtjev priložena je i dokumentacija kojom se dokazuje da je provedeno učinkovito razdvajanje od HEP d.d. i ostalih povezanih društava koja prema definiciji iz Zakona čine vertikalno integrirani subjekt, uključujući neovisnost cijelokupne upravljačke strukture Društva, te da posjeduje sve ljudske, tehničke, fizičke i finansijske resurse za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije kao i ispunjavanje drugih zakonom propisanih obveza.

HERA je 22. veljače 2016. godine izdala Rješenje o izdavanju certifikata kojem je Društvu izdan certifikat kao neovisnom operatoru prijenosa.

Imovina

Tijekom procesa restrukturiranja (2002.- 2012.) sve nekretnine, postrojenja i oprema te nematerijalna imovina iznajmljeni su od HEP d.d. povezanim društvima po knjigovodstvenoj vrijednosti. Najmovi nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalna imovina bili su klasificirani kao finansijski najmovi jer je najmoprimeć prihvaćao gotovo sve dobrobiti i rizike vlasništva. Rok povrata najma bio je jednak preostalom amortizacijskom vijeku iznajmljene imovine.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

1. OPĆENITO (nastavak)

Imovina (nastavak)

Obveze temeljem najma u Društvu bile su iskazane u okviru dugoročnih obveza. Najmovi su nosili kamatu do visine do koje je HEP d.d. pribavio sredstva za financiranje predmetnih sredstava iz vanjskih izvora te je na taj način obračunata vrijednost najmova u najvećoj mjeri bila jednaka fer vrijednosti.

Na dan 31.12.2012. godine s Društvom je raskinut najam nekretnina, postrojenja i opreme u visini imovine koja je sukladno odredbama Zakona o tržištu električne energije nužna za obavljanje djelatnosti prijenosa. Tijekom 2013. godine najam je raskinut u potpunosti.

U skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije, HEP d.d. 2013. godine dokapitalizirao je Društvo unosom stvari u iznosu 246.852 tisuće kuna i prava u iznosu 3.120.049 tisuća kuna u temeljni kapital Društva te je isti povećan s iznosa od 20 tisuća kuna na 3.366.921 tisuću kuna. Za nekretnine koje nisu imale uvjete za unos u temeljni kapital HEP d.d. povećao je kapitalne rezerve Društva za 5.483 tisuće kuna.

Organi Društva

Skupština Društva

Skupštinu Društva čini osnivač društva putem svog zastupnika:

Perica Jukić	Predsjednik	od 12. rujna 2014. godine
--------------	-------------	---------------------------

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora u 2015. i 2016. godini

Kažimir Vrankić	Predsjednik	od 1. listopada 2014. godine
Alina Kosek	Član	od 1. listopada 2014. godine
Ante Pavić	Član	od 1. listopada 2014. godine
Denis Geto	Član (predstavnik radnika)	od 21. svibnja 2014. godine
Marijan Kalea	Član	od 26. kolovoza 2013. godine

Uprava u 2015. i 2016. godini

Miroslav Mesić	Predsjednik	od 2. rujna 2013. godine
Zdeslav Čerina	Član	od 2. rujna 2013. godine
Darko Belić	Član	od 2. rujna 2013. godine

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

2. OSNOVE PRIPREME

(i) Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenima od strane Europske unije ("MSFI"). Društvo ne priprema konsolidirane finansijske izvještaje budući da koristi izuzeće prema Međunarodnom računovodstvenom standardu ("MRS") 27 Konsolidirani i pojedinačni finansijski izvještaji jer je Društvo u cijelosti ovisno društvo Hrvatska elektroprivreda d.d., društva registriranog u Zagrebu, Hrvatska. HEP d.d. priprema finansijske izvještaje koji uključuju konsolidirane finansijske izvještaje pripremljene u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Ove finansijske izvještaje odobrila je Uprava na dan 21. travnja 2017. godine.

(ii) Osnove mjerena

Finansijski izvještaji pripremljeni su na načelu povijesnog troška, izuzev ulaganja u nekretnine koje je iskazano po fer vrijednosti. Metode korištene za mjerjenje fer vrijednosti objašnjene su u bilješci 6.

Finansijski izvještaji sastavljeni su pod pretpostavkom neograničenog nastavka poslovanja.

(iii) Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Finansijski izvještaji pripremljeni su u hrvatskoj valuti, kuni (kn), koja je također funkcionalna valuta, zaokruženo na najbližu tisuću.

(iv) Korištenje procjena i prosudbi

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s MSFI zahtjeva od Uprave stvaranje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iznosa objavljenih za imovinu i obvezu, prihode i troškove. Procjene i uz njih vezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i raznim ostalim čimbenicima, za koje se smatra da su razumno u danim okolnostima, rezultat kojih čini polazište za stvaranje procjena o vrijednosti imovine i obveza, koje se ne mogu dobiti iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od takvih procjena.

Spomenute procjene i uz njih vezane pretpostavke predmet su redovitog pregleda. Utjecaj korekcije procjene priznaje se u razdoblju u kojem je procjena korigirana ukoliko korekcija utječe samo na razdoblje u kojem je napravljena ili u razdoblju u kojem je napravljena korekcija i budućim razdobljima ukoliko korekcija utječe na tekuće i buduća razdoblja.

Prosudbe koje je Uprava napravila u primjeni MSFI, a koje imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje i prosudbe kod kojih je rizik da će doći do materijalno značajnih korekcija u idućoj godini visok, navedene su u bilješci 5.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Slijedi prikaz značajnih računovodstvenih politika usvojenih za pripremu ovih finansijskih izvještaja. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane od strane Društva za sva razdoblja uključena u ove izvještaje.

3.1. Priznavanje prihoda

Prihodi od naknade za korištenje prijenosne mreže

Društvo je u 2015. godini priznavalo prihode u visini naknade od HEP-ODS d.o.o. i naknade od kupaca priključenih izravno na prijenosnu mrežu. Naknade se temelje na energetskim podacima ostvarene prodaje kupcima, Tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki i Odluci Vlade RH o visini tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki kojom su definirani iznosi gore navedenih tarifnih stavki. U 2016. godini osnovica za obračun naknade za korištenje prijenosne mreže nije se mijenjala u odnosu na 2015. godinu, no dolazi do promjene Metodologije kojom se određuju iznosi tarifnih stavki za prijenos električne energije, tako da se u 2016. godini naknade Društva temelje na energetskim podacima ostvarene prodaje kupcima, Metodologiji za određivanje tarifnih stavki za prijenos električne energije i Odluci o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije koje donosi Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) *Prihod od ITC sporazuma*.

Društvo, kao Operator prijenosnog sustava (Transmission System Operator), potpisnik je ITC sporazuma (ITC Clearing and Settlement Agreement) temeljem kojeg ostvaruje prihod kao naknadu za pokriće troškova nastalih uslijed tranzita električne energije. Prihodi od ITC mehanizma određuju se na bazi metodologije utvrđene od strane ETSO (European Transmission System Operators), a prema Uredbi 1228/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije.

Prihod od prekograničnog prijenosnog kapaciteta

Društvo u 2015. Godini ostvaruje prihod od dodjele prekograničnog prijenosnog kapaciteta sukladno „Pravilniku o dodjeli i korištenju prekograničnog prijenosnog kapaciteta“.

Tijekom 2016.godine bilateralna i multilateralna dodjela prekograničnih prijenosnih kapaciteta na granicama Republike Hrvatske sa susjednim operatorima prijenosa odvija se prema posebnim Pravilima o dodjeli prekograničnih prijenosnih kapaciteta, zasebno za jednu ili više granica i u skladu s Pravilima o korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta koja reguliraju korištenje kapaciteta na granicama sa susjednim operatorima sustava.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Priznavanje prihoda (nastavak)

Prihod od električne energije uravnoteženja

U 2015. godini Društvo prihode od električne energije uravnoteženja ostvaruje prodajom električne energije uravnoteženja subjektima odgovornima za odstupanje (SOZO) sukladno važećim Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, Metodologiji za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja subjektima odgovornim za odstupanje i Ugovorima o električnoj energiji uravnoteženja sklopljenim sa SOZO-ima, te u skladu s Dodatkom 1. do 5. Ugovora za pružanje pomoćnih usluga potpisanim s HEP Proizvodnjom d.o.o.

U razdoblju do 1. rujan 2016. godine Društvo ostvaruje prihode od uravnoteženja na isti način kao i u 2015. godini, no zbog promjene podzakonskih akata od 1. rujna 2016. godine Društvo ostvaruje prihode od električne energije uravnoteženja prodajom električne energije uravnoteženja Voditeljima bilančnih grupa (VBG) sukladno važećim Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, Metodologiji za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja i Ugovorima o odgovornosti za odstupanje sklopljenim s VBG, te u skladu s Dodatkom 1. do 5. Ugovora za pružanje pomoćnih usluga potpisanim s HEP Proizvodnjom d.o.o.

Prihodi od naknada za priključenje

Do 1. siječnja 2010. godine naknade primljene od kupaca, tj. naknade za priključenje, razgraničavale su se kroz očekivani vijek uporabe imovine, što je politika koja se još uvijek primjenjuje na naknade za priključenje primljene prije 1. siječnja 2010. godine.

Društvo je s 1. siječnjem 2010. godine usvojilo tumačenje IFRIC 18 „Prijenos imovine s kupaca“, što je u skladu s hrvatskim propisima. Tumačenje IFRIC 18 razjašnjava zahteve utvrđene MSFI-jevima u pogledu načina obračuna ugovora po kojima subjekt od kupca dobiva neku stavku nekretnine, postrojenja i opreme ili novac za njihovu izgradnju, a koju zauzvrat koristi za priključenje kupca na mrežu ili da bi kupcu omogućio stalni pristup isporuci dobara, odnosno usluga. Kad neki predmet nekretnine, postrojenja i opreme prenesen s kupca udovoljava definiciji imovine, Društvo ga je dužno iskazati u svojim finansijskim izvještajima.

Naknade primljene od kupaca za priključenje od 1. srpnja 2009. godine knjiže se kao prihod, u iznosu novca koji je primljen od kupca, u trenutku kada se kupac priključi na mrežu ili kada mu se omogući stalni pristup isporuci usluge.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Priznavanje prihoda (nastavak)

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi sastoje se od prihoda od kamata na investirana sredstva, promjene fer vrijednosti finansijske imovine iskazane po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka te dobitaka od tečajnih razlika. Prihod od kamate priznaje se u trenutku kada nastaje, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

3.2. Transakcije i stanja u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama izražene su u funkcionalnoj valuti upotrebom tečajne liste važeće na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze izražene u stranoj valuti na datum izvještavanja preračunate su u funkcionalnu valutu upotrebom tečajne liste važeće na datum izvještavanja. Dobici ili gubici od tečajnih razlika koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija te iz preračuna monetarne imovine i obveza denominiranih u stranim valutama, priznaju se u dobit ili gubitak.

Nemonetarna imovina i stavke koje se mijere po povijesnom trošku strane valute ne preračunavaju se po novim tečajevima. Nemonetarna imovina i obveze denominirane u stranoj valuti prikazane prema povijesnom trošku, preračunate su u funkcionalnu valutu upotrebom tečajne liste važeće na dan transakcije.

3.3. Najmovi

Društvo nema sklopljenih ugovora o finansijskim najmovima s trećim osobama.

Najmovi u kojima Društvo ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificiraju se kao operativni najmovi. Plaćanja po osnovi operativnih najmova iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma.

3.4. Nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina uključuje software te ulaganja na tuđoj imovini radi stjecanja prava, a kapitaliziraju se do iznosa za koji su vjerojatne buduće ekonomske koristi te ako će iste pritjecati u Društvo. Naknadni troškovi vezani uz kapitaliziranu nematerijalnu imovinu priznaju se u knjigovodstveni iznos stavki samo ako povećavaju buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom te ako će iste pritjecati u Društvo. Svi ostali troškovi predstavljaju trošak unutar dobiti ili gubitka u razdoblju kad su nastali.

Amortizacija se obračunava koristeći linearnu metodu otpisa kroz procijenjeni korisni vijek trajanja pojedine imovine. Nematerijalna imovina amortizira se od datuma kada je raspoloživa za upotrebu. Procijenjeni korisni vijek trajanja nematerijalne imovine je kako slijedi:

Software	5 godina
Ulaganja na tuđoj imovini radi stjecanja prava	25 godina

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirana umanjenja vrijednosti imovine, ako postoje. Trošak nabave obuhvaća sve troškove koji se mogu izravno povezati s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Imovina u pripremi se ne amortizira. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se primjenom pravocrtnе metode u svrhu alokacije troška te imovine tijekom njenog procijenjenog korisnog vijeka uporabe kako slijedi:

	2016. i 2015. godina
Građevinski objekti (nekretnine i građevinski dijelovi objekata i postrojenja za prijenos električne energije)	10-40 godina
Oprema (oprema postrojenja i objekata za prijenos električne energije)	5-40 godina
Inventar i ostala oprema (uredska i oprema računskih centara, namještaj i motorna	5-20 godina
Korisni vijek uporabe pregledava se na svaki izvještajni datum i po potrebi usklađuje. U slučaju da je knjigovodstveni iznos imovine veći od procijenjenog nadoknadivog iznosa, razlika se otpisuje do nadoknadivog iznosa.	

Dobici i gubici nastali prodajom utvrđeni su kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvene vrijednosti prodanog sredstva te se priznaju unutar dobiti ili gubitka u sklopu ostalih prihoda/troškova.

Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će Društvo imati buduće ekonomski koristi od spomenute imovine te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog dijela prestaje se priznavati. Svi ostali troškovi održavanja terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u finansijskom razdoblju u kojem su nastali. U situacijama u kojima je nedvojbeno da su troškovi rezultirali povećanjem budućih ekonomskih koristi za koje se očekuje da će se ostvariti uporabom stavke nekretnina, postrojenja i opreme iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Troškovi prihvativi za kapitalizaciju obuhvaćaju troškove periodičnih, unaprijed planiranih značajnijih pregleda i remonta nužnih za daljnje poslovanje.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na svaki izvještajni dan, Društvo provjerava knjigovodstvene iznose svoje nefinansijske imovine (izuzev zaliha i odgođene porezne imovine koje se razmatraju) kako bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka zbog umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogli odrediti eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako nadoknadivi iznos nekog sredstva nije moguće procijeniti, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada. Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina Društva se također raspoređuje na pojedine jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nematerijalna imovina neodređenog vijeka uporabe i nematerijalna imovina koja još nije raspoloživa za uporabu se testira na umanjenje jednom godišnje te kada postoji naznaka o mogućem umanjenju imovine.

Nadoknadivi iznos je veći iznos uspoređujući fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje i vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo za koje procjene budućih novčanih tokova nisu bile usklađene. Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti proizašlo iz revalorizacije sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka od umanjenja na tom sredstvu (jedinici koja generira novac). Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje u revaloriziranom iznosu, u kom slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Ulaganje u nekretnine

Ulaganja u nekretnine uključuju nekretnine koje se drže radi zarade putem iznajmljivanja ili povećanja njihove tržišne vrijednosti ili u obje svrhe. Ugrađena oprema smatra se sastavnim dijelom ulaganja u nekretnine. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su direktno povezani s nabavkom te imovine. Ulaganja u nekretnine u pripremi tj. izgradnji klasificiraju se kao dugotrajna materijalna imovina sve dok ne budu spremna za upotrebu. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine se vrednuju po fer vrijednosti. Dobici i gubici uslijed promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine priznaju se u dobit i gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Troškovi zamjene pojedine stavke ulaganja u nekretnine priznaju se u knjigovodstvenu vrijednost te imovine ako je vjerojatno da će buduće ekonomске koristi koje su sadržane u toj stavci imovine pritići u Društvo te se njihova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Troškovi redovnog održavanja ulaganja u nekretnine priznaju se unutar računa dobiti i gubitka kako nastaju. Investicijska nekretnina se prestaje priznavati, tj. isknjižava se, prodajom ili trajnim povlačenjem iz uporabe, kao i kad se od njenog otuđenja ne očekuju buduće ekonomске koristi. Svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao isknjiženjem nekretnine, a utvrđuje se kao razlika između neto priljeva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti predmetne nekretnine, uključuje se u dobit i gubitak razdoblja u kojem se nekretnina prestala priznavati.

3.8. Ulaganja u povezana društva

(i) Ovisna društva

Ovisna društva su sva društva (uključujući i društva s posebnom namjenom) nad kojima Društvo ima kontrolu nad finansijskim i poslovnim politikama, što u pravilu uključuje više od pola glasačkih prava. Postojanje i učinak potencijalnih prava glasa koja se mogu iskoristiti ili zamijeniti razmatraju se prilikom procjene ima li Društvo kontrolu nad drugim poslovnim subjektom. Ulaganja u ovisna društva početno se priznaju po trošku, a naknadno po trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti. Testiranje ulaganja u ovisna društva na umanjenje vrijednosti provodi se na godišnjoj razini (računovodstvena politika 3.13).

(ii) Pridružena društva

Pridružena društva su ona u kojima Društvo ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu, što u pravilu uključuje 20% do 50% prava glasa. Ulaganja u pridružena društva početno se priznaju po trošku, a naknadno po trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti. Testiranje ulaganja u ovisna društva na umanjenje vrijednosti provodi se na godišnjoj razini (računovodstvena politika 3.13).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Zalihe

Zalihe sadrže uglavnom elektromaterijal, rezervne dijelove za elektromaterijal i sitni inventar, a iskazane su po nižoj vrijednosti od troška nabave utvrđenog na temelju prosječne ponderirane cijene umanjene za ispravak vrijednosti zastarjelih zaliha i neto ostvarive vrijednosti. Trošak nabave uključuje fakturirani iznos i druge troškove koji su nastali izravno u svezi s dovođenjem zaliha na određenu lokaciju i uporabno stanje. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procjenu prodajne cijene u redovnom tijeku poslovanja umanjenu za varijabilne troškove prodaje.

Uprava provodi ispravak vrijednosti zaliha na temelju pregleda ukupne starosne strukture zaliha, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u zalihe. Sitan inventar i alati u potpunosti se otpisuju prilikom stavljanja u uporabu.

3.10. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite kod banaka po viđenju i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće.

3.11. Primanja zaposlenih

(i) Obveze za mirovine i ostale obveze nakon umirovljenja

U toku redovnog poslovanja prilikom isplata plaća Društvo u ime svojih radnika koji su članovi obveznih mirovinskih fondova obavlja redovita plaćanja doprinosa sukladno zakonu. Obvezni mirovinski doprinosi fondovima iskazuju se kao dio troška plaća kada se obračunaju. Društvo nema obvezu osigurati bilo koja druga primanja radnika nakon njihova umirovljenja vezano uz mirovine iz obveznih mirovinskih fondova.

Obveza se odnosi na sve osobe koje su u radnom odnosu temeljem ugovora o radu. Navedeni doprinosi se uplaćuju u određenom postotnom iznosu utvrđenom na temelju bruto plaće. Doprinosi u ime posloprimca i u ime poslodavca obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem su nastali (vidi bilješku 11).

	2016.	2015.
Doprinos za mirovinsko osiguranje	20%	20%
Doprinos za zdravstveno osiguranje	15%	15%
Doprinos za fond za zapošljavanje	1,7%	1,7%
Ozljede na radu	0,5%	0,5%

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Primanja zaposlenih (nastavak)

(ii) *Otpremnine kod prestanka radnog odnosa*

Obveze za otpremnine priznaju se kad Društvo prekine radni odnos radnika prije redovnog datuma umirovljenja ili odlukom radnika da dragovoljno prihvati prekid radnog odnosa u zamjenu za naknadu. Društvo priznaje obveze za otpremnine kada je dokazivo preuzeo obvezu da prekine radni odnos sa sadašnjim radnicima, na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti da od njega odustane ili osigurava otpremnine kao rezultat ponude da potakne dragovoljno raskidanje radnog odnosa.

(iii) *Redovne otpremnine kod odlaska u mirovinu*

Otpremnine koje dospijevaju u razdoblju duljem od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma, diskontiraju se na njihovu sadašnju vrijednost temeljem aktuarskog izračuna koji se izrađuje na kraju svakog izvještajnog razdoblja te koji koristi pretpostavke o broju radnika za koje se procjenjuje da će ostvariti pravo na otpremninu pri redovnoj mirovini, procijenjeni trošak navedenih otpremnina te diskontnu stopu koja je slična prosječnoj očekivanoj stopi prinosa na ulaganje u državne obveznice u Republici Hrvatskoj koje kotiraju na tržištu i kod kojih su valute i rokovi dospijeća u skladu s valutama i procijenjenim trajanjem obveze za isplatom primanja. Aktuarski dobici i gubici koje proizlaze iz usklada i promjena temeljenih na iskustvu u aktuarskim pretpostavkama knjiže se odmah unutar dobiti ili gubitka.

(iv) *Redovne otpremnine kod odlaska u mirovinu*

Temeljem trenutno važećeg kolektivnog ugovora (u primjeni od 1. listopada 2016. godine) radnici prilikom odlaska u mirovinu imaju pravo na redovnu otpremninu u iznosu 1/8 bruto prosječne mjesecne plaće isplaćene zaposleniku za prethodna tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, a za svaku navršenu godinu neprekidnog trajanja radnog odnosa kod poslodavca. Spomenuti Kolektivni ugovor vrijedi do 31. prosinca 2017. godine.

(v) *Dugoročna primanja radnika*

Društvo priznaje obvezu za dugoročna primanja radnika (jubilarne nagrade) ravnomjerno u razdoblju u kojem je nagrada ostvarena na temelju stvarnog broja godina radnog staža. Nagrada za dugogodišnji rad iznosi od 1.500 do 5.500 kuna neto za rad u Društvu od 10 do 45 godina neprekidnog radnog odnosa kod poslodavca. Obvezu za dugoročna primanja radnika mjeri nezavisni aktuar na kraju svakog izvještajnog razdoblja koristeći pretpostavke o broju radnika kojima navedena primanja treba isplatiti, procijenjeni trošak navedenih primanja te diskontne stope koja je određena kao prosječna očekivana stopa prinosa na ulaganju u državne obveznice. Aktuarski dobici i gubici koji proizlaze iz usklada i promjena temeljenih na iskustvu u aktuarskim pretpostavkama knjiže se odmah unutar dobiti ili gubitka.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Primanja zaposlenih (nastavak)

(vi) *Kratkoročna primanja radnika*

Društvo priznaje rezerviranje za bonuse zaposlenicima kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza.

3.12. Rezerviranja

Rezerviranje je priznato kad Društvo ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja te je vjerojatno (više da nego ne) da će odljev sredstava biti potreban da se podmira ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na izvještajni dan te se usklađuju s procjenom temeljenom na trenutno najboljim saznanjima. Kad je iznos smanjenja vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem procijenjene bez rizične kamatne stope kao diskontne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao finansijski trošak te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme.

3.13. Finansijska imovina

Ulaganja se priznaju i prestaju priznavati na datum trgovanja, a to je datum na koji se ulaganje kupuje ili prodaje temeljem ugovora čiji uvjeti nalažu isporuku ulaganja u roku utvrđenom na predmetnom tržištu i početno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije, osim one finansijske imovine koja je svrstana u kategoriju kod koje se promjene fer vrijednosti iskazuju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, koja se početno mjeri po fer vrijednosti.

Finansijska imovina je razvrstana u kategoriju "dani zajmovi i potraživanja". Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni finansijskog sredstva i određuje se kod prvog priznavanja.

Metoda efektivne kamate

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak finansijskog sredstva i prihod od kamata raspoređuje tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa jest stopa kojom se procijenjeni budući novčani priljevi, uključujući sve naknade po plaćenim ili primljenim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte, diskontiraju tijekom očekivanog vijeka finansijskog sredstva ili kraćeg razdoblja ako je primjenjivo.

Dani zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja su nederativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Potraživanja od kupaca, po danim zajmovima i druga potraživanja s fiksnim ili odredivim plaćanjima vode se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Finansijska imovina (nastavak)

Dani zajmovi i potraživanja (nastavak)

Prihodi od kamata se priznaju primjenom efektivne kamatne stope, izuzev kod kratkoročnih potraživanja, kod kojih priznavanje kamata ne bi bilo materijalno značajno.

Uprava provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja na temelju pregleda nadoknadinosti svih potraživanja te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u potraživanja. Zbog vjerojatnosti da neka potraživanja neće biti naplaćena kroz duži rok, Društvo temeljem razumne procjene i iskustva stečenog kroz duže razdoblje obavlja vrijednosno usklađivanje potraživanja.

Otpis potraživanja i dаних zajmova provodi se na teret troškova usklađivanja vrijednosti imovine i u korist ispravka vrijednosti kratkotrajnih potraživanja.

Umanjenje finansijske imovine

Finansijska imovina se na kraju svakog izvještajnog razdoblja preispituje kako bi se utvrdilo postojanje pokazatelja o eventualnom umanjenju. Finansijska imovina je umanjena ako postoji objektivan dokaz da je na procijenjene buduće novčane tokove ulaganja utjecao jedan događaj ili više njih nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva.

Kod sve ostale finansijske imovine, objektivan dokaz umanjenja može uključiti

- značajne finansijske poteškoće kod izdavatelja ili druge ugovorne strane ili
- kršenje ugovora, primjerice kašnjenje u plaćanju ili neplaćanje kamata ili glavnice ili
- izgledno pokretanje stečaja ili finansijskog restrukturiranja kod dužnika, ili
- nestanak aktivnog tržišta za predmetnu finansijsku imovinu zbog finansijskih poteškoća.

Kod određenih kategorija finansijske imovine, kao što su potraživanja od kupaca, imovina kod koje je procijenjeno da nije pojedinačno umanjena se kasnije podvrgava procjeni umanjenja na skupnoj osnovi. Objektivan dokaz o umanjenju portfelja potraživanja može uključiti iskustvo Društva u naplati potraživanja u proteklim razdobljima, kao i znatne promjene nacionalnih ili lokalnih gospodarskih uvjeta koji su u korelaciji s kašnjenjem u naplati potraživanja.

Kod finansijske imovine iskazane po amortiziranom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvenog iznosa sredstva i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih primjenom izvorne efektivne kamatne stope na finansijsko sredstvo. Kod finansijske imovine koja se vodi po trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tijekova diskontiranih primjenom tekuće tržišne stope povrata za slično finansijsko sredstvo. Jednom priznati gubitak od umanjenja se ne poništava u idućim razdobljima.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Finansijska imovina (nastavak)

Umanjenje finansijske imovine (nastavak)

Knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva se izravno umanjuje za gubitke zbog umanjenja kod sve finansijske imovine, izuzev potraživanja od kupaca, kod kojih se knjigovodstvena vrijednost umanjuje kroz konto ispravka vrijednosti. Potraživanje koje se smatra nenačitljivim se otpisuje s konta ispravka vrijednosti, a kasnija naplata prethodno otpisanih iznosa se odobrava kontu ispravka vrijednosti. Promjene iznosa iskazanog na kontu ispravka vrijednosti se priznaju u dobit i gubitak. Ako kod finansijske imovine koja se vodi po amortiziranom trošku u idućim razdobljima dođe do smanjenja gubitka zbog umanjenja njene vrijednosti i smanjenje se objektivno može povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja, gubici koji su temeljem umanjenja vrijednosti te imovine prethodno priznati u dobit i gubitak se poništavaju do iznosa knjigovodstvene vrijednosti ulaganja s datumom na koji je utvrđeno smanjenje gubitka, a koji nije veći od amortiziranog troška koji bi bio utvrđen da umanjenje nije bilo priznato.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsko sredstvo samo ako je isteklo ugovorno pravo na novčane tokove po osnovi sredstva, ako finansijsko sredstvo prenese i ako svi rizici i sve nagrade povezane s vlasništvom nad tim sredstvom većim dijelom prelaze na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenosi niti zadržava gotovo sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom i ako i dalje ima kontrolu nad prenesenim sredstvom, priznaje svoj zadržani udjel u sredstvu te povezanu obvezu u iznosima koje eventualno mora platiti. Ako Društvo zadrži većim dijelom sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad prenesenim finansijskim sredstvom, to sredstvo nastavlja priznavati, zajedno s priznavanjem posudbe za koju je dan kolateral, a koja je dobivena za prihode koje je primila.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Finansijske obveze

Finansijske obveze se klasificiraju ili kao finansijske obveze po fer vrijednosti unutar dobiti ili gubitka ili kao ostale finansijske obveze. Društvo nema finansijskih obveza koje su klasificirane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Ostale finansijske obveze

Ostale finansijske obveze, uključujući obveze po zajmovima i kreditima, se početno mjere po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije. Ostale finansijske obveze se kasnije mijere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate, pri čemu se rashodi od kamata priznaju po osnovi efektivnog prinosa. Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak finansijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa jest stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi diskontiraju tijekom očekivanog vijeka finansijske obveze ili kraćeg razdoblja ako je primjenjivo.

Sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja trajanja posudbe, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, se pripisuju trošku nabave toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju. Posudbe se klasificiraju kao kratkoročne obveze, osim ako Društvo ima bezuvjetno pravo odgoditi podmirenje obveze najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma. Kratkoročne posudbe i zajmovi dobavljača se prikazuju po izvorno posuđenom iznosu umanjenom za otplate. Trošak kamata tereti račun dobiti i gubitka u razdoblju na koje se kamata odnosi.

Prestanak priznavanja finansijskih obveza

Društvo prestaje priznavati finansijske obveze onda, i samo onda kad su obveze Društva podmirene, poništene ili su istekle.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Kapital i kapitalne rezerve

Upisani kapital je iskazan u kunama po nominalnoj vrijednosti. Kapitalne rezerve su formirane sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i društvenim ugovorom Društva, a nastale su na temelju novčane uplate i unosa u stvarima vlasnika.

3.16. Dividenda

Raspodjela dividendi vlasniku Društva priznaje se kao obveza u finansijskim izvještajima u razdoblju u kojem su odobrene od strane Glavne skupštine Društva.

3.17. Računovodstveni prikaz najmova – najmoprimac je Društvo

Najmovi imovine gdje Društvo prihvata gotovo sve koristi i rizike vlasništva klasificiraju se kao finansijski najmovi. Finansijski najmovi kapitaliziraju se po procijenjenoj sadašnjoj vrijednosti pripadajućih plaćanja najmova. Svako plaćanje najma razvrstava se na obveze i finansijske rashode kako bi se dobila konstantna stopa na preostalo finansijsko stanje. Pripadajuća obveza za najamninu, umanjena za finansijske rashode iskazuje se u unutar dugoročnih obveza. Kamatna komponenta finansijskog rashoda tereti dobit ili gubitak tijekom razdoblja najma. Imovina stečena po ugovoru o finansijskom najmu amortizira se tijekom korisnog vijeka imovine. Najmovi imovine kod kojih koristi i rizike vlasništva zadržava najmodavac klasificiraju se kao poslovni najmovi. Plaćanja po osnovi poslovnih najmova terete dobit ili gubitak po pravocrtnoj metodi tijekom trajanja najmova. Ako se poslovni najam raskine prije isteka roka najma, sva plaćanja najmodavcu u obliku kazne priznaju se kao trošak unutar dobiti ili gubitka u razdoblju u kojem je došlo do raskida.

3.18. Oporezivanje

(i) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se unutar dobiti ili gubitka do iznosa poreza na dobit koji se odnosi na stavke unutar glavnice kada se trošak poreza na dobit priznaje unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći poreznu stopu važeću na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obveze iz prethodnih razdoblja. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Društva izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na kraju izvještajnog razdoblja.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Oporezivanje (nastavak)

(ii) Odgođena porezna imovina i obveze

Odgođeni porez priznaje se koristeći metodu bilančne obveze te uzima u obzir privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za porezne svrhe. Iznos odgođenog poreza ne priznaje se za sljedeće privremene razlike: početno priznavanje goodwilla, početno priznavanje imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovna kombinacija i koja ne utječe ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit i razlike koje se odnose na ulaganja u podružnice i zajednički kontrolirana poduzeća kada je vjerojatno da se situacija neće izmijeniti u skoroj budućnosti. Odgođeni porez vrednuje se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti primijenjene kod privremenih razlika kada se one izmijene, temeljene na zakonima koji su važeći na datum izvještavanja.

Odgođena porezna imovina priznaje se u visini u kojoj je vjerojatno da će se ostvariti buduće oporezive dobiti koje će biti dostupne da ih privremene razlike neutraliziraju. Odgođena porezna imovina umanjuje se za iznos za koji više nije vjerojatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica.

Odgođena porezna imovina i obveze prebijaju se ako postoji zakonsko pravo na prijeboj tekuće porezne obveze i imovine te ukoliko se odnose na poreze koje je obračunalo isto porezno tijelo na isto oporezivi subjekt, ili na različite porezne subjekte, ali oni namjeravaju podmiriti tekuće porezne obveze i imovinu na neto osnovi ili svoju poreznu imovinu i obveze realizirati istovremeno.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na kraju svakog izvještajnog razdoblja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

(iii) Porezna izloženost

U određivanju iznosa tekućeg i odgođenog poreza, Društvo uzima u obzir utjecaj neizvjesnih poreznih pozicija te mogućnost postojanja dodatnih poreza i kamata. Ovo razmatranje oslanja se na procjene i pretpostavke i može uključivati niz prosudbi o budućim događajima. Novi podaci koji mogu postati dostupni mogu uzrokovati da Društvo promijeni svoju prosudbu o adekvatnosti postojećih poreznih obveza; takve promjene poreznih obveza utjecat će na porezni rashod u razdoblju u kojem je takva odluka donesena.

(iv) Porez na dodanu vrijednost (PDV)

Porezna uprava zahtijeva podmirenje PDV-a na neto osnovi. PDV koji proizlazi iz transakcija prodaje i kupnje priznaje se i iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju na neto osnovi. U slučaju umanjenja potraživanja za ispravak vrijednosti, gubitak od umanjenja iskazuje se u bruto iznosu potraživanja, uključujući PDV.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

4. NOVI STANDARDI I TUMAČENJA OBJAVLJENIH STANDARDA KOJI JOŠ NISU USVOJENI

Objavljeni su određeni standardi, izmjene i tumačenja postojećih standarda koji se mogu primjenjivati, ali nisu obvezni za razdoblje koje završava 31. prosinca 2016. godine i/ili nisu usvojeni od strane Europske unije te kao takvi nisu primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja. Ne očekuje se da ti standardi imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje Društva.

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

Ključne prosudbe kod primjene računovodstvenih politika

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s MSFI zahtijeva od Uprave stvaranje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iznosa objavljenih za imovinu, obveze, prihode i troškove te objavu potencijalnih obveza. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od takvih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Utjecaj korekcije procjene priznaje se u razdoblju u kojem je procjena korigirana i budućim razdobljima ukoliko korekcija utječe na tekuće i buduća razdoblja.

(i) Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo preispituje procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog razdoblja. U tijeku 2016. godine nije bilo izmjene procijenjenog vijeka trajanja nekretnina, postrojenje i opreme odnosno stopa amortizacije.

(ii) Priznavanje odgođene porezne imovine

Neto odgođena porezna imovina predstavlja iznose poreza na dobit koji su nadoknadivi na temelju budućih odbitaka oporezive dobiti te se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se do visine poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni. Prilikom utvrđivanja buduće oporezive dobiti i iznosa poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni u budućnosti, Uprava donosi prosudbe i izrađuje procjene na temelju oporezive dobiti iz prethodnih godina i očekivanja budućih prihoda za koje se smatra da su razumni u postojećim okolnostima (vidi bilješku 16). Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine za 2016. godinu iznosi 18.083 tisuća kuna (31 prosinca 2015.:21.315 tisuća kuna).

(iii) Nadoknadivost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja

Nadoknadiva vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja procijenjena je po sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova diskontiranih po tržišnoj kamatnoj stopi na datum mjerena. Kratkotrajna potraživanja bez navedene kamatne stope mjerena su prema iznosu originalnog računa ukoliko učinak diskontiranja nije značajan.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

5. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE (nastavak)

Ključne prosudbe kod primjene računovodstvenih politika (nastavak)

(iv) Nadoknadivost zaliha

Društvo provodi ispravak vrijednosti zaliha prema starosnoj strukturi. U 2015. godini Društvo je uvećalo vrijednosno usklađenje zaliha za 10 tisuća kuna na teret troškova poslovanja. U 2016. godini Društvo je uvećalo vrijednosno usklađenje zaliha za 1.036 tisuća kuna na teret troškova poslovanja (vidi bilješku 13 i 23).

(v) Aktuarske procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, budućim povećanjima dohotka i smrtnosti ili stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova te procjene sadržavaju element nesigurnosti. Rezerviranja za naknade za mirovine i jubilarne nagrade na dan 31. prosinca 2016. iznose 41.657 tisuća kuna (31. prosinca 2015.:36.623 tisuća kuna) (vidi bilješku 30).

(vi) Posljedice određenih sudskih sporova

Društvo je strana u brojnim sudskim sporovima proizašlim iz redovnog poslovanja. Rezerviranja se evidentiraju ukoliko postoji sadašnja obveza kao rezultat prošlog događaja (uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze uključujući mišljenje pravnih stručnjaka) gdje je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa i ukoliko se iznos obaveze može pouzdano procijeniti (vidi bilješku 13 i 30). Uprava koristi procjene vjerojatnog ishoda pravnih postupaka te na dosljednoj osnovi priznaje rezerviranja za obaveze Društva koje proizlaze iz tih postupaka.

(vii) Vlasništvo nad zemljištem i zgradama

Društvo je steklo ili je u postupku stjecanja dokumentacije o vlasništvu. Ograničenja vezano uz vlasništva nad zemljištem i zgradama odnose se na nekretnine koje nisu službeno registrirane kao vlasništvo Društva. Društvo je uključeno u nekoliko sudskih sporova u vezi vlasništva nad određenim nekretninama, međutim Uprava vjeruje da će ishod tih sudskih sporova rezultirati time da će Društvo ishoditi sve relevantne dokumente vezane uz vlasništvo nad nekretninama koje je evidentirala u svojim poslovnim knjigama.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

6. ODREĐIVANJE FER VRIJEDNOSTI

Društvo primjenjuje niz računovodstvenih politika i objava koje zahtijevaju mjerjenje fer vrijednosti za finansijsku i nefinansijsku imovinu i obveze.

Društvo ima uspostavljen sustav kontrola u okviru mjerjenja fer vrijednosti koji podrazumijeva cjelokupnu odgovornost Uprave i funkcije financija vezanu uz nadziranje svih značajnijih mjerjenja fer vrijednosti, konzultiranje s vanjskim stručnjacima te, u kontekstu navedenog, izvještavanje o istome tijelima zaduženima za korporativno upravljanje.

Fer vrijednosti mjere se u odnosu na informacije prikupljene od trećih strana u kojem slučaju Uprava i funkcija financija ocjenjuju ukoliko dokazi prikupljeni od trećih strana osiguravaju da navedene procjene fer vrijednosti ispunjavaju zahtjeve MSFI-eva, uključujući i razinu iz hijerarhije fer vrijednosti u koju bi te procjene trebale biti klasificirane.

Sva značajnija pitanja vezana uz procjenu fer vrijednosti izvještavaju se Nadzornom odboru. Fer vrijednosti kategoriziraju se u različite razine u hijerarhiji fer vrijednosti na temelju ulaznih varijabli koje se koriste u tehnikama procjene kao što slijedi:

- *Razina 1* - kotirane cijene (nekorigirane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obveze.
- *Razina 2* - ulazne varijable koje ne predstavljaju kotirane cijene uključene u razinu 1, a radi se o ulaznim varijablama za imovinu ili obveze koje su vidljive bilo izravno (npr. kao cijene) bilo neizravno (npr. izvedene iz cijena).
- *Razina 3* - ulazne varijable za imovinu ili obveze koje se ne temelje na vidljivim tržišnim podacima (ulazne varijable koje nisu vidljive).

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilance. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem burze, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovackim uvjetima.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, OTC derivativi) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ako se jedna ili više značajnih ulaznih varijabli ne temelji na vidljivim tržišnim podacima, procjena fer vrijednosti kategorizira se kao razina 3.

Društvo je napravilo sljedeće značajnije procjene fer vrijednosti u okviru pripreme finansijskih izvještaja, a koje su detaljnije objašnjene u sljedećoj bilješci:

- bilješka 20: Ulaganja u nekretnine

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

7. PRIHODI OD PRODAJE

(u tisućama kuna)

2016.

2015.

Prihod od prodaje - povezana društva

Prihod od prijenosa električne energije	1.288.521	1.271.905
Prihod od prodaje električne energije uravnoteženja	65.626	100.395
Prihod od prodaje prekograničnog prijenosnog kapaciteta	445	698
Prihod od naknade za priključenje	83.472	20.353
Ostali prihodi od prodaje	23.438	23.050
	1.461.502	1.416.401

Prihod od prodaje - izvan Grupe

Prihod od prijenosa električne energije	51.009	62.278
Prihod od prodaje prekograničnog prijenosnog kapaciteta u zemlji	3.294	3.641
Prihod od prodaje prekograničnog prijenosnog kapaciteta u inozemstvu	52.186	48.278
Prihod od prodaje električne energije uravnoteženja	25.666	25.714
Prihod od međukompenzaciskog mehanizma operatora prijenosnih sustava (ITC)	22.570	18.341
Prihod od priključaka na mrežu prijenosa i radova za druge	12.204	27.405
Prihod od prodaje električne energije za gubitke	3.647	-
	170.576	185.657

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

8. OSTALI POSLOVNI PRIHODI IZVAN GRUPE

(u tisućama kuna)

	2016.	2015.
Ukidanje rezerviranja za troškove otpremnina i naknada radnicima	-	149
Ukidanje rezerviranja za sudske sporove	711	2.087
Prihodi temeljem uporabe vlastitih proizvoda i usluga	4.362	4.646
Prihod od imovine primljen bez naknade	2.945	2.985
Prihod od nestandardnih usluga	625	1.281
Naplaćena otpisana potraživanja	7.610	3.036
Ostali poslovni prihodi	<u>10.446</u>	<u>9.612</u>
	<u>26.699</u>	<u>23.796</u>

Prihodi temeljem uporabe vlastitih proizvoda i usluga odnose se na kapitalizirani trošak osoblja Društva vezano uz investicije u tijeku (rad nadzornih inženjera).

Ostali poslovni prihodi odnose se na prodaju prethodno otpisane imovine kao sekundarne sirovine u iznosu 2.306 tisuća kuna (2015.: 2.945 tisuća kuna), prihode od usluga 3.575 tisuća kuna (2015.: 3.879 tisuća kuna), prihode od najamnina 454 tisuća kuna (2015.: 70 tisuća kuna), te ostalo 4.110 tisuće kuna (2015.: 2.718 tisuće kuna).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

9. UTROŠENI MATERIJAL I REZERVNI DIJELOVI

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Materijal za održavanje energetskih objekata	9.717	11.637
Utrošena energija	5.035	5.352
Materijal za održavanje ostale imovine	1.416	1.218
Utrošeni sitni inventar i zaštitna odjeća	1.746	1.327
Ostalo	2.153	1.973
	20.067	21.507

10. TROŠKOVI USLUGA

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Usluge održavanja energetskih objekata	84.958	84.551
Zajedničke dražbe prekograničnog prijenosnog kapaciteta	20.979	18.213
Troškovi ITC mehanizma	4.506	8.025
Usluge čuvanja imovine	5.017	5.350
Usluge održavanja ostale imovine	5.578	6.098
Telekomunikacijske usluge	2.036	845
Agencijske i znanstvene usluge	8.260	6.687
Nabava električne energije uravnoteženja	2.163	1.611
Trošak MRA	427	4.237
Trošak INC	2.620	-
Ostalo	7.070	6.679
	143.614	142.296

Obračunati troškovi MRA ugovora za 2015. godinu odnosili su se na od strane društva procijenjene troškove multilateralnog redispečinga te su isti realizirani u 2016. godini.

Trošak INC-a odnosi se na troškove Imbalance netting settlementa koji je HOPS tijekom 2016. godine sklopio sa austrijskim i slovenskim operatorom prijenosnog sustava.

Troškovi agencijskih i znanstvenih usluga odnosili su se na naknade za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja, naknada za druge usluge provjere, naknade za usluge poreznog savjetovanja i naknade za druge usluge savjetovanja.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

11. TROŠKOVI OSOBLJA

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Neto plaće	105.137	102.621
Porezi i doprinosi iz plaća	46.679	45.339
Doprinosi na plaće	25.244	24.975
	177.060	172.935

Ukupni troškovi zaposlenih bili su kako slijedi:

Bruto plaće	177.935	172.935
Naknade troškova zaposlenima (bilješka 13)	15.542	15.240
Materijalna prava zaposlenih (bilješka 13)	7.367	5.707
Troškovi dopunskog zdravstvenog osiguranja (bilješka 13)	1.487	1.477
Rezerv. za otpremnine i ostala rezerv. za radnike (bilj. 13)	5.034	3.196
Rezerviranje naknade za neiskorišteni godišnji odmor (bilj. 13)	324	96
	207.689	198.651

Na dan 31. prosinca 2016. godine Društvo je imalo 1.095 zaposlenika (2015: 1.067 zaposlenih). Naknade troškova zaposlenima uključuju troškove prijevoza na posao, dnevnice i putne troškove te ostale slične troškove.

Troškovi materijalnih prava zaposlenih uključuju otpremnine prilikom odlaska u mirovinu, jubilarne nagrade te prigodne pomoći i poklone. Troškovi navedenih otpremnina u 2016. godini iznosili su 2.371 tisuća kuna (2015.: 1.390 tisuća), a odnose se na otpremnine za 13 radnika.

Naknade članovima Uprave i izvršnim direktorima:

	2016.	2015.
Bruto plaće	5.036	4.960
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	1.129	1.121
Ostala primanja (primici u naravi)	608	666
	6.773	6.747
Broj osoba	13	14

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

12. TROŠKOVI GUBITAKA NA MREŽI PRIJENOSA I TROŠKOVI NABAVKE ELEKTRIČNE ENERGIJE URAVNOTEŽENJA

(u tisućama kuna)

2016.

2015.

Troškovi gubitaka na mreži prijenosa

Troškovi gubitaka na mreži prijenosa – povezana društva (bilj.

34)

122.976

174.438

Troškovi gubitaka na mreži prijenosa – izvan Grupe

21.291

-

144.267

174.438

Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja

Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja – povezana
društva (bilj. 34)

91.896

129.312

Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja – izvan
Grupe

32.966

-

124.862

129.312

Tijekom 2016. godine Društvo je električnu energiju za pokriće gubitaka na mreži prijenosa i električnu energiju za uravnoteženje sustava nabavljalo na burzi električne energije koja je počela s radom u veljači 2016. godine.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

13. OSTALI RASHODI POSLOVANJA

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Materijalna prava zaposlenih (bilješka 11)	7.367	5.707
Porezi, doprinosi i naknade	19.904	19.381
Naknade troškova zaposlenima (bilješka 11)	15.542	15.240
Ispravak vrijednosti zaliha	1.036	10
Trošak neotpisane vrijednosti rashodovane materijalne imovine	3.591	3.503
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	462	14.144
Troškovi dopunskog zdravstvenog osiguranja (bilješka 11)	1.487	1.477
Članarine poslovnim udruženjima	2.430	2.252
Premije osiguranja	1.397	1.547
Rezer. za otpremnine i ostala rezerviranja za radnike (bilj. 11)	5.034	3.196
Rezerviranja za sudske troškove	1.154	1.085
Promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	23	-
Naknade šteta fizičkim osobama	1.723	1.081
Rezerv. naknade za neiskorišteni godišnji odmor (bilješka 11)	324	96
Ostali troškovi	5.374	3.488
	66.848	72.207

14. FINANCIJSKI PRIHODI

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Prihodi od kamata	1.668	2.546
Prihodi od udjela u dobiti	-	636
Pozitivne tečajne razlike	10.407	5.511
	12.075	8.693

15. FINANCIJSKI RASHODI

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Kamate po podzajmu	32.727	43.266
Negativne tečajne razlike po podzajmu	-	980
Zatezne kamate	46	145
Negativne tečajne razlike	402	1.261
Trošak reotkaza podzajma	-	31.114
Amortizirajući iznos pripadajućeg troška diskonta	879	132
	34.054	76.898

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

16. TEKUĆI POREZ

Društvo je porezni obveznik, sukladno poreznim zakonima i propisima Republike Hrvatske. Porezna osnovica utvrđuje se kao razlika između prihoda i rashoda razdoblja i uvećava za rashode koji su porezno nepriznati. Stopa poreza na dobit iznosi 20%.

Porezni trošak obuhvaća:

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Porez na dobit	-	-
Odgođeni porez	3.234	1.062
	3.234	1.062
(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Dobit prije oporezivanja	274.907	190.752
Porez na dobit uz stopu poreza od 20%	54.981	38.150
Porezno nepriznati troškovi	725	995
Usklada odgođene porezne imovine na 18 %	2.009	-
Poticaji	(147)	(147)
Reinvestiranje dobiti	(54.334)	(37.936)
	3.234	1.062
Efektivna porezna stopa (%)	1,18%	0,55%

Na dan 31. prosinca 2016. godine Društvo ima porezni gubitak za prijenos u iduća razdoblja u iznosu 7.445 tisuće kuna (2015.: 16.209 tisuća kuna) te ga sukladno odredbama zakona RH može koristiti u sljedećih 4 godina, tj. do 31. prosinca 2020. Društvo je dio iznosa poreznog gubitka iz 2015. godine iskoristilo u poreznoj prijavi za 2016. godinu (8.764 tisuća kuna).

U nekoliko posljednjih godina Porezna uprava nije provela nadzor niti reviziju prijave poreza na dobit Društva. U skladu s poreznim propisima, Porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije društava u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Društva nije upoznata ni sa kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

16. POREZ NA DOBIT (nastavak)

U tablici u nastavku sažeto su prikazane promjene odgođene porezne imovine tijekom godine:

(u tisućama kuna)	Ispravak vrijedn. zaliha	Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine	Rezerviranje troškova	Amortiz. velikih rezervnih dijelova	Porezni gubitak za prijenos	Ispravak vrijedno sti kupaca	Ukupno
Na dan 31.							
prosinca 2014.	<u>3.181</u>	<u>7.247</u>	<u>8.068</u>	<u>3.862</u>	-	<u>19</u>	<u>22.377</u>
Knjiženo u korist/(teret)							
računa dobiti	2	609	(6.531)	1.413	3.242	203	(1.062)
Na dan 31.							
prosinca 2015.	<u>3.183</u>	<u>7.856</u>	<u>1.537</u>	<u>5.275</u>	<u>3.242</u>	<u>222</u>	<u>21.315</u>
Knjiženo u korist/(teret)							
računa dobiti	207	1.007	(1.298)	835	(1.752)	(222)	(1.223)
Utjecaj promjene porezne stope	(339)	(886)	(24)	(611)	(149)	-	(2.009)
Na dan 31.							
prosinca 2016.	<u>3.051</u>	<u>7.977</u>	<u>215</u>	<u>5.499</u>	<u>1.341</u>	-	<u>18.083</u>

Obzirom kako je izmjenom odredbi Zakona o porazu na dobit, stopa poreza na dobit koja se primjenjuje od 2017. godine smanjena sa 20% na 18% godine provedena je usklada odgođene porezne imovine temeljem utjecaja promjene porezne stope.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

17. NEMATERIJALNA IMOVINA

(u tisućama kuna)	Software	Ulaganje na tuđim osnovnim sredstvima radi stjecanja prava	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST			
Na dan 1. siječnja 2015.	48.996	18.566	67.562
Povećanje	9.684	-	9.684
Prijenos	239	-	239
Prodaja i rashod	(1.017)	-	(1.017)
Na dan 31. prosinca 2015.	57.902	18.566	76.468
Povećanje	6.287	-	6.287
Prijenos	253	-	253
Prodaja i rashod	(691)	-	(691)
Na dan 31. prosinca 2016.	63.751	18.566	82.317
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA			
Na dan 1. siječnja 2015.	35.470	13.751	49.221
Amortizacija za godinu	5.038	741	5.779
Prodaja i rashod	(1.017)	-	(1.017)
Na dan 31. prosinca 2015.	39.491	14.492	53.983
Amortizacija za godinu	5.565	741	6.306
Prodaja i rashod	(691)	-	(691)
Prijenos	(40)	-	(40)
Na dan 31. prosinca 2016.	44.325	15.233	59.558
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST			
Na dan 31. prosinca 2015.	18.411	4.074	22.485
Na dan 31. prosinca 2016.	19.426	3.333	22.759

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

(u tisućama kuna)	Zemljišta	Gradevinski objekti	Inventar i oprema	Investicije u tijeku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Na dan 1. siječnja 2015.	153.204	4.062.579	7.618.643	341.658	12.176.084
Povećanja	492	136	64.947	376.337	441.912
Prijenos s imovine u pripremi	-	43.355	264.231	(307.825)	(239)
Prijenos i preknjiženja	-	57	(57)	-	-
Višak	-	-	-	-	-
Prodaja i rashod	-	(20.899)	(100.665)	(381)	(121.945)
Na dan 31. prosinca 2015.	153.696	4.085.228	7.847.099	409.789	12.495.812
Povećanja	-	32.776	73.926	340.188	446.890
Prijenosi s imovine u pripremi i nematerijalne imovine	-	98.538	256.313	(355.104)	(253)
Povećanje temeljnog kapitala	-	107.307	86.605	-	193.912
Prijenos i preknjiženja	-	2.839	(2.837)	-	2
Višak	-	-	24	-	24
Prodaja i rashod	-	(19.041)	(116.525)	(1.589)	(137.155)
Na dan 31. prosinca 2016.	153.696	4.307.647	8.144.605	393.284	12.999.232
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA					
Na dan 1. siječnja 2015.	-	2.554.692	4.607.082	-	7.161.774
Amortizacija za godinu	-	78.916	195.654	-	274.570
Prijenos i preknjiženja	-	2	(2)	-	-
Prodaja i rashod	-	(19.861)	(98.581)	-	(118.442)
Na dan 31. prosinca 2015.	-	2.613.749	4.704.153	-	7.317.902
Amortizacija za godinu	-	80.892	210.888	-	291.780
Prijenos i preknjiženja	-	1.854	(1.813)	-	41
Višak	-	-	24	-	24
Prodaja i rashod	-	(18.779)	(113.362)	-	(132.141)
Na dan 31. prosinca 2016.	-	2.677.716	4.799.890	-	7.477.606
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST					
Na dan 31. prosinca 2015.	153.696	1.471.479	3.142.946	409.789	5.177.910
Na dan 31. prosinca 2016.	153.696	1.629.931	3.344.715	393.284	5.521.626

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Investicije u tijeku uglavnom se odnose na ulaganja pri izgradnji nekretnina, postrojenja i opreme. Najznačajnije investicije u tijeku obuhvaćaju izgradnju TS Sesvete 16.850 tisuća kuna (2015: 18.052 tisuća kuna), rekonstrukciju TS Kraljevac 11.544 tisuće kuna (2015: 17.697 tisuće kuna), izgradnja priključka bloka C za TE Sisak u iznosu 46.698 tisuća kuna (2015: 29.597 tisuća kuna), rekonstrukcija TS Kutina 51.992 tisuće kuna, rekonstrukcija TS Konjsko 17.972 tisuća kuna, rekonstrukcija TS Melina 16.542 tisuće kuna, ugradnja primarne i sekundarne opreme u TS Melina ukupno 19.881 tisuće kuna te izgradnja priključnog dalekovoda 2x110 kV na TS Medulin u iznosu 13.164 tisuće kuna. Ugovorne obveze vezane uz investicije u tijeku na dan izvještavanja iznose 262.378 tisuća kuna (2015: 217.685 tisuća kuna), a predviđen vremenski plan realizacije je sukladan rokovima izgradnje.

Tijekom 2016. godine u upotrebu su stavljene, između ostalih, sljedeće značajnije investicije: Kabel 2x110kV Pehlin – Turnić u iznosu 54.709 tisuća kuna, TS Srđ u iznosu 15.553 tisuće kuna, TS Turnić u iznosu 32.769 tisuće kuna, priključak VE Rudine u iznosu 12.540 tisuće kuna, dio priključka Blok-a C TE Sisak u iznosu 75.646 tisuće kuna, dalekovod 110 kV Delnice – Moravice u iznosu 24.805 tisuće kuna i dalekovod 110 kV Đakovo – Andrijevci u iznosu 25.363 tisuće kuna.

Društvo tijekom 2016. i 2015. godine nije kapitaliziralo troškove posudbe obzirom kako se isti ne odnose na stjecanje kvalificirane imovine.

Vlasništvo nad zemljištem i zgradama

Vezano za zemljiše i zgrade, Društvo je steklo ili je u postupku stjecanja dokumentacije o vlasništvu. Ograničenja vezano uz vlasništva nad zemljištem i zgradama odnose se na nekretnine koje nisu službeno registrirane kao vlasništvo Društva. Društvo je uključeno u nekoliko sudskeh sporova u vezi vlasništva nad određenim nekretninama, međutim Uprava vjeruje da će ishod tih sudskeh sporova rezultirati time da će Društvo ishoditi sve relevantne dokumente vezane uz vlasništvo nad nekretninama koje je evidentirala u svojim poslovnim knjigama.

19. PREDUJMOVI ZA NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMU

(u tisućama kuna)

Na dan 1. siječnja 2015. godine	4.653
Novi predujmovi	12.767
Iskorišteno u tekućoj godini	(12.049)
Stanje 31. prosinca 2015. godine	5.371
Novi predujmovi	6.135
Iskorišteno u tekućoj godini	(7.814)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	3.692

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

20. ULAGANJE U NEKRETNINE

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Fer vrijednost na početku godine	10.747	10.747
Neto promjena vrijednosti temeljem usklađenja fer vrijednosti	(23)	-
Stanje na kraju godine po fer vrijednosti	10.724	10.747

Ulaganja u nekretnine odnose se na neposlovnu imovinu (poslovni prostori, stanovi i garaže) u vlasništvu Društva iznajmljenu na neodređeno vrijeme zaposlenicima Društva i trećim osobama.

Ulaganje u nekretnine vodi se po fer vrijednosti određenoj temeljem procjene neovisnog, stručnog procjenitelja temeljeno na usporednoj metodi s tržišnim cijenama za slične nekretnine – 2. razina.

Društvo generira prihode od najma stanova klasificiranih kao ulaganja u nekretnine u iznosu od 386 tisuća kuna (2015.: 251 tisuća kuna). Društvo je zabilježilo direktne operativne troškove (uključujući pričuvu) u iznosu od 8 tisuća kuna (2015.: 18 tisuća kuna).

Društvo redovito testira ulaganja u nekretnine na umanjenje vrijednosti, analizirajući cijenu usporedivih nekretnina. Na dan izvještavanja, korištena je procjena neovisnog, stručnog procjenitelja rađena za potrebe finansijskih izvještaja za 2014. i jednim dijelom procjena neovisnog stručnog procjenitelja iz 2016. godine jer Uprava smatra da se tržište nije značajnije mijenjalo pa nije bilo značajne promjene vrijednosti ulaganja u nekretnine u 2016. godini (2015. godine : -). Promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine prikazana je u bilješci 13 „Ostali rashodi iz poslovanja“.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

21. ULAGANJE U POVEZANA DRUŠTVA

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Ulaganja u ovisna društva	6.000	3.000
Ulaganja u ostala društva	40.039	38.753
	46.039	41.753

(u tisućama kuna)	Država	31. prosinca 2016. % vlasni- štva	Neto knjig. vrijednost	31. prosinca 2015. % vlasni- štva	Neto knjig. vrijednost
HEP Telekomunikacije d.o.o.	Hrvatska	13,7%	34.545	13,7%	34.545
Hrvatska burza električne energije d.o.o.	Hrvatska	50,0%	6.000	50,0%	3.000
JAO S.A.	Luksemburg	5%	2.578	5%	2.578
TSCNET Services GmbH	Njemačka	7,7%	2.610	7,7%	1.324
SEE CAO	Crna Gora	12,5%	306	14,3%	306
		46.039			41.753

Društvo vodi ulaganja u povezana društva po trošku stjecanja umanjeno za eventualna umanjenja vrijednosti. U toku 2016. godine Društvo nije umanjilo vrijednost ulaganja u povezana društva (2015.: -).

Tijekom 2013. godine Društvo je sklopilo Ugovor o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću HEP Telekomunikacije d.o.o. s Hrvatskom elektroprivredom d.d. i HEP Operatorom distribucijskog sustava d.o.o. čime je postalo vlasnik udjela u društvu HEP Telekomunikacije d.o.o. u ukupnom iznosu 34.545 tisuće kuna, što čini 13,73% vlasništva. Osnivački ulog Društva u društvu HEP telekomunikacije d.o.o. čine stvari koje uključuju imovinu optike i telekomunikacija.

Skupštine društava CAO GmbH i CASC.EU, dva regionalna ureda raspodjele za prekogranične prijenosne električne energije kapaciteta, odobrile su u 2015. godini ugovor o pripajanju za stvaranje ureda Zajedničke raspodjele (JAO). Navedenim pripajanjem došlo je do olakšavanje unutarnjeg tržišta električne energije u Europskoj uniji. JAO S.A. je zajednička tvrtka za pružanje usluga kojoj su vlasnici dvadeset operatora prijenosnog sustava (TSO) iz sedamnaest zemalja.

Tijekom 2016. godine Društvo je izvršilo dokapitalizaciju povezanih društava Hrvatska burza električne energije d.o.o. u iznosu 3.000 tisuće kuna.i TSCNET Services GmbH, Njemačka u iznosu 1.286 tisuća kuna.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

22. POTRAŽIVANJE OD PRODAJE STANOVA

Dugotrajna potraživanja odnose se na stanove prodane na kredit zaposlenicima HEP d.d. u ranijim godinama u skladu s zakonima Republike Hrvatske. Navedena potraživanja prenesena su Društvu od strane Matice na dan 1. srpnja 2002. godine. Potraživanja od prodaje, koja imaju kamatnu stopu nižu od tržišne, otplaćuju se mjesечно u razdoblju od 20 do 35 godina. Uprava smatra da je fer vrijednost dugotrajnih potraživanja približna njihovoj neto knjigovodstvenoj vrijednosti budući da bi efekt diskontiranja bio nematerijalan imajući u vidu trenutne niske razine tržišnih kamatnih stopa za slične kreditne odnose. Potraživanja su osigurana hipotekom na kupljene stanove.

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Ukupna potraživanja od prodaje stanova	3.046	3.625
Tekuće dospijeće dugotrajnih potraživanja	(723)	(821)
Dugoročni dio	2.323	2.804

23. ZALIHE

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Zalihe elektromaterijala i ostalog materijala	4.797	4.567
Rezervni dijelovi	8.326	11.225
Građevinski materijal	141	198
Ostalo	55	-
	13.319	15.990

Kretanje vrijednosnog usklađenja zaliha bilo je kako slijedi:

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Na dan 1. siječnja	15.916	15.906
Dodatno vrijednosno usklađenje	1.036	10
Na dan 31. prosinca	16.952	15.916

Povećanje ispravka vrijednosti zaliha za 1.036 tisuće kuna je iskazano u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u okviru „Ostali poslovni rashodi“.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

24. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
(u tisućama kuna)		
Potraživanja od kupaca	24.658	90.671
Ispravak vrijednosti	(9.329)	(45.063)
Neto potraživanja od kupaca	15.329	45.608

Kretanje u ispravku vrijednosti potraživanja od kupaca bilo je kako slijedi:

	2016.	2015.
(u tisućama kuna)		
Stanje 1. siječnja	45.063	33.957
Rezerviranja za očekivane gubitke	462	14.144
Ukidanje rezerviranja	(325)	(2.825)
Naplaćena ispravljena potraživanja	(7.285)	(213)
Isknjiženje prethodno ispravljenog potraživanja	(28.586)	-
<i>Promjena na ispravku vrijednosti</i>	<i>(35.734)</i>	<i>11.106</i>
Stanje 31. prosinca	9.329	45.063

Uprava vjeruje da je fer vrijednost potraživanja na dan izvještavanja približna knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja od kupaca. Troškovi umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca prikazani su u bilješci „Ostali poslovni rashodi“.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

24. POTRAŽIVANJA OD KUPACA (nastavak)

Starosna struktura dospijeća neispravljenih potraživanja od kupaca bila je kako slijedi:

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Nedospjelo	14.006	39.081
0 - 30 dana	964	4.134
31 – 60 dana	-	1.720
61 – 90 dana	349	44
91 – 180 dana	1	346
181 – 365 dana	6	262
Preko 365 dana	3	21
	<hr/>	<hr/>
	15.329	45.608

Potraživanja od kupaca denominirana su u sljedećim valutama:

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Kuna (HRK)	9.567	41.425
Euro (EUR)	5.762	4.183
	<hr/>	<hr/>
	15.329	45.608

25. OSTALA KRATKOTRAJNA IMOVINA

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi	8.910	2.189
Tekuće dospjeće dugotrajnih potraživanja (bilješka 22)	723	821
Ostala potraživanja	1.037	1.044
	<hr/>	<hr/>
	10.670	4.054

Unaprijed plaćeni troškovi odnose se na premije dopunskog zdravstvenog osiguranja i ostalih troškova u iznosu 493 tisuće kuna (2015.: 172 tisuća kuna).

Obračunati prihodi u 2016. godini u iznosu od 8.416 tisuća kuna odnose se na procijenjeni prihod od ITC mehanizma za razdoblje listopad - prosinac 2016. godine od strane Uprave Društva (2015.: 2.017 tisuća kuna).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

26. DANI DEPOZITI

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Dani depoziti – Općinski građanski sud	-	24.266
Dani depoziti – izvlaštenje	7.863	6.768
	7.863	31.034

Dani depozit – Općinski građanski sud

Tijekom 2014. godine Društvo je u skladu s Rješenjem Općinskog građanskog suda u Zagrebu kao ovršenikov dužnik (dužnik društva Dalekovod d.d.) bilo dužno izvršiti polaganje novca za dospjele tražbine ovršenika na račun otvoren kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu. Depozit ne nosi kamatu te dospijeće ovisi o donošenju pravomoćnog rješenja o okončanju ovršnog postupka od strane Općinskog suda. Tijekom 2016., a temeljem obavijesti Općinskog suda dani depozit je zatvoren.

Dani depoziti za potrebe izvlaštenja

Društvo u određenim postupcima izvlaštenja prilikom izgradnje energetskih objekata ima obvezu položiti sredstva na depozite koji će biti razročeni po ispunjenju uvjeta iz Zakona o izvlaštenju. Depoziti su oročeni na rok oročenja od 1 mjesec do godine dana, odnosno do ispunjenja navedenih uvjeta i nose kamatnu stopu u rasponu od 0,4% do 2%.

27. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Žiro račun	27.138	5.652
Devizni račun	28.739	542
Dani depoziti s dospijećem do 90 dana	46.447	46.075
Stanje blagajne	79	99
	102.403	52.368

Novac u banci odnosi se na novčane račune u komercijalnim bankama koji nose prosječnu kamatnu stopu od 0,01% na deviznom računu te 0,2% na kunskom računu na godišnjoj razini.

Kamatne stope na kratkoročne depozite u bankama su fiksne te se kreću u rasponu od 1,65% (kunski depoziti) do 1,6% (eurski depoziti) na godišnjoj razini.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

28. KAPITAL I REZERVE

Osnivački kapital

(u tisućama kuna)

31. prosinca
2016. 31. prosinca
2015.

Osnivački kapital	<u>4.364.392</u>	<u>3.980.801</u>
-------------------	------------------	------------------

Društvo je osnovano 2005. godine s kapitalom od 20 tisuća kuna. Jedini osnivač i vlasnik Društva je Hrvatska elektroprivreda d.d. Zagreb. Tijekom 2005. godine Društvu su pripojeni HEP Prijenos d.o.o. i Hrvatski nezavisni operator sustava i tržišta d.o.o. Odlukom skupštine Društva temeljni kapital pripojenih društava u iznosu 40 tisuća kuna raspoređen je u rezerve.

Tijekom 2013. godine, u skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije, HEP d.d. dokapitalizirao je Društvo unosom stvari i prava u temeljni kapital Društva u iznosu 3.366.901 tisuću kuna na 3.366.921 tisuću kuna. Za nekretnine koje nisu imale uvjete za unos u temeljni kapital HEP d.d. povećao je kapitalne pričuve Društva za 5.483 tisuće kuna.

Tijekom 2016. godine Društvo je izvršilo upis povećanja temeljnog kapitala u iznosu od 189.680 tisuća kuna (2015: 265.000 kuna iz dobiti prethodne godine) iz dobiti prethodne godine. Raspodjela navedenog iznosa u budućim razdobljima može rezultirati poreznom obvezom s obzirom da se temelji na poreznim olakšicama kao što je objašnjeno u nastavku. Također je tijekom 2016. godine HEP d.d. kao jedini vlasnik i osnivač Društva dokapitalizirao Društvo unosom stvari u temeljni kapital u ukupnom iznosu 193.911 tisuće kuna.

Reinvestiranje dobiti

Društvo je tijekom 2016. godine ostvarilo dobit prije oporezivanja u iznosu 274.907 tisuća kuna (2015: 190.752 tisuće kuna). Uprava Društva donijela je odluku o reinvestiranju dobiti u svrhu kapitalnih ulaganja u iznosu od 271.672 tisuće kuna (2015: 189.680 tisuća kuna) za koji će tijekom 2017. godine biti registrirano povećanje temeljnog kapitala Društva. Sukladno važećoj poreznoj regulativi, Društvo je priznalo navedeni iznos reinvestirane dobiti kao poreznu olakšicu poreza na dobit što je rezultiralo umanjenjem tekućeg poreza na dobit u iznosu od 54.334 tisuća kuna (2015: 37.936 tisuća kuna).

Odluka o reinvestiranju dijela dobiti i posljedičnom povećanju temeljnog kapitala u Društvu podložna je konačnom odobrenju Skupštine Društva. Uprava Društva smatra kako je izvjesno da će se gore navedeno povećanje temeljnog kapitala iz reinvestirane dobiti odobriti na Skupštini Društva. Sukladno navedenom, 271.672 tisuća kuna se odnosi na iznos dobiti koja će biti reinvestirana i registrirana kao povećanje temeljnog kapitala Društva te se kao takva ne smatra raspoloživom za isplatu dioničarima i prikazana je u zadržanoj dobiti.

Ukoliko povećanje temeljnog kapitala ne bude registrirano do 31. listopada 2017. godine, porezna olakšica bit će stornirana što bi rezultiralo poreznim troškom od 54.334 tisuća kuna s pripadajućim kamataima.

Rezerve

Rezerve su nastale prilikom unosa nekretnina u glavnici tijekom 2012. godine.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

29. DUGOROČNE OBVEZE ZA PODZAJAM I OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Obveze prema HEP d.d. za podzajam	839.172	979.740
Transakcijski troškovi vezani uz reprogram podzajma	(5.094)	(5.973)
Ostale dugoročne obveze prema povezanim društvima	1.215	1.457
	<hr/>	<hr/>
	835.293	975.224
Tekuće dospijeće dugoročnog duga	(216.681)	(132.093)
Dugoročni dio	618.612	843.131

Tijekom 2013. godine raskinut je najam nekretnina, postrojenja i opreme u potpunosti. Dio dospjelih obveza za koje je raskinut najam podmiriti će se dugoročnim kreditima temeljem ugovora o podzajmu sklopljenim s HEP d.d., a s osnove primljenih kredita Matice od komercijalnih banaka.

Dospijeća obveza za kredite na datum izvještavanja su kako slijedi:

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Do 6 mjeseci	65.459	66.045
7 – 12 mjeseci	151.222	66.044
1 – 2 godine	114.913	218.731
2 - 5 godina	77.332	194.210
Preko 5 godina	430.246	434.710
	<hr/>	<hr/>
	839.172	979.740

Dospijeća ostalih dugoročnih obveza na datum izvještavanja su kako slijedi:

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Do 6 mjeseci	121	140
6 – 12 mjeseci	121	140
1 – 2 godine	242	280
2 - 5 godina	726	840
Preko 5 godina	5	57
	<hr/>	<hr/>
	1.215	1.457

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

29. DUGOROČNE OBVEZE ZA PODZAJAM I OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

Knjigovodstveni iznos posudbi približno odgovara njihovoј fer vrijednosti obzirom da većina posudbi ima varijabilnu kamatu stopu ili fiksnu kamatu stopu koja je bila približna trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi u trenutku ugovaranja. Fer vrijednost se izračunava koristeći diskontirane novčane tokove.

Knjigovodstveni iznos posudbi Društva denominiran je u sljedećim valutama:

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Kune	-	15.945
EUR	618.612	827.185
	618.612	843.130

Krediti u iznosu od 307.155 tisuća kuna nose varijabilnu kamatu stopu (*2015.: 426.442 tisuće kuna*).

Varijabilne kamatne stope na kredite kretale su se u rasponu od 0,87% do 2,77% na godišnjoj razini (*2015.: od 0,87% do 2,77% na godišnjoj razini*).

Krediti u iznosu od 532.017 tisuća kuna nose fiksnu kamatu stopu (*2015.: 553.298 tisuće kuna*). Fiksne kamatne stope na kredite kretale su se u rasponu od 4,851% do 6,53% na godišnjoj razini (*2015.: od 4,851% do 6,53% na godišnjoj razini*).

Tijekom 2015. godine Društvo je postojeći podzajam zamijenilo s novim što je rezultiralo prestankom priznavanja postojeće finansijske obveze i priznavanje nove. Kao rezultat zatvaranja postojeće finansijske obveze nastalo je 31.114 tisuća kuna jednokratnog troška reotkaza zajma (*bilješka 15*) dok su transakcijski troškovi od reprograma u iznosu od 5.973 tisuća kuna uključeni u novi dug.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

30. REZERVIRANJA

(u tisućama kuna)	Jubilarne nagrade	Naknade za umirovljenje	Rezervacije za sudske sporove	Ukupno
Na dan 31. prosinca 2015.:				
Dugoročni dio	3.387	30.487	24.848	58.722
Kratkoročni dio	500	2.249	-	2.749
	3.887	32.736	24.848	61.471
Na dan 31. prosinca 2016.:				
Dugoročni dio	3.712	35.954	25.291	64.957
Kratkoročni dio	518	1.473	-	1.991
	4.230	37.427	25.291	66.948

Kretanje u rezerviranjima bilo je kako slijedi:

(u tisućama kuna)	Jubilarne nagrade	Naknade za umirovljenje	Rezervacije za sudske sporove	Ukupno
Na dan 1. siječnja 2015.				
Povećanje	410	4.196	1.085	5.691
Smanjenje	-	-	(2.087)	(2.087)
Isplate	(559)	(1.000)	-	(1.559)
Na dan 31. prosinca 2015.	3.887	32.736	24.848	61.471
Na dan 1. siječnja 2016.				
Povećanje	824	7.062	1.154	9.040
Smanjenje	-	-	(711)	(711)
Isplate	(481)	(2.371)	-	(2.852)
Na dan 31. prosinca 2016.	4.230	37.427	25.291	66.948

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

30. REZERVIRANJA (nastavak)

Jubilarne nagrade i naknade za umirovljenje

Sukladno kolektivnim ugovorima, Društvo ima obvezu isplaćivanja jubilarnih nagrada, naknada za umirovljenje i ostalih naknada svojim zaposlenicima. Prema navedenim ugovorima, ukoliko zaposlenici odlaze u redovnu mirovinu (bez poticajne otpremnine) isplaćuje im se redovna otpremnina u iznosu 1/8 bruto prosječne mjesecne plaće isplaćene zaposleniku za prethodna tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, a za svaku navršenu godinu neprekidnog trajanja radnog odnosa kod poslodavca. Drugih oblika primanja nakon odlaska u mirovinu nema.

Rezerviranje za naknade za umirovljenje i jubilarne nagrade temelji se na izračunu ovlaštenog aktuara.

Aktuarske procjene su izvedene na temelju sljedećih glavnih prepostavki:

	Procjena		
	2016.	2015.	
Stopa fluktuacije	3,34%	3,87%	
Diskontna stopa	2,80%	3,80%	
Prepostavka rasta plaća	0%	0%	
Prosječna očekivana dob odlaska u mirovinu (u godinama)	61-65	61-65	

Promjene sadašnje vrijednosti definiranih obveza temeljem primanja zaposlenih u tekućem razdoblju prikazane su u nastavku:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<i>Naknade za umirovljenje</i>	<i>Jubilarne nagrade</i>	<i>Ukupno</i>
Na dan 1. siječnja 2015.	29.540	4.036	33.576
Troškovi usluga	1.274	235	1.509
Troškovi kamata	1.155	134	1.289
Isplaćena primanja	(1.000)	(559)	(1.559)
Aktuarski gubici	1.767	41	1.808
Na dan 31. prosinca 2015.	32.736	3.887	36.623
 Na dan 1. siječnja 2016.	32.736	3.887	36.623
Troškovi usluga	1.429	268	1.697
Troškovi kamata	981	109	1.090
Isplaćena primanja	(2.371)	(481)	(2.852)
Aktuarski gubici	4.652	447	5.099
Na dan 31. prosinca 2016.	37.427	4.230	41.657

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

30. REZERVIRANJA (nastavak)

Sudski sporovi

Rezervacije za sudske sporove odnose se na sudske sporove podignute protiv Društva, a za koje je procijenjeno da je vjerojatno kako neće biti riješeni u korist Društva. Trošak rezerviranja iskazan je u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u okviru „Ostalih rashoda poslovanja“. Najznačajniji sudski spor za koji je procijenjeno da nije vjerojatno rješenje u korist Društva odnosi se na tužbu fizičke osobe za naknadu za izvlaštenu nekretninu pokrenutu kod Ureda državne uprave u Splitu u iznosu 13.445 tisuća kuna. Za navedeni spor Društvo je izvršilo rezerviranje u 2010. godini.

Na temelju stručnog mišljenja pravnih savjetnika, Uprava predviđa da ishod svih sporova neće rezultirati značajnim gubicima iznad iznosa koji je rezerviran na dan 31. prosinca 2016. godine.

31. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Odgođeni prihod za imovinu primljenu bez naknade	73.034	75.979
Odgođeni prihod za novčana sredstva primljena od drugih	307	307
Obveze prema državi za prodaju stanova	1.892	2.228
Ostalo	-	21
	75.233	78.535
Tekuće dospijeće ostalih dugoročnih obveza	(2.945)	(2.985)
	72.288	75.550

Odgođeni prihodi odnose se na prihode po osnovi primitaka materijalne imovine bez naknade. Prihod od primitka ove imovine priznaje se istovremeno s amortizacijom materijalne imovine na koju se odnosi što vrijedi za ugovore o priključenju na mrežu sklopljenu s kupcima do 30. lipnja 2009. godine. Nakon 1. srpnja 2009. godine naknada za priključenje priznaje se kao prihod, u iznosu novca koji je primljen od kupca, u trenutku kada se kupac priključi na mrežu ili kada mu se omogući stalni pristup isporuci usluge.

Obveze prema državi za prodaju stanova zaposlenicima u skladu s državnim programom koji je ukinut 1996. godine. Prema zakonskim propisima 65% prihoda od prodaje stanova zaposlenicima plaća se državi po primitku sredstava. Prema zakonu Društvo nema obvezu doznačiti sredstva prije nego što ih naplati od zaposlenika.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

32. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Dobavljači za osnovna sredstva	172.139	158.232
Dobavljači za obrtna sredstva	43.511	33.044
	215.650	191.276

33. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Odgođeni prihodi	2.310	2.831
Obračunati troškovi ITC mehanizma	1.109	3.416
Obračunati troškovi MRA ugovora	-	4.237
Ostali obračunati troškovi	195	168
Obveze po primljenim predujmovima za priključenje na mrežu	2.665	2.105
Neto plaće	8.068	7.816
Obveze za PDV	5.481	2.359
Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe	3.838	3.430
Obveze za naknadu za neiskorišteni godišnji odmor	7.833	7.510
Doprinosi iz plaća	2.583	2.593
Obveze po primljenim jamstvima	7.846	1.807
Porezi iz plaća	1.227	1.445
Ostale obveze prema zaposlenima	1.186	813
Tekuće dospijeće ostalih dugoročnih obveza (bilješka 31)	2.945	2.985
Ostale kratkoročne obveze	1.560	1.584
	48.846	45.099

Odgođeni prihodi odnose se na prihode za prekogranični prijenosni kapacitet dodijeljen na godišnjim i mjesечnim dražbama održanim u prosincu 2016. godine, a koji će biti korišten u siječnju 2017. godine.

Obračunati troškovi ITC mehanizma odnose se na od strane društva procijenjene troškove ITC mehanizma u 2016. godini obzirom kako isti do datuma bilance nisu zaračunati od strane ostalih potpisnika ITC sporazuma.

Obračunati troškovi MRA ugovora odnose se na od strane društva procijenjene troškove multilateralnog redispečinga u sklopu TSC-a u 2015. godini obzirom kako isti do datuma bilance nisu zaračunati sukladno potpisanim ugovoru. Navedeni su zaračunati u 2016. godini.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

34. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA

Društvo je u 2015. godini priznavalo prihode u visini naknade od HEP ODS d.o.o. i naknade od kupaca priključenih izravno na prijenosnu mrežu. Naknade se temelje na energetskim podacima ostvarene prodaje kupcima, Tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki i Odluci Vlade RH o visini tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki kojim su definirani iznosi gore navedenih tarifnih stavki. U 2016. godini osnovica za obračun naknade za korištenje prijenosne mreže nije se mijenjala u odnosu na 2015. godinu, no dolazi do promjene Metodologije kojom se određuju iznosi tarifnih stavki za prijenos električne energije, tako da se u 2016. godini naknade Društva temelje na energetskim podacima ostvarene prodaje kupcima, Metodologiji za određivanje tarifnih stavki za prijenos električne energije i Odluci o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije koje donosi Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA).

Troškovi s Maticom do 30. lipnja 2013. godine nastaju temeljem obavljanja administrativnih usluga: računovodstvenih, pravnih te ostalih sličnih usluga kao i za trošak najma poslovnog prostora od strane Matice. Iznos navedenih troškova utvrđivao se temeljem sljedećih veličina: vrijednosti imovine povezanog društva, troškova zaposlenih i ukupnih troškova povezanog društva. Od 1. srpnja 2013. godine troškovi s Maticom se odnose na trošak najma poslovnog prostora od strane Matice.

Dugoročne obveze nastale su temeljem dugoročnih kredita prema ugovorima o podzajmu te za prodane stanove zaposlenima.

Troškovi nabave pomoćnih usluga na godišnjoj razini u ukupnom iznosu od 341.512 tisuća kuna definirani su Ugovorom za pružanje pomoćnih usluga koji je HOPS sklopio s društvom HEP – Proizvodnja d.o.o.

Od 1. srpnja 2013. godine HOPS prestaje biti ugovorna strana Ugovora o međusobnim odnosima za elektroenergetske djelatnosti temeljem kojeg je do 30. lipnja 2013. godine osiguravao energiju za uravnoteženje sustava od Matice te za razdoblje nakon 1. srpnja 2013. godine predmetne usluge nabavlja temeljem Dodatka 1. do 5. Ugovoru za pružanje pomoćnih usluga s ciljem osiguranja pružanja usluge uravnoteženja i vrednovanja angažmana elektrana u uravnoteženju.

Prihode od prodaje električne energije uravnoteženja u ukupnom iznosu 65.626 tisuća kuna (u skladu s važećim Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, te važećom Metodologijom za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja *bilješka 7; u 2015. godini 100.395 tisuća kuna*) te troškove nabave električne energije uravnoteženja u ukupnom iznosu 91.896 tisuća kuna (*u 2015. godini 129.312 tisuće kuna*) Društvo ostvaruje prodajom, odnosno kupnjom električne energije uravnoteženja od subjekata odgovornih za odstupanje (SOZO), odnosno Voditelja bilančnih grupa (VBG), sukladno važećim Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava i u skladu s Dodatkom 1. do 5. Ugovora za pružanje pomoćnih usluga.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

34. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

Potraživanja i obveze te prihodi i rashodi s Maticom HEP d.d. kao i s ostalim povezanim društvima navedeni su u tabeli u nastavku:

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
Prihodi i rashodi		
Prihodi od prodaje		
Prihodi od prijenosa električne energije – HEP-ODS d.o.o. i HEP		
Proizvodnja d.o.o.	1.288.521	1.271.905
Prihodi od prodaje el.energije uravnuteženja - HEP Opskrba d.o.o. i HEP d.d.	33.962	50.499
Prihodi od prodaje el.energije uravnuteženja - HEP Proizvodnja d.o.o.	31.664	49.896
Prihodi od prodaje prekograničnog prijenosnog kapaciteta HEP d.d.	445	698
Prihod od naknade za priključenje – HEP Proizvodnja d.o.o.	83.472	20.353
Prihodi od pružanja usluga HEP Telekomunikacijama d.o.o.	20.648	19.086
Ostali prihodi od prodaje povezana društva	2.790	3.964
	1.461.502	1.416.401
Ostali poslovni prihodi		
Ostali prihodi iz poslovanja – povezana društva	4.112	4.768
Ukupno prihodi u Grupi	1.465.614	1.421.169
Financijski prihodi HEP d.d.	9.736	4.612
Rashodi		
Ostali troškovi		
- zakup poslovnog prostora – HEP d.d.	3.000	7.339
- trošak telekomunikacijskih usluga – HEP Telekomunikacije d.o.o.	35.693	34.106
- ispravak vrijednosti potraživanja prema HEP-ODS-u	5.805	7.923
- ostali rashodi iz poslovanja povezana društva	5.188	3.132
	49.686	52.500
Troškovi gubitka na mreži prijenosa (bilješka 12)		
- troškovi gubitaka na mreži prijenosa – HEP d.d.	122.976	157.750
- troškovi kompenzacijskog mehanizma EES-a – HEP d.d.	-	16.688
	122.976	174.438
Troškovi električne energije uravnuteženja (bilješka 12)		
- troškovi nabavke el. energije uravnuteženja – HEP Opskrba i HEP d.d.	1.096	3.277
- troškovi nabavke energije uravnuteženja – HEP Proizvodnja	90.800	126.035
	91.896	129.312
Troškovi pomoćnih usluga sustava – HEP Proizvodnja d.o.o.	341.512	326.121
Financijski rashodi HEP d.d.	32.727	75.492

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

34. ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Potraživanja i obveze		
Potraživanje od HEP d.d. i ostalih društava HEP Grupe		
- za naknadu prijenosa električne energije od HEP-ODS-a i HEP Proizvodnje d.o.o.		
Proizvodnje d.o.o.	282.229	265.090
- za električnu energiju uravnoteženja od HEP Proizvodnje d.o.o.	7.144	8.328
- za električnu energiju uravnoteženja od HEP-a d.d.	10.627	-
- za naknadu za priključenje od HEP Proizvodnje d.o.o.	94.558	-
- za ostalo	3.763	2.985
	398.321	276.403
Obveze prema povezanim društvima		
<i>Kratkoročne obveze</i>		
- za dospjele obveze prema ugovoru o najmu – HEP d.d.	11.562	11.562
- za el.energiju uravnoteženja – HEP Opskrba d.o.o.	-	2.837
- za gubitke na mreži prijenosa – HEP d.d.	25.620	37.046
- za primljeni depoziti za osiguranje plaćanja – HEP d.d. i HEP-ODS d.o.o.	19.603	2.900
- za podzajam – HEP d.d.	31.357	69.761
- za obračunatu kamatu po podzajmu – HEP d.d.	5.321	5.733
- ostale kratkoročne obveze prema povezanim društvima	9.438	5.408
	102.901	135.247
Obveze prema HEP Proizvodnji d.o.o. za pomoćne usluge sustava	91.454	104.437
Obveze prema HEP Proizvodnji d.o.o. za priključenje na mrežu prijenosa	94.558	-
Obveze prema HEP Proizvodnji d.o.o. za priključenje na mrežu prijenosa – primljeni predujmovi	44.106	21.043
	230.118	125.480
Ukupno obveze prema povezanim društvima	333.019	260.727
<i>Dugoročne obveze</i>		
Obveze prema HEP d.d. za podzajam (bilješka 29)	834.078	973.767
Obveze prema HEP d.d. za prodane stanove (bilješka 29)	1.215	1.457
	835.293	975.224
Tekuće dospijeće dugoročnih obveza (bilješka 29)	(216.681)	(132.093)
	618.612	843.131

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

34. ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

<i>(u tisućama kuna)</i>	Rashodi		Prihodi od prodaje	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Društva koja su u većinskom vlasništvu Države				
INA-Industrija nafte d.d.	4.012	4.327	-	-
Zakonodavna, izvršna i druga tijela Republike Hrvatske	2.244	2.131	-	-
Prirodni plin d.o.o.	-	-	-	-
Petrokemija Kutina d.d.	-	-	3.005	3.758
Hrvatske šume d.o.o.	455	418	358	-
Croatia osiguranje d.d.	1.400	1.553	-	-
Narodne novine d.d.	227	282	-	-
Hrvatska radio televizija	500	481	-	-
Zdravstvene ustanove i organizacije	106	202	292	22
Hrvatski Telekom d.d.	2.013	657	-	-
Sveučilišta i veleučilišta	132	141	-	-
Jadrolinija d.d.	86	68	-	-
Pravosudne ustanove	16	17	-	-
Ostali korisnici	269	514	-	-
Hrvatske željeznice d.o.o.	-	125	16.404	19.900
UKUPNO	11.460	10.916	20.059	23.680

<i>(u tisućama kuna)</i>	Potraživanja		Obveze	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Društva koja su u većinskom vlasništvu Države				
Hrvatske željeznice d.o.o.	1.808	1.955	-	-
Petrokemija Kutina d.d.	344	328	-	-
INA-Industrija nafte d.d.	-	-	418	450
Hrvatski Telekom d.d.	-	-	322	90
Croatia osiguranje d.d.	-	-	288	422
Hrvatske šume d.o.o.	-	-	-	-
Jadrolinija d.d.	-	-	6	3
Narodne novine d.d.	-	-	24	11
Hrvatska radio televizija	-	-	9	-
Ostali korisnici	139	105	179	186
UKUPNO	2.291	2.388	1.246	1.162

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

35. NEPREDVIDIVI DOGADAJI I PREUZETE OBVEZE

Obveze iz poslovanja

Društvo je na dan 31. prosinca 2016. godine imalo zaključene ugovore prema kojim su započele, a nisu završene, investicije u različite objekte i opremu. Vrijednost ugovorenih nezavršenih radova za najznačajnije projekte iznosila je 262.378 tisuća kuna (31. prosinca 2015.: 217.685 tisuća kuna).

Zaštita okoliša

Društvo kontinuirano prati i analizira utjecaj svojih poslovnih procesa na okoliš. Najvažniji pokazatelji takvih utjecaja su emisije onečišćujućih tvari u zrak te količina nastalog proizvodnog otpada o čemu Društvo pravodobno i objektivno izvještava mjerodavne institucije, jedinice lokalne samouprave i zainteresiranu javnost. Zaposlenici koji se bave poslovima zaštite prirode i okoliša dodatno se obučavaju na seminarima i radionicama, u okviru kojih se informiraju o obvezama i aktivnostima koje proizlaze iz odredbi zakonske regulative na području zaštite prirode i okoliša. Društvo ima sustav praćenja izdataka za zaštitu prirode i okoliša (RETZOK) kojim od 2004. godine prati sve izdatke u zaštitu prirode i okoliša.

Društvo analizira i priprema se na usklađivanje prema obvezama koje proizlaze iz zakonodavstva EU u pogledu strožih graničnih vrijednosti emisija onečišćujućih tvari i smanjenja emisija stakleničkih plinova, sheme trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (tzv. "okolišnih dozvola"), sustava ekološki značajnih područja i ekoloških koridora (Nacionalna ekološka mreža).

Razdvajanje Društva od HEP Grupe

Zakon o tržištu električne energije stupio je na snagu 2. ožujka 2013. (dalje u tekstu: Zakon). U skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije, Hrvatska elektroprivreda d.d. kao vladajuće društvo unutar vertikalno integriranog subjekta i vlasnik prijenosnog sustava bila je obvezna provesti razdvajanje operatora prijenosnog sustava te poduzeti sve aktivnosti za ispunjenje zahtjeva za razdvajanjem operatora prijenosnog sustava u cilju certificiranja operatora prijenosnog sustava tijekom 2013. godine.

Skupština Hrvatske elektroprivrede d.d. 9. travnja 2013. godine donijela je odluku o razdvajanju operatora prijenosnog sustava po modelu „neovisnog operatora prijenosa“, temeljem članka 18., stavka 1., Zakona.

Društvo je u 2015. godini podnijelo zahtjev za certificiranjem koje, u skladu sa Zakonom, provodi Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje u tekstu HERA). Uz zahtjev priložena je i dokumentacija kojom se dokazuje da je provedeno učinkovito razdvajanje od HEP d.d. i ostalih povezanih društava koja prema definiciji iz Zakona čine vertikalno integrirani subjekt, uključujući neovisnost cjelokupne upravljačke strukture Društva, te da posjeduje sve ljudske, tehničke, fizičke i finansijske resurse za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije kao i ispunjavanje drugih zakonom propisanih obveza.

HERA je 22. veljače 2016. godine izdala Rješenje o izdavanju certifikata kojem je Društvu izdan certifikat kao neovisnom operatoru prijenosa.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje rizikom kapitala

Odnos neto duga i kapitala (Gearing ratio)

Društvo upravlja kapitalom kako bi osiguralo da će biti u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem dok u isto vrijeme uvećava povrat vlasnicima kroz optimizaciju odnosa duga i kapitala.

Uprava prati strukturu kapitala na polugodišnjoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava analizira trošak kapitala i rizike povezane sa svakom statkom kapitala. Odnos neto duga i glavnice na izvještajni dan bio je kako slijedi:

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Dug	835.293	975.224
Kratkotrajna finansijska imovina	(7.863)	(31.034)
Novac i novčani ekvivalenti	(102.403)	(52.368)
Neto dug	725.027	891.822
Kapital	4.641.588	4.176.014
Omjer neto duga i kapitala	15.62%	21,36%

Dug je definiran kao obveza za dugoročne i kratkoročne obveze po podzajmu i ostale dugoročne obveze prema povezanim društvima. Glavnica uključuje sav kapital i sve rezerve.

Kategorije finansijskih instrumenata

(u tisućama kuna)	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
<i>Finansijska imovina</i>		
Potraživanja s osnove prodaje stanova	3.046	3.625
Potraživanja od kupaca	15.329	45.608
Potraživanja od povezanih društava	398.321	276.403
Ostala kratkotrajna imovina	1.760	1.865
Kratkotrajna finansijska imovina	7.863	31.034
Novac i novčani ekvivalenti	102.403	52.368
Ukupno zajmovi i potraživanja po amortiziranom trošku	528.722	410.903

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Kategorije finansijskih instrumenata (nastavak)

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
(u tisućama kuna)		
Finansijske obveze		
Obveze po kreditima	835.293	975.223
Ostale dugoročne obveze	1.892	2.249
Obveze prema dobavljačima	215.650	191.277
Obveze prema povezanim društvima	333.019	260.727
Ostale kratkoročne obveze	48.846	45.099
Ukupno finansijske obveze po amortiziranom trošku	1.434.700	1.474.575

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza se određuje kako slijedi:

- fer vrijednost ostale finansijske imovine i ostalih finansijskih obveza određuje se u skladu s modelima za određivanje cijena, a na temelju analize diskontiranih novčanih tokova koristeći cijene iz poznatih transakcija na tržištu i cijene koje se nude za slične instrumente

Finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća u normalnom poslovanju su knjiženi po trošku nabave ili neto iznosu smanjenom za otplaćeni dio.

Fer vrijednost je određena kao iznos po kojem se finansijski instrument može prodati trgovanjem između dobrovoljnih poznatih stranaka po tržišnim uvjetima, osim u slučaju prodaje pod prisilom ili radi likvidacije.

Fer vrijednost finansijskog instrumenta je ona koja je objavljena na tržištu vrijednosnica ili dobivena metodom diskontiranog toka novca.

Uprava smatra da na dan 31. prosinca 2016. iskazani iznosi finansijske imovine i obveza te ulaganja u nekretnine približno odgovaraju njihovoj tržišnoj vrijednosti.

Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Funkcija financija u okviru Društva pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima novca i kapitala, nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na poslovanje Društva kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stupnju i utjecaju rizika. Najvažniji rizici uključuju tržišne rizike (rizik promjene valutnog tečaja, rizik promjene kamatnih stopa i cijena), kreditni rizik i rizik od moguće nelikvidnosti. Najvažniji rizici, zajedno s metodama korištenim za upravljanje tim rizicima opisani su u nastavku.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom (nastavak)

Tržišni rizici

(i) Cjenovni rizik

Društvo je izloženo međunarodnom tržištu i u značajnom dijelu se financira putem kredita denominiranih u stranim valutama. Kao rezultat, Društvo je podložno utjecaju tečajnih razlika i promjene kamatnih stopa. Društvo je, zbog prodaje usluga s odgodom plaćanja, izloženo i riziku nenačinljivosti potraživanja.

(ii) Valutni rizik

Društvo određene transakcije obavlja u stranoj valuti te je po tom pitanju izloženo rizicima promjene valutnih tečajeva. Knjigovodstvena vrijednost novčanih sredstava i obveza Društva denominiranih u stranoj valuti na dan izvještavanja je kako slijedi:

	Obveze	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Europska unija (EUR)	826.814	923.535
Imovina		
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Europska unija (EUR)	45.081	4.725

Na dan 31. prosinca tečaj kune je bio kako slijedi:

	2016.	2015.
EUR	7,557787	7,635047

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Ciljevi upravljanja financijskim rizikom (nastavak)

Tržišni rizici (nastavak)

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

Društvo je uglavnom izloženo valutnom riziku promjene tečaja kune u odnosu na EUR. U idućoj tablici analizirana je osjetljivost Društva na smanjenje tečaja kune od 10,0 % u 2016. godini (smanjenje tečaja kune od 10,0% u 2015. godini) u odnosu na relevantnu stranu valutu. Prethodne stope osjetljivosti su stope koje predstavljaju procjenu Uprave o realno mogućim promjenama valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene novčane stavke u stranoj valuti i njihovo preračunavanje na kraju razdoblja temeljem postotne promjene valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje monetarnu imovinu i monetarne obveze u valuti. Negativan broj pokazuje smanjenje dobiti ako se hrvatska kuna u odnosu na predmetnu valutu promijenila za gore navedene postotke. U slučaju obrnuto proporcionalne promjene vrijednosti hrvatske kune u odnosu na predmetnu valutu, utjecaj na dobit bio bi jednak i suprotan.

(u tisućama kuna)	2016.	2015.
-------------------	-------	-------

Utjecaj valute EUR

Smanjenje neto rezultata	(78.173)	(91.881)
--------------------------	----------	----------

Izloženost promjeni tečaja prikazanih valuta najvećim dijelom povezano je sa stanjem primljenih kredita, stanjem dobavljača, potraživanjima od kupaca i depozitima iskazanim u eurima (EUR). Društvo se trenutno ne štiti od valutnog rizika vezanog uz euro budući da je lokalna valuta u značajnijoj mjeri vezana uz euro.

(iii) Upravljanje kamatnim rizikom

Zbog činjenice da Društvo koristi kredite s fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama Društvo je izloženo riziku promjene kamatnih stopa. Dio kredita Društva ugovoren je s promjenjivom kamatnom stopom. Društvo je izloženo kamatnom riziku u onoj mjeri u kojoj je kamatnom riziku izložena Matica.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analiza osjetljivosti u nastavku temeljena je na izloženosti riziku promjene kamatnih stopa na izvještajni dan. Za obveze vezane za promjenjivu kamatnu stopu analiza je izrađena uz pretpostavku da je iznos obveza iskazanih na izvještajni dan vrijedio tijekom cijele godine. Društvo se trenutno ne štiti od kamatnog rizika budući da se procjena mogućeg učinka promjena kamatnih stopa ne smatra značajnom.

Povećanje ili smanjenje kamatnih stopa za 50 baznih jedinica koristi se za potrebe internog izvještavanja Upravi o riziku kamatne stope i predstavlja procjenu Uprave o razumnoj mogućoj promjeni kamatnih stopa.

U slučaju promjene kamatne stope za 50 baznih poena, uz pretpostavku stabilnih ostalih varijabli, utjecaj na rezultat Društva prije poreza za izvještajna razdoblja je kako slijedi:

<i>na dan 31. prosinca 2016.</i>	Ugovoreni novč. tokovi	do godinu dana	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	preko 5 godina
----------------------------------	-------------------------------	----------------	------------------	------------------	----------------

Prema trenutno primjenjivim kamatnim stopama	134.637	26.334	23.774	66.153	18.376
Prema trenutno primjenjivim kamatnim stopama + 0,50%	148.534	29.446	26.312	72.607	20.169
Efekt povećanja kamatnih stopa za 0,50%	(13.897)	(3.112)	(2.538)	(6.454)	(1.793)

<i>na dan 31. prosinca 2015.</i>	Ugovoreni novč. tokovi	do godinu dana	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	preko 5 godina
----------------------------------	-------------------------------	----------------	------------------	------------------	----------------

Prema trenutno primjenjivim kamatnim stopama	179.557	36.353	28.899	73.458	40.846
Prema trenutno primjenjivim kamatnim stopama + 0,50%	198.416	40.591	32.043	80.950	44.831
Efekt povećanja kamatnih stopa za 0,50%	(18.859)	(4.238)	(3.144)	(7.492)	(3.985)

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva.

Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu ili društvu kupaca koji imaju slične osobine. Društvo definira kupce da imaju slične osobine ako su povezane osobe.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovi umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim će se upravljati kratkotrajnim, srednjoročnim i dugotrajnim potrebama za upravljanje likvidnošću Društva. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, ostalim izvorima financiranja te time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tijekove i uspoređuje profile dospijeća finansijske imovine i obveza.

Analiza rizika likvidnosti

Tablice u nastavku prikazuju ugovorna dospijeća finansijskih obveza i finansijske imovine iskazane u izvještaju o finansijskom položaju na kraju izvještajnog razdoblja. Tablice su izrađene na temelju nediskontiranih novčanih tokova do dospijeća te uključuju novčane tokove po glavnici i kamataima.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

<i>na dan 31. prosinca 2016.</i>	Neto knjig. vrijednost	Ugovoreni novčani tokovi	do godinu dana (u tisućama kuna)	1 - 2	2 - 5	preko 5 godina
				godine	godina	
<i>Obveze koje ne nose kamatu:</i>						
Obveze za prodane stanove	1.215	1.215	242	242	726	5
Ostale dugoročne obveze	1.892	1.892	462	462	968	-
Obveze prema dobavljačima	215.650	215.650	215.650	-	-	-
Obveze prema povezanim društvima	333.019	333.019	333.019	-	-	-
Ostale kratkoročne obveze	49.069	49.069	49.069	-	-	-
	600.845	600.845	598.442	704	1.694	5

Kamatonosne obveze:

Obveze po kreditima	839.172	973.809	243.015	138.687	143.485	448.622
	839.172	973.809	243.015	138.687	143.485	448.622
	1.440.017	1.574.654	841.457	139.391	145.179	448.627

<i>na dan 31. prosinca 2015.</i>	Neto knjig. vrijednost	Ugovoreni novčani tokovi	do godinu dana (u tisućama kuna)	1 - 2	2 - 5	preko 5 godina
				godine	godina	
<i>Obveze koje ne nose kamatu:</i>						
Obveze za prodane stanove	1.457	1.457	280	280	840	57
Ostale dugoročne obveze	2.249	2.249	462	462	1.264	61
Obveze prema dobavljačima	191.276	191.276	191.276	-	-	-
Obveze prema povezanim društvima	260.727	260.727	260.727	-	-	-
Ostale kratkoročne obveze	45.099	45.099	45.099	-	-	-
	500.808	500.808	497.844	742	2.104	118

Kamatonosne obveze:

Obveze po kreditima	979.740	1.156.982	167.541	251.517	261.042	476.882
	979.740	1.156.982	167.541	251.517	261.042	476.882
	1.480.548	1.657.790	665.385	252.259	263.146	477.000

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

na dan 31. prosinca 2016.	Neto knjig. vrijednost	Ugovoreni novčani tokovi	do godinu dana	1 - 2	2 - 5	preko 5 godina
				godine	godina	
<i>Imovina koja ne nosi kamatu:</i>						
Dugotrajna potraživanja	3.046	3.046	821	821	1.404	-
Potraživanja od kupaca	15.329	15.329	15.329	-	-	-
Potraživanja od povezanih društava	414.136	414.136	414.136	-	-	-
Kratkotrajna finansijska imovina	-	-	-	-	-	-
Ostala kratkotrajna imovina	1.758	1.758	1.758	-	-	-
	434.269	434.269	432.044	821	1.404	-
<i>Kamatonasna imovina:</i>						
Kratkotrajna finansijska imovina	6.768	6.836	6.836	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	52.368	52.892	52.892	-	-	-
	59.136	59.728	59.728	-	-	-
	493.405	493.997	491.772	821	1.404	-

na dan 31. prosinca 2015.	Neto knjig. vrijednost	Ugovoreni novčani tokovi	do godinu dana	1 - 2	2 - 5	preko 5 godina
				godine	godina	
<i>Imovina koja ne nosi kamatu:</i>						
Dugotrajna potraživanja	3.625	3.625	821	821	1.983	-
Potraživanja od kupaca	45.608	45.608	45.608	-	-	-
Potraživanja od povezanih društava	276.403	276.403	276.403	-	-	-
Kratkotrajna finansijska imovina	24.266	24.266	24.266	-	-	-
Ostala kratkotrajna imovina	1.865	1.865	1.865	-	-	-
	351.767	351.767	348.963	821	1.983	-
<i>Kamatonasna imovina:</i>						
Kratkotrajna finansijska imovina	6.768	6.836	6.836	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	52.368	52.892	52.892	-	-	-
	59.136	59.728	59.728	-	-	-
	410.903	411.495	408.691	821	1.983	-

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2016. godine

37. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Uprava je usvojila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje.

Potpisali u ime društva na dan 21. travnja 2017. godine

Darko Bošić
Član Uprave

Zdeslav Čerina
Član Uprave

Miroslav Mesić
Predsjednik Uprave

